

Bruksela, dnia 15 października 2010 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 71/2010

Inicjatywy i opinie Komisji Europejskiej wrzesień 2010 (wybrane)

1. SPRAWY GOSPODARCZE I FINANSOWE - Zwiększenie bezpieczeństwa i przejrzystości rynków instrumentów pochodnych w Europie

W ramach prowadzonych obecnie prac nad poprawą stabilności systemu finansowego Komisja Europejska przedstawiła w dniu 15 września br. wniosek w sprawie rozporządzenia służącego zwiększeniu bezpieczeństwa i przejrzystości rynku pozagiełdowych instrumentów pochodnych. W projekcie rozporządzenia Komisja proponuje przekazywanie repozytoriom transakcji informacji na temat pozagiełdowych kontraktów dotyczących instrumentów pochodnych i udostępnianie tych informacji organom nadzoru. Więcej informacji będzie również udostępnianych wszystkim uczestnikom rynku. Komisja proponuje również, by zestandaryzowane pozagiełdowe kontrakty dotyczące instrumentów pochodnych były rozliczane za pośrednictwem partnerów centralnych (CCP). Doprowadzi to do ograniczenia ryzyka kredytowego kontrahenta, tj. ryzyka niewykonania zobowiązania przez jedną ze stron kontraktu. Rozpatrzeniem wniosku Komisji, w pełni zgodnego z zobowiązaniami przedstawionymi przez państwa grupy G-20 i przyjętymi przez UE oraz z podejściem przyjętym przez Stany Zjednoczone, zajmą się obecnie Parlament Europejski i państwa członkowskie UE. Po przyjęciu, rozporządzenie miałyby zastosowanie od końca 2012 r.

Michel Barnier, komisarz ds. rynku wewnętrznego i usług, stwierdził: „Żaden rynek finansowy nie może sobie pozwolić na całkowity brak regulacji. Pozagiełdowe instrumenty pochodne mają ogromny wpływ na gospodarkę realną: od hipotek po ceny żywności. Brak ram regulujących tego rodzaju instrumenty pochodne przyczynił się do kryzysu finansowego, którego dramatyczne skutki wszyscy odczuwamy. Przedstawiamy projekt przepisów, które zwiększą przejrzystość i odpowiedzialność rynków instrumentów pochodnych. Dzięki temu zyskujemy wiedzę na temat stosunków umownych i zobowiązań stron kontraktów. Podejmujemy również działania służące temu, by poszczególne przypadki upadłości nie

prowadziły do destabilizacji całego systemu finansowego, tak jak to miało miejsce w przypadku upadku Lehman's”.

- **Główne elementy wniosku:**

Zwiększenie przejrzystości: Obecnie nie ma obowiązku zgłaszania pozagiełdowych instrumentów pochodnych. Decydenci, organy regulacyjne, ale także uczestnicy rynku nie mają zatem jasnego obrazu sytuacji na rynku. Zgodnie z wnioskiem Komisji transakcje na pozagiełdowych instrumentach pochodnych w UE będą musiały być zgłaszane centralnym ośrodkom danych, tzw. repozytoriom transakcji. Organy regulacyjne w UE będą miały dostęp do tych repozytoriów, co pozwoli im na uzyskanie lepszego przeglądu zobowiązań umownych i wczesne wykrycie potencjalnych problemów takich jak kumulacja ryzyka. Jednocześnie nowy Europejski Organ Nadzoru nad Giełdami i Papierami Wartościowymi (ESMA) będzie odpowiedzialny za nadzór nad repozytoriami transakcji oraz ich rejestrowanie/wycofywanie ich rejestracji.

Ponadto repozytoria transakcji będą zobowiązane do publikowania pozycji zbiorczych w podziale na rodzaje instrumentów pochodnych, tak aby wszyscy uczestnicy rynku uzyskali dokładniejszy obraz sytuacji na rynku pozagiełdowych instrumentów pochodnych.

Zwiększenie bezpieczeństwa – ograniczenie ryzyka kontrahenta: W obecnej sytuacji uczestnicy rynku pozagiełdowych instrumentów pochodnych nie ograniczają dostatecznie ryzyka kredytowego kontrahenta, czyli ryzyka straty w wyniku nieuiszczenia płatności w terminie przez jedną ze stron. Zgodnie z wnioskiem Komisji zestandaryzowane (tj. spełniające określone z góry kryteria kwalifikowalności, takie jak wysoki poziom płynności) pozagiełdowe instrumenty pochodne będą musiały być rozliczane za pośrednictwem partnerów centralnych (CCP). CCP są podmiotami, które pośredniczą między stronami danej transakcji i w ten sposób stają się „kupującym dla każdego sprzedającego” i „sprzedającym dla każdego kupującego”. Pozwoli to uniknąć sytuacji, w której upadek jednego uczestnika rynku powoduje upadek innych uczestników rynku, zagrażając w ten sposób całemu systemowi finansowemu. Jeśli dany kontrakt nie kwalifikuje się do rozliczania przez partnera centralnego, stosowane muszą być inne techniki zarządzania ryzykiem (takie jak wymogi posiadania większego kapitału). Ze względu na to, że CCP mają ponosić dodatkowe ryzyko, będą one podlegać – w celu zapewnienia ich bezpieczeństwa – rygorystycznym wymogom dotyczącym prowadzenia działalności oraz ujednoczonym wymogom organizacyjnym i ostrożnościowym, takim jak wewnętrzne zasady zarządzania, kontrole audytowe, zaostrzone wymogi kapitałowe itp.

Zwiększenie bezpieczeństwa – ograniczenie ryzyka operacyjnego: Rynek pozagiełdowych instrumentów pochodnych pozwala na wysoki stopień elastyczności w formułowaniu ekonomicznych i prawnych warunków kontraktów. W rezultacie na rynku istnieje szereg dostosowanych do potrzeb klientów i wysoce złożonych kontraktów, które nadal wymagają w znacznym stopniu ręcznego wprowadzania danych na wielu etapach ich przetwarzania. Prowadzi to do zwiększenia ryzyka operacyjnego, tzn. ryzyka straty w wyniku błędu ludzkiego. We wniosku Komisji wymaga się od uczestników rynku dokonywania pomiaru, monitorowania i ograniczania tego ryzyka, np. poprzez korzystanie z elektronicznych środków potwierdzania warunków pozagiełdowych kontraktów dotyczących instrumentów pochodnych.

Zakres: Zakres wniosku obejmuje wszystkie rodzaje pozagiełdowych instrumentów pochodnych. Ma on zastosowanie zarówno do przedsiębiorstw finansowych, które korzystają z pozagiełdowych instrumentów pochodnych, jak i przedsiębiorstw niefinansowych dysponujących znacznymi pozycjami w pozagiełdowych instrumentach pochodnych. Wniosek dotyczy również CCP i repozytoriów transakcji. Przedsiębiorstwa niefinansowe (np. producenci), korzystające z pozagiełdowych instrumentów pochodnych w celu ograniczania ryzyka związanego z ich działalnością podstawową („zabezpieczanie ryzyka” służące np. do ochrony przed wahaniami kursu walutowego), są jednak zwolnione z wymogów dotyczących rozliczania za pośrednictwem CCP.

- **Kontekst:**

Instrument pochodny jest kontraktem między dwiema stronami, powiązany z przyszłą wartością lub przyszłym statusem instrumentu bazowego (np. zmiana stopy procentowej lub kursu walutowego bądź ewentualne bankructwo dłużnika). Pozagiełdowy instrument pochodny jest instrumentem pochodnym, który nie jest przedmiotem obrotu na giełdzie, ale jest negocjowany prywatnie przez dwie strony. Instrumenty pochodne zaczęły być stosowane znacznie częściej w ostatnim dziesięcioleciu, a do tego wzrostu przyczyniły się w głównej mierze transakcje pozagiełdowe. Pod koniec grudnia 2009 r. wartość nominalna rynku pozagiełdowych instrumentów pochodnych wyniosła około 615 bilionów USD, co stanowi dwunastoprocentowy wzrost w porównaniu do jego wartości na koniec 2008 r. Kwota ta jest jednak o 10% niższa od rekordowej wartości odnotowanej w czerwcu 2008 r.

Groźba upadłości, przed którą stanął Bear Sterns w marcu 2008 r., utrata zdolności płatniczej przez Lehman Brothers w dniu 15 września 2008 r. oraz konieczność udzielenia pomocy finansowej AIG w dniu 16 września zaczęły uwidaczniać nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku pozagiełdowych instrumentów pochodnych, na którym przedmiotem obrotu jest 80% instrumentów pochodnych. W komunikacie „Realizacja europejskiego planu naprawy” z marca 2009 r. Komisja Europejska zobowiązała się do przedstawienia, w oparciu o sprawozdanie w sprawie instrumentów pochodnych oraz innych złożonych produktów strukturyzowanych, odpowiednich inicjatyw służących zwiększeniu przejrzystości i zaradzeniu problemom związanym ze stabilnością finansową.

- **Więcej informacji:**

http://ec.europa.eu/internal_market/financial-markets/derivatives/index_en.htm

2. SPRAWY GOSPODARCZE I FINANSOWE - Nowe ramy prawne zwiększające przejrzystość i zapewniające koordynację działań dotyczących krótkiej sprzedaży i swapów ryzyka kredytowego

Komisja Europejska przyjęła w dniu 15 września br. wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie krótkiej sprzedaży i wybranych aspektów dotyczących swapów ryzyka kredytowego. Głównymi celami wniosku są stworzenie zharmonizowanych ram prawnych na potrzeby skoordynowanego działania na szczeblu europejskim, zwiększenie przejrzystości i ograniczenie ryzyka. Dzięki nowym ramom krajowe i europejskie organy regulacyjne będą dysponować wyraźnie określonymi uprawnieniami do działania w koniecznych przypadkach, zapobiegając w ten sposób fragmentacji rynku i zapewniając sprawne funkcjonowanie rynku wewnętrznego.

Michel Barnier, komisarz ds. rynku wewnętrznego i usług, stwierdził: „W normalnych warunkach krótka sprzedaż poprawia płynność na rynku i przyczynia się do racjonalnej wyceny instrumentów. W przypadku trudnej sytuacji na rynkach krótka sprzedaż może jednak nasilać spadki cen, powodując zaburzenia rynkowe i ryzyko systemowe. Wniosek ten przyniesie korzyści zarówno organom regulacyjnym, jak i rynkom, dzięki większej przejrzystości, oraz ułatwi organom regulacyjnym wykrywanie ryzyka na rynkach długu państwowego. Regulatorzy zyskają również wyraźnie określone uprawnienia pozwalające im, w wyjątkowych okolicznościach, ograniczyć krótka sprzedaż lub zakazać jej, w porozumieniu z nowym Europejskim Organem Nadzoru nad Giełdami i Papierami Wartościowymi (ESMA). Dzisiejsze wnioski stanowią dalszy krok w stronę zwiększenia stabilności finansowej w Europie”.

Krótką sprzedaż jest to sprzedaż papieru wartościowego niebędącego własnością sprzedającego. Sprzedający planuje odkupić papier wartościowy w późniejszym terminie, aby móc go następnie dostarczyć kupującemu. Z nagą krótką sprzedażą mamy do czynienia, gdy przed dokonaniem krótkiej sprzedaży sprzedający nie pożyczył papierów wartościowych ani nie zapewnił możliwości ich pożyczania przed terminem rozliczenia transakcji. Taka transakcja może prowadzić do ryzyka szczególnego polegającego na nierozliczeniu transakcji (tzn. transakcja nie zostaje zamknięta). Od czasu wystąpienia kryzysu finansowego wiele państw członkowskich podjęło działania w celu zawieszenia lub zakazania krótkiej sprzedaży. Nieskoordynowane działania mogą być mniej skuteczne i prowadzić do problemów na rynkach, w tym do zmniejszenia zaufania inwestorów.

- **Większa przejrzystość**

W obecnej chwili dostępnych jest bardzo niewiele wiarygodnych informacji na temat krótkiej sprzedaży. Uczestnikom rynku i organom regulacyjnym trudno jest dowiedzieć się, które papiery wartościowe są przedmiotem krótkiej sprzedaży i jaka jest łączna skala takiej sprzedaży. Wniosek ten zwiększa przejrzystość dzięki wprowadzeniu wymogu, zgodnie z którym wszystkie zlecenia dotyczące sprzedaży akcji w ramach systemów obrotu były oznaczane jako „krótkie” (tzw. „flagowanie”), jeżeli wiążą się z krótką sprzedażą, tak aby organy regulacyjne mogły rozpoznać krótkie transakcje. Oprócz tego inwestorzy będą musieli ujawniać znaczne pozycje krótkie netto dotyczące akcji. W przypadku pierwszego progu (0,2% wyemitowanego kapitału akcyjnego) powiadamiany jest organ regulacyjny, a w przypadku wyższego progu (0,5%) — rynek. Dzięki tym środkom uczestnicy rynku będą lepiej poinformowani, a organy regulacyjne będą w stanie lepiej monitorować rynki i wykrywać narastające ryzyko. W odniesieniu do obligacji państwowych organy regulacyjne będą miały lepsze możliwości wykrywania potencjalnego ryzyka zagrażającego stabilności rynków długu państwowego, ponieważ będą otrzymywać dane dotyczące pozycji krótkich, w tym pozycji nabytych poprzez swapy ryzyka kredytowego (instrument pochodny, który jest niekiedy uznawany za pewien rodzaj ubezpieczenia od ryzyka niewykonania zobowiązania).

- **Wyraźnie określone uprawnienia organów regulacyjnych oraz skoordynowane ramy europejskie**

W trudnych warunkach rynkowych sama przejrzystość może okazać się niewystarczająca. W obecnej chwili pomiędzy państwami członkowskimi występują bardzo duże różnice w

zakresie przysługujących krajowym organom regulacyjnym uprawnień do ograniczenia lub zakazu krótkiej sprzedaży. Przedstawiony wniosek nadaje krajowym organom regulacyjnym wyraźnie określone uprawnienia pozwalające im w wyjątkowych okolicznościach czasowo ograniczyć krótką sprzedaż lub zakazać jej, w porozumieniu z ESMA (który powinien zacząć działać od stycznia 2011 r., z zastrzeżeniem zgody Parlamentu Europejskiego). ESMA otrzymuje również uprawnienia do wydawania opinii adresowanych do właściwych organów w przypadku ich interwencji w nadzwyczajnych okolicznościach. Zgodnie z nowymi ramami nadzorczymi ESMA będzie mógł, po spełnieniu określonych warunków, samodzielnie przyjmować środki tymczasowe dotyczące ograniczenia lub zakazu krótkiej sprzedaży, które będą miały skutek bezpośredni.

W przypadku poważnego spadku ceny instrumentu finansowego w ciągu jednego dnia krajowe organy regulacyjne będą miały prawo ograniczyć krótką sprzedaż tego instrumentu do końca następnego dnia handlowego. Środki te pomogą organom regulacyjnym w podjęciu koniecznych, skoordynowanych działań w celu spowolnienia lub zatrzymania spadków cen, które mogą zostać nasilone przez krótką sprzedaż w trudnych warunkach rynkowych. Środki te ograniczą także ponoszone przez uczestników rynku koszty przestrzegania przepisów wynikające z obecnej różnorodności przepisów krajowych.

- **Łagodzenie ryzyka szczególnego związanego z nagą krótką sprzedażą**

Naga krótką sprzedaż może potencjalnie zwiększyć ryzyko nierozliczenia transakcji. Wniosek zawiera wymóg, zgodnie z którym przed transakcją krótkiej sprzedaży inwestor musi pożyczyc dany instrument, zawrzeć umowę pożyczki tego instrumentu lub posiadać porozumienie z osobą trzecią, na podstawie którego osoba ta zlokalizuje i zarezerwuje ten instrument do celów pożyczki, tak aby instrument został dostarczony przed datą rozliczenia [najpóźniej w terminie 4 dni od transakcji]. Systemy obrotu muszą zapewnić odpowiednie rozwiązania dotyczące zamykania transakcji sprzedaży akcji lub długu państwowego oraz przywien i zakazu krótkiej sprzedaży w przypadku nierozliczenia transakcji.

- **Wyłączenia**

Wniosek zawiera pewne wyłączenia – na przykład w przypadku pewnych określonych działań, które odgrywają ważną rolę w zapewnianiu płynności lub są niezbędne do właściwego funkcjonowania pierwotnych rynków obligacji.

- **Dalsze kroki**

Wniosek zostaje obecnie przekazany do Parlamentu Europejskiego i Rady, gdzie będzie negocjowany w celu jego przyjęcia. Przyjęte rozporządzenie stosowałoby się od dnia 1 lipca 2012 r.

- **Więcej informacji:**

http://ec.europa.eu/internal_market/securities/short_selling_en.htm

3. SPRAWY GOSPODARCZE I FINANSOWE - Prognoza śródkresowa dla UE: dalsza poprawa sytuacji gospodarczej mimo niestabilnych uwarunkowań na świecie

Odczuwalna jest już od jakiegoś czasu poprawa sytuacji gospodarczej w UE. Wzrost PKB w drugim kwartale 2010 r. był szczególnie wysoki, a jego motorem był – w większym stopniu niż przewidywano – popyt krajowy. Pomimo spodziewanego w drugiej połowie roku spadku tempa wzrostu gospodarczego, przewiduje się nieco lepsze wyniki kwartalne w porównaniu do prognozy wiosennej, dzięki przeniesieniu się pewnej dynamiki wzrostu z drugiego kwartału. Dla całego 2010 r. przewiduje się obecnie wzrost realnego PKB na poziomie 1,8% w UE i 1,7% w strefie euro, co stanowi istotną korektę w górę. Jednak ożywienie gospodarcze jest bardzo kruche z powodu wysoce niepewnych uwarunkowań i niejednorodnej sytuacji w poszczególnych państwach członkowskich. Prognoza Komisji co do inflacji w 2010 r. zasadniczo nie uległa zmianie od wiosny - 1,8% w UE i 1,4% w strefie euro.

Komisarz ds. gospodarczych i walutowych, **Olli Rehn** stwierdził: „Gospodarka w Europie wyraźnie wychodzi na prostą. Sytuacja jest zdecydowanie lepsza niż przewidywano wiosną, a wzrost popytu krajowego jest dobrym znakiem dla rynku pracy. Jednak czasy są nadal niepewne i dlatego kluczowe znaczenie ma zapewnienie stabilności finansowej i dalsza konsolidacja budżetowa. Równocześnie musimy wprowadzić reformy strukturalne, aby zwiększyć nasz potencjał wzrostu. Im szybciej i bardziej zdecydowanie zadziałamy na tym froncie, tym możemy zyskać większą pewność trwałości wzrostu i powstania nowych miejsc pracy”.

- **Podwyższona prognoza wzrostu w UE i w strefie euro**

Dzięki lepszym niż się spodziewano wynikom w pierwszym półroczu, a także utrzymaniu dynamiki wzrostu w kolejnych kwartałach, prognoza wzrostu realnego PKB w 2010 r. wynosi 1,8% w UE i 1,7% w strefie euro (dane skorygowane w górę o około $\frac{3}{4}$ punktu procentowego w porównaniu do prognozy wiosennej). Ten całościowy wynik opiera się na najnowszych prognozach dla Francji, Hiszpanii, Niderlandów, Niemiec, Polski, Włoch i Zjednoczonego Królestwa, które razem wytwarzają około 80% unijnego PKB. Na poziomie jednostkowym sytuacja jest niejednorodna w poszczególnych państwach członkowskich, przy czym gospodarki Niemiec i Polski rejestrują najlepsze wyniki. To nierównomierne ożywienie odzwierciedla różnice w strukturze produkcji, skalę wyzwań dostosowawczych oraz bieżące przywracanie równowagi w ramach UE i strefy euro.

- **Spadek dynamiki ożywienia w wymiarze globalnym**

Z powodu wzrostu zapasów i stopniowego odejścia od środków stymulacyjnych, w drugiej połowie roku ożywienie światowej koniunktury powinno ulec spowolnieniu, chociaż mało prawdopodobny jest powrót do recesji. Pomimo to przewiduje się, że wzrost światowego PKB (z wyłączeniem UE) wyniesie około 5% w 2010 r., o $\frac{1}{4}$ punktu procentowego więcej niż przewidywano wiosną. Wynika to z faktu, że w pierwszej połowie roku gospodarka rosła szybciej niż prognozowano. Podobnie jak wiosną prognozy przewidują nierównomierne ożywienie: na rynkach wschodzących silne wzrosty, natomiast nadal niepewną sytuację rozwiniętych gospodarek.

- **Zmiana struktury wzrostu w kierunku zwiększenia udziału popytu krajowego**

Przewiduje się, że w wyniku spadku światowej koniunktury oraz wygasania czynników tymczasowych, które popchnęły gospodarkę do przodu, także wzrost PKB w UE ulegnie

spowolnieniu w drugiej połowie 2010 r. Niemniej jednak przeniesieniu pewnej dynamiki wzrostu z drugiego kwartału zawdzięczamy niewielką korektę w górę wyników kwartalnych w porównaniu do prognozy wiosennej. Obecnie przewiduje się w trzecim kwartale wzrost PKB w UE i strefie euro o 0,5%, oraz odpowiednio o 0,4% i 0,3% w czwartym kwartale. Te bardziej optymistyczne prognozy wynikają, między innymi, ze wskaźników nastrojów gospodarczych, które wskazują trwały wzrost aktywności gospodarczej na najbliższe miesiące.

Ponadto wygląda na to, że ożywienie koniunktury rozszerza się na coraz więcej branż i składników popytu. W szczególności udział inwestycji prywatnych i konsumpcji we wzroście PKB w drugim kwartale 2010 r. przekroczył łączny udział zapasów i eksportu netto. Zmiana struktury wzrostu jest bardzo zachęcająca, zwłaszcza w świetle osłabienia warunków zewnętrznych w drugiej połowie roku, które spowolni wzrost eksportu UE. Z drugiej strony rynki finansowe nadal są niestabilne, gdyż jedynie częściowo odzyskały równowagę po doświadczeniach z maja.

- **Inflacja pozostaje na umiarkowanym poziomie**

W pierwszej połowie 2010 r. zanotowano umiarkowany wzrost inflacji HICP (zharmonizowany indeks cen konsumpcyjnych), będący skutkiem wzrostu światowych cen surowców, co z kolei spowodowało wzrost cen żywności i energii. Spoglądając w przyszłość, pomimo bieżącej sytuacji na rynkach walutowych i spowodowanego warunkami atmosferycznymi wzrostu cen niektórych artykułów rolnych, spowolnienie gospodarcze, umiarkowany wzrost płac oraz niskie prognozy inflacyjne powinny utrzymać poziom inflacji pod kontrolą. Dla całego 2010 r. inflacja HICP planowana jest na poziomie 1,8% w UE i 1,4% w strefie euro, czyli zasadniczo zgodnie z prognozą wiosenną.

- **Ocena ryzyka**

Na tle wysoce niepewnej sytuacji zagrożenia, jakimi obarczona jest prognoza wzrostu w UE na 2010 r., wydają się zasadniczo umiarkowane. Z drugiej jednak strony zmiana struktury wzrostu PKB w kierunku zwiększenia udziału popytu krajowego oraz przeniesienie wzrostu aktywności gospodarczej z Niemiec na pozostałe państwa członkowskie mogą skutkować lepszymi wynikami niż obecnie się przewiduje. Z kolei nie można też wykluczyć niższego niż planowano popytu zewnętrznego i dalszych napięć na rynkach finansowych. Natomiast konsolidacja budżetowa mogłaby mieć większy wpływ na popyt krajowy w poszczególnych krajach niż to wcześniej przewidywano. Zagrożenia związane z prognozowaną na 2010 r. inflacją również wydają się zasadniczo umiarkowane.

Bardziej szczegółowe sprawozdanie dostępne jest na stronie:

http://ec.europa.eu/economy_finance/articles/eu_economic_situation/2010-09-13-interim_forecast_en.htm

Tabela 1: Wzrost PKB

	Quarterly GDP (%, quarter-on-quarter)				Annual GDP (%, year-on-year)		
	Outturn		Forecast		Outturn	2010 (forecast)	
	2010/1	2010/2	2010/3	2010/4	2009	Spring forecast May 2010	Interim forecast Sep. 2010
Germany	0,5	2,2	0,6	0,4	-4,7	1,2	3,4
Spain	0,1	0,2	-0,1	0,1	-3,7	-0,4	-0,3
France	0,2	0,6	0,4	0,3	-2,6	1,3	1,6
Italy	0,4	0,4	0,5	0,2	-5,0	0,8	1,1
Netherlands	0,5	0,9	0,4	0,3	-3,9	1,3	1,9
Euro area	0,3	1,0	0,5	0,3	-4,1	0,9	1,7
Poland	0,7	1,1	0,6	0,6	1,7	2,7	3,4
United Kingdom	0,3	1,2	0,5	0,6	-4,9	1,2	1,7
EU27	0,3	1,0	0,5	0,4	-4,2	1,0	1,8

Tabela 2: Wzrost inflacji

	Quarterly HICP (%, year-on-year)				Annual HICP (%, year-on-year)		
	Outturn		Forecast		Outturn	2010 (forecast)	
	2010/1	2010/2	2010/3	2010/4	2009	Spring forecast May 2010	Interim forecast Sep. 2010
Germany	0,8	1,0	1,2	1,4	0,2	1,3	1,1
Spain	1,2	1,6	1,9	1,8	-0,2	1,6	1,6
France	1,5	1,8	1,7	1,6	0,1	1,4	1,6
Italy	1,3	1,6	1,8	1,8	0,8	1,8	1,6
Netherlands	0,5	0,4	1,5	1,9	1,0	1,3	1,1
Euro area	1,1	1,5	1,6	1,6	0,3	1,5	1,4
Poland	3,4	2,5	2,1	2,3	4,0	2,4	2,6
United Kingdom	3,3	3,4	2,8	2,7	2,2	2,4	3,0
EU27	1,7	2,0	1,8	1,8	1,0	1,8	1,8

4. SPRAWY GOSPODARCZE I FINANSOWE - Komisja Europejska odbywa pierwszą debatę okrągłego stołu na temat prawa zobowiązań z organizacjami przedsiębiorców i konsumentów

Komisja Europejska odbyła w dniu 7 września br. pierwsze posiedzenie z organizacjami przedsiębiorców, konsumentów i prawników w celu omówienia prawa zobowiązań. Obowiązujące obecnie różne krajowe systemy prawa zobowiązań są przyczyną wysokich kosztów transakcyjnych dla przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa – zwłaszcza te małe – nie mogą wykorzystywać korzyści skali na jednolitym rynku UE. Cierpią na tym również konsumenci, ponieważ mniej towarów jest sprzedawanych na rynkach zagranicznych, co ogranicza możliwości wyboru i prowadzi do wzrostu cen. Przejście w kierunku europejskiego prawa zobowiązań mogłoby rozwiązać te problemy. Komisja stara się zbudować porozumienie pomiędzy najważniejszymi zainteresowanymi podmiotami na temat najlepszego kierunku dalszych działań dotyczących europejskiego prawa zobowiązań. Komisja chce dopilnować, aby wnioski opracowywane obecnie przez grupę

ekspertów w dziedzinie prawa zobowiązań spełniały potrzeby konsumentów i przedsiębiorstw, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). W dniu 1 lipca w strategicznym dokumencie programowym Komisja przedstawiła warianty europejskiego prawa zobowiązań oraz rozpoczęła publiczne konsultacje.

„Komisja Europejska chce pomóc konsumentom i przedsiębiorstwom w maksymalizacji korzyści wynikających z jednolitego rynku. Dlatego ich opinie są niezmiernie ważne, jeśli chcemy znaleźć realne rozwiązania ich problemów dotyczących stosunków umownych. Małe przedsiębiorstwa często ponoszą straty, ponieważ wysokie koszty transakcyjne uniemożliwiają im zdobywanie nowych rynków. Prace Komisji Europejskiej w dziedzinie europejskiego prawa zobowiązań, które spotkały się ze znaczącym odzewem ze strony Parlamentu Europejskiego, są zatem ważnym krokiem w kierunku otwarcia drzwi dla przedsiębiorców oraz umożliwienia 500 milionom konsumentów czerpanie korzyści z naszego jednolitego rynku” – powiedziała **Viviane Reding**, wiceprzewodnicząca Komisji i komisarz UE ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa. „Wkład organizacji konsumentów i przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, jest ogromnie ważny dla Komisji. Chcemy dopilnować, aby spełnione zostały oczekiwania konsumentów, przedsiębiorstw i prawników. Dzisiejsze spotkanie pokazuje, że będziemy wysłuchiwać opinii europejskich konsumentów i przedsiębiorstw na każdym etapie procesu prowadzącego do przyjęcia przyszłego europejskiego prawa zobowiązań”.

Grupa ekspertów prawnych spotyka się od maja w celu opracowania potencjalnego europejskiego prawa zobowiązań. Obecnie odbyło się spotkanie najważniejszych zainteresowanych podmiotów z całej Europy, które będą ściśle zaangażowane w prace tej grupy. Obecne były między innymi: organizacje BusinessEurope, EuroCommerce, Eurochambres, Europejskie Stowarzyszenie Rzemiosła oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw (UEAPME) oraz Międzynarodowa Izba Handlowa; Europejska Organizacja Konsumentów (BEUC); stowarzyszenia prawników takie jak Rada Izb Adwokackich i Stowarzyszeń Prawniczych Unii Europejskiej oraz Rada Notariatów Unii Europejskiej. Grupa będzie spotykać się co miesiąc w celu śledzenia postępów prac grupy ekspertów oraz zagwarantowania, by w pracach tych uwzględniano praktyczne problemy przedsiębiorstw w handlu transgranicznym oraz interesy konsumentów.

- **Przebieg procedury**

W dniu 26 kwietnia 2010 r. Komisja powołała grupę ekspertów w celu zbadania możliwości opracowania fakultatywnego instrumentu, który mógłby wspierać umowy transgraniczne.

Rozbieżności między krajowymi systemami prawa zobowiązań utrudniają funkcjonowanie jednolitego rynku. Przedsiębiorstwa, które chcą rozwijać działalność w innych państwach członkowskich UE, muszą ponosić wysokie koszty transakcyjne. Ponadto konsumenci mają ograniczony wybór, a ceny utrzymują się na wysokim poziomie. Dlatego UE nie wykorzystuje w pełni potencjału handlu elektronicznego. Spośród prawie 11 000 testów transgranicznych 61 % wszystkich zamówień w ramach handlu elektronicznego nie doszło do skutku, między innymi dlatego, że uczestniczące podmioty handlowe odmówiły realizacji zamówienia w kraju konsumenta.

W dniu 1 lipca Komisja przyjęła strategiczny dokument programowy, w którym określono siedem wariantów. Jednym z proponowanych rozwiązań jest fakultatywne europejskie prawo zobowiązań. Konsultacje publiczne potrwać do 31 stycznia 2011 r.

W ramach strategii „Europa 2020” – przedstawionej przez przewodniczącego José Barroso w dniu 3 marca – Komisja zajmuje się elementami zakłócającymi funkcjonowanie jednolitego rynku, aby pobudzić wzrost gospodarczy po okresie recesji. Działania te obejmują kroki w kierunku fakultatywnego europejskiego prawa zobowiązań. Utworzenie takiego instrumentu jest jednym z głównych działań w ramach opracowanej przez Komisję europejskiej agendy cyfrowej, którą przedstawiono 19 maja.

Parlament Europejski poparł pomysł opracowania fakultatywnego europejskiego prawa umów w rezolucji z dnia 25 listopada 2009 r. Mario Monti, były komisarz ds. rynku wewnętrznego i konkurencji, w swoim sprawozdaniu na temat jednolitego rynku z dnia 9 maja 2010 r. również opisał korzyści, jakie fakultatywny „28. system” przyniosłby konsumentom i przedsiębiorcom.

W dniu 21 maja Komisja powołała grupę ekspertów w celu przekształcenia pierwszego projektu europejskiego prawa zobowiązań opracowanego w ramach programu badań UE w przystępne rozwiązanie dostosowane do potrzeb konsumentów i przedsiębiorców (IP/10/595). Grupa, składająca się z ekspertów w dziedzinie prawa z całej Europy, spotyka się obecnie raz w miesiącu w Brukseli.

5. RYNEK WEWNĘTRZNY - Państwa członkowskie muszą podejmować dalsze działania, by sfinalizować budowę rynku wewnętrznego

Według najnowszej tabeli wyników rynku wewnętrznego opracowanej przez Komisję Europejską państwa członkowskie nadal dobrze wywiązują się z obowiązku transponowania do prawa krajowego przepisów dotyczących rynku wewnętrznego, jednak tendencja wzrostowa z ostatnich lat osłabła. Średnio 0,9% dyrektyw dotyczących rynku wewnętrznego, dla których minął termin transpozycji, nie zostało wdrożonych do prawa krajowego, w porównaniu z 0,7% w marcu 2010 r. Oznacza to, że państwa członkowskie nadal osiągają uzgodniony w 2007 r. przez szefów państw i rządów poziom docelowy w wysokości 1%, choć z trudem. Jeśli chodzi o stosowanie przepisów UE, liczba uchybień uległa nieznacznemu zmniejszeniu w porównaniu ze stanem pół roku temu. W ramach podkreślenia wagi przywiązywanej do mobilności obywateli w ramach rynku wewnętrznego oddzielną część tabeli wyników rynku wewnętrznego poświęcono skuteczności stosowania przepisów UE w zakresie wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych.

Komisarz ds. rynku wewnętrznego i usług **Michel Barnier** powiedział: „Jeśli chcemy w pełni wykorzystać potencjał rynku wewnętrznego, europejskie przepisy poprawiające jego funkcjonowanie muszą być wdrażane w państwach członkowskich prawidłowo i z zachowaniem stosownych terminów. Z najnowszej tabeli wyników wynika, że choć wiele państw członkowskich dobrze wywiązuje się z tego zadania, to jednak niektóre muszą poczynić większe postępy. Tabela daje nam dokładny i pełny obraz sytuacji w terenie, dzięki czemu możemy skupić się na rozwiązywaniu tych kwestii, które powinny być rozstrzygnięte we współpracy z państwami członkowskimi.”

- **Wdrożenie dyrektyw dotyczących rynku wewnętrznego**
 - **Średni deficyt transpozycji w UE**, czyli odsetek dyrektyw dotyczących rynku wewnętrznego, które nie zostały terminowo wdrożone do prawa krajowego w 27 państwach członkowskich, **wzrósł o 0,2% i wynosi obecnie 0,9%**.
 - Ogółem 18 państw członkowskich osiągnęło poziom docelowy w postaci 1%, z czego 8 państw poprawiło lub wyrównało swoje wyniki w zakresie deficytu transpozycji sprzed sześciu miesięcy: Dania, Malta, Słowacja, Finlandia, Słowenia, Belgia, Zjednoczone Królestwo oraz Irlandia.
 - Dania i Malta osiągnęły *ex aequo* najlepszy wynik w zakresie transpozycji: zaledwie 3 dyrektywy oczekujące na transponowanie.
 - 9 państw członkowskich przekroczyło wynoszący 1% docelowy poziom transpozycji: Austria, Włochy, Francja, Cypr, Republika Czeska, Luksemburg, Polska, Portugalia i Grecja. Wszystkie pozostałe państwa członkowskie, z wyjątkiem Austrii i Włoch, zwiększyły swoje dotychczasowe zaległości.
 - W porównaniu do sytuacji sprzed pół roku średni czas transpozycji w UE skrócił się o 2 miesiące. Obecnie państwa członkowskie potrzebują średnio 7 dodatkowych miesięcy na transpozycję unijnych dyrektyw po wygaśnięciu odpowiedniego terminu. 21 państw członkowskich skróciło średni czas transpozycji. Największe postępy w tym zakresie poczyniły Hiszpania, Włochy i Słowacja.
- **Uchybienia zobowiązaniom**
 - Ogólna liczba postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w odniesieniu do rynku wewnętrznego **spadła o 2,1%** w porównaniu ze stanem pół roku temu. Największa liczba uchybień nadal dotyczy obszarów takich jak „podatki i unia celna” oraz „ochrona środowiska”.
 - W porównaniu z latami ubiegłymi zmieniła się sytuacja, jeśli chodzi o kraje, przeciw którym wszczęto **najwięcej otwartych postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom**. Najwięcej takich postępowań przypada obecnie na **Belgię**, na drugim miejscu plasuje się **Grecja**.

Tabela wyników rynku wewnętrznego dotyczy wyłącznie przepisów związanych z rynkiem wewnętrznym.

- **Tabela wdrażania i stosowania przepisów w zakresie rynku wewnętrznego**

Tabela wyników rynku wewnętrznego po raz pierwszy zawiera również część obrazującą to, jak państwa członkowskie wywiązują się z wdrażania i stosowania przepisów w zakresie rynku wewnętrznego. Sama terminowa transpozycja nie gwarantuje skuteczności przepisów. Ważne, by były one transponowane prawidłowo i odpowiednio stosowane (zob. załącznik).

Z tabeli tej wynika, że w perspektywie ogólnej **najlepsze wyniki** w tym obszarze osiągają **Malta, Łotwa i Słowenia**. Jednak w zdecydowanej większości państw członkowskich co najmniej jedna kwestia wymaga szczególnej uwagi, jak na przykład liczba dyrektyw nieprawidłowo transponowanych. Co ciekawe, odnosi się to również do państw członkowskich, które wykazują się stosunkowo dobrym deficytem transpozycji. Wynika z tego więc jasno, że skuteczność przepisów w praktyce zależy zarówno od właściwej transpozycji, jak i od prawidłowego wdrożenia.

- **W centrum uwagi: uznawanie kwalifikacji zawodowych**

Z badań wynika, iż obywatele podejmujący pracę w innym państwie członkowskim nie spodziewają się trudności przy uznawaniu ich kwalifikacji zawodowych. Rzeczywistość jednak często koryguje te wyobrażenia. W 30% przypadków zgłoszonych Komisji wnioski obywateli o uznanie ich kwalifikacji zostały pierwotnie odrzucone. Osoby te zmuszone były przejść dodatkowe testy lub też oficjalnie odwoływać się od tej decyzji. Tabela wyników ilustruje duże rozbieżności pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi.

Transpozycja dyrektywy o uznawaniu kwalifikacji zawodowych (2005/36/WE) była dla państw członkowskich sporym wyzwaniem, jako że Komisji notyfikowano około 1200 krajowych środków wykonawczych, a w niektórych państwach członkowskich transpozycja opóźniła się, zwłaszcza w Austrii, w Luksemburgu i w Grecji.

Z tabeli wynika również, że system wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI) jest powszechnie wykorzystywany w ramach współpracy administracyjnej odnoszącej się do dyrektywy o uznawaniu kwalifikacji zawodowych. IMI to wielojęzyczny instrument elektroniczny, który ułatwia i przyspiesza wymianę informacji między organami administracyjnymi, optymalizując tym samym proces uznawania kwalifikacji. Za pomocą IMI organy administracyjne mogą na przykład łatwo kontrolować dyplomy. W przypadku 71% wszystkich zapytań państwa członkowskie udzieliły odpowiedzi w terminie do dwóch tygodni.

Pełna treść najnowszej „Tabeli wyników rynku wewnętrznego” znajduje się na stronie: http://ec.europa.eu/internal_market/score/index_en.htm

6. SPRAWY SPOŁECZNE - Liczba wniosków o wsparcie z Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji wzrasta sześciokrotnie

Według sprawozdania przyjętego w dniu 9 września br. przez Komisję Europejską, w 2009 r. Unia Europejska przyznała 52,3 mln EUR z Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji (EFG), pomagając ok. 11 000 pracowników zwolnionych w ośmiu krajach. Trzecie roczne sprawozdanie z działalności EFG wskazuje na sześciokrotny wzrost liczby wniosków państw członkowskich o wsparcie finansowe dla pracowników zwolnionych w wyniku globalizacji i kryzysu gospodarczego.

Komisarz UE ds. zatrudnienia, **László Andor** powiedział: „W ciągu ostatnich trzech lat EFG stał się głównym instrumentem wspomagania pracowników, którzy stracili pracę, szczególnie w czasie kryzysu. W 2009 r. blisko 11 000 pracowników skorzystało z Funduszu, ale czas potrzebny na to, aby najbardziej potrzebujący otrzymali gotówkę, jest nadal zbyt długi. Powinniśmy teraz skupić nasze wysiłki na wydajności i skuteczności tego funduszu.”

W 2009 r. 13 państw członkowskich złożyło 30 wniosków o wsparcie z EFG w kwocie ogółem 166 581 220 EUR, aby pomóc 29 021 pracownikom zwolnionym w 17 sektorach gospodarczych – oznacza to wzrost o 700 % w porównaniu z rokiem 2008. Wszystkie wnioski z wyjątkiem dwóch zostały objęte nowymi zasadami ustalonymi w zmienionym rozporządzeniu w sprawie EFG, które weszło w życie 1 maja 2009 r. i które ułatwiło państwom członkowskim składanie wniosków i kwalifikowanie się do finansowania. Nowe

zasady powinny poprawić wydajność Funduszu w nowych przypadkach, szczególnie poprzez wydłużony czas trwania wsparcia i zwiększenie stopy współfinansowania.

Parlament Europejski i ministrowie z 27 państw członkowskich (władza budżetowa) muszą zatwierdzić każdy wniosek. W 2009 r. wydali dziesięć decyzji o uruchomieniu środków z EFG (osiem z nich dotyczyło wniosków złożonych w 2009 r., a dwa – wniosków złożonych pod koniec 2008 r.). Dziesięć wkładów z EFG w całkowitej kwocie **52 349 047 EUR objęło 10 938 pracowników**, którzy zostali zwolnieni w **ośmiu państwach członkowskich (Austrii, Belgii, Niemczech, Irlandii, Holandii, Portugalii, Hiszpanii i Szwecji)**. Wkłady z EFG zostały przyznane w celu współfinansowania środków aktywnej polityki rynku pracy organizowanych przez państwa członkowskie (pomoc w poszukiwaniu pracy, szkolenia i przekwalifikowanie, pomoc w celu większej mobilności oraz wsparcie przy zakładaniu działalności gospodarczej).

Sprawozdanie opisuje także rezultaty dziewięciu przykładów wsparcia z EFG przyznanego w zeszłym roku i rolę, jaką wsparcie to odegrało w pomocy pracownikom w znalezieniu nowej pracy. Komisja otrzymała dziewięć sprawozdań końcowych dotyczących wykorzystania wkładów z EFG.

Ze sprawozdań tych wynika, że na koniec okresu wsparcia z EFG 3 717 zwolnionych pracowników w sektorze motoryzacyjnym, tekstylnym i w sektorze telefonii komórkowej znalazło nową pracę (40,1 % osób otrzymujących wsparcie). Nie jest zaskoczeniem, że na odsetek ten przemożny wpływ miał kryzys finansowy i gospodarczy. Państwa członkowskie donoszą jednak, że wkłady z EFG pozwoliły im na zintensyfikowanie swojej pomocy dla tych pracowników i wydłużenie okresu pomocy, co nie byłoby możliwe bez wsparcia z EFG, zwiększając ich szanse w znalezieniu pracy w przyszłości.

• Informacje ogólne

Od uruchomienia EFG zgłoszono 65 wniosków o wsparcie w kwocie ogółem 373 mln EUR (nie licząc wniosków wycofanych) przeznaczone dla ponad 70 000 pracowników w 22 sektorach przemysłu w 18 państwach członkowskich. Najwyższy odsetek wniosków dotyczył masowych zwolnień w sektorze motoryzacyjnym i tekstylnym, a dalej – poligraficznym, mechanicznym/elektronicznym i odzieżowym, a także w sektorach budownictwa, sprzętu elektronicznego i telefonii komórkowej. Więcej informacji znajduje się w publikacji „Portret statystyczny EFG w latach 2007-2010” („Statistical portrait of the EGF 2007-2010”), która jest dostępna na stronie internetowej EFG. Ponad 50 wniosków pochodziło z EU-15. W 2007 r. było to 87,5% a w 2010 – 76,2%. Do lipca 2010 r. najwięcej wniosków pochodziło z Holandii i Hiszpanii (po 10). Najliczniejsza grupa pracowników, którym udzielono wsparcia, pochodziła z Irlandii (12.600), Hiszpanii (9.170), Włoch (8.530), Niemiec (7.590) i Francji (5.930). W Polsce pomocy z EFG udzielono 800 pracownikom.

EFG został ustanowiony przez Parlament Europejski i Radę pod koniec 2006 r. w celu wsparcia pracowników, którzy stracili pracę w związku ze skutkami globalizacji. W dniu 2 lipca 2009 r. weszły w życie zmiany do rozporządzenia w sprawie EFG, mające zastosowanie do wszystkich wniosków otrzymanych od dnia 1 maja 2009 r. Wzmocniło to rolę EFG jako instrumentu wczesnej interwencji i elementu odpowiedzi Europy na globalny kryzys finansowy i gospodarczy. Zmienione rozporządzenie sprawi, że pomoc z EFG będzie

w przyszłości skuteczniejsza, gdyż okres wdrażania został wydłużony z jednego do dwóch lat, a stopa współfinansowania z EFG została zwiększona z 50 do 65 %.

- **Więcej informacji**

Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie działalności Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji w 2009 r. + „Portret statystyczny EFG w latach 2007-2010” („Statistical portrait of the EGF 2007-2010”)

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=863&furtherNews=yes>

Strona internetowa EGF: <http://ec.europa.eu/egf>

7. **ROLNICTWO - Organizmy zmodyfikowane genetycznie / badania naukowe: sprawozdanie w sprawie konkretnych środków zapobiegających mieszaniu się upraw kukurydzy zmodyfikowanej genetycznie i konwencjonalnej**

Sprawozdanie, jakie przedstawił w dniu 27 września br. komisarz ds. zdrowia i polityki konsumenckiej **John Dalli** podczas obrad Rady ds. Rolnictwa, wskazuje na to, że konkretne środki w zakresie przechowywania i stosowania izolacji przestrzennej mogą ograniczyć lub wręcz zapobiec mieszaniu się kukurydzy zmodyfikowanej genetycznie (GM) z kukurydzą konwencjonalną i ekologiczną. Wniosek, iż odpowiednie przechowywanie nasion i stosowanie izolacji przestrzennej są najlepszymi sposobami na ograniczenie lub zapobieżenie mieszaniu się upraw, znajduje potwierdzenie w dokumencie dotyczącym najlepszych praktyk, przygotowanym przez Europejskie Biuro ds. Współistnienia Upraw (ECoB) i opublikowanym przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji Europejskiej. Rozwiązania alternatywne, takie jak czasowa izolacja (przesuwanie okresów kwitnienia upraw GM w stosunku do innych), stosowane mogą być tylko w niektórych państwach UE mających odpowiednie warunki klimatyczne.

Przedstawiając sprawozdanie podczas obrad Rady ds. Rolnictwa, **John Dalli**, komisarz ds. zdrowia i polityki konsumenckiej, powiedział: „Zalecane praktyki opisane w tym ważnym dokumencie mają zastosowanie w ramach nowego, przyjętego w lipcu, podejścia Komisji do współistnienia upraw i upraw GMO. Są one w pełni zgodne z duchem i celem wniosku, który daje państwom członkowskim więcej elastyczności w kwestii zapewniania współistnienia upraw GM, konwencjonalnych i ekologicznych”. Dodał również: „Dokument ten szczegółowo przedstawia szereg niewiążących praktyk, które mają na celu ułatwić państwom członkowskim opracowanie i udoskonalenie ich strategii w zakresie współistnienia upraw zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym”.

- **Najlepsza praktyka**

Dokument dotyczący najlepszych praktyk obejmuje cały proces: **od upraw zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy do pierwszego punktu jej sprzedaży**. Opisuje trzy rodzaje produktów: ziarna, całe rośliny oraz kukurydzę cukrową. Europejskie Biuro ds. Współistnienia Upraw przeanalizowało potencjalne źródła mieszania się upraw i określiło szereg wspólnie uzgodnionych najlepszych praktyk w zakresie zarządzania rolnictwem, które zapewnią współistnienie upraw, nie naruszając jednocześnie ekonomicznej i agronomicznej wydajności gospodarstw.

I tak na przykład, jedną z takich praktyk proponowanych przez ECoB jest stosowanie **izolacji przestrzennej wynoszącej od 15 do 50 m, tak by ograniczyć zapylenie krzyżowe między kukurydzą zmodyfikowaną i niezmodyfikowaną genetycznie** oraz obniżyć zawartość GMO w żywności i paszy konwencjonalnej do poziomu poniżej 0,9% (wartość progowa znakowania). Ograniczanie stopnia mieszania się upraw do jeszcze niższych poziomów (np. do wartości 0,1% – uznawanej za granicę oznaczalności) możliwe jest przy stosowaniu jeszcze większych odległości (od 100 do 500 m).

- **Europejskie Biuro ds. Współistnienia Upraw**

W 2006 r. Rada wezwała Komisję do dalszych prac w zakresie współistnienia upraw, mających wskazać najlepsze praktyki dla technicznych środków segregacji oraz określić wytyczne w zakresie współistnienia dla poszczególnych rodzajów upraw. W 2008 r. Komisja powołała ECoB.

W skład Biura wchodzi eksperci mianowani przez zainteresowane państwa członkowskie (obecnie aktywny udział w pracach ECoB ma 20 państw członkowskich), których z ramienia Instytutu Perspektywicznych Studiów Technologicznych (IPST) Wspólnego Centrum Badawczego wspiera sekretariat naukowy.

Prace nad dokumentem dotyczącym najlepszych praktyk prowadzone były w ścisłej współpracy z zainteresowanymi stronami, a w ich wyniku państwa członkowskie UE uzyskują niezbędną elastyczność przy dostosowywaniu środków do konkretnych warunków na poziomie regionalnym i lokalnym.

- **Fakty i liczby**

W 2009 r. łączna powierzchnia **upraw organizmów zmodyfikowanych genetycznie** na świecie wyniosła **134 mln hektarów**. Najwięcej GMO uprawa się w Stanach Zjednoczonych (48% powierzchni upraw na świecie), Brazylii (16%) i Argentynie (16%). Cztery najważniejsze odmiany upraw, które są modyfikowane genetycznie w celu zwiększenia ich odporności na szkodniki lub tolerancji względem herbicydów, to: nasiona soi (77% powierzchni upraw soi na świecie), bawełna (49% powierzchni upraw bawełny na świecie), kukurydza (26% powierzchni upraw kukurydzy na świecie) oraz rzepak (21% powierzchni upraw rzepaku na świecie).

W UE tylko trzy rodzaje GMO zostały dopuszczone do uprawy:

- Dwie odmiany kukurydzy GM, przy czym na terenie UE uprawiana jest tylko odmiana kukurydzy linii Bt odporna na szkodniki (MON810).
- Jedna odmiana ziemniaka GM (zmodyfikowana genetycznie odmiana ziemniaka skrobiowego, dopuszczona do uprawy w marcu 2010 r.).

- **Dalsze informacje**

W dniu 13 lipca Komisja przyjęła kompleksowy wniosek, który zapewnia państwom członkowskim swobodę w zakresie zezwalania, ograniczania lub zakazywania uprawy organizmów zmodyfikowanych genetycznie, a jednocześnie nie narusza unijnego systemu zatwierdzania GMO na podstawie badań naukowych. Przyjęty pakiet zawiera nowe zalecenie

w sprawie współistnienia upraw GMO z uprawami konwencjonalnymi lub ekologicznymi oraz projekt rozporządzenia w sprawie niewielkiej zmiany prawodawstwa w zakresie GMO.

Wniosek dotyczący zmiany dyrektywy 2001/18/WE miał na celu zapewnienie państwom członkowskim pewności prawnej przy decydowaniu o uprawie GMO na podstawach innych niż badania naukowe. Zostanie on przyjęty w drodze współdecyzji z Parlamentem Europejskim i z Radą.

Dokument dotyczący najlepszych praktyk dostępny jest na stronie:

<http://ecob.jrc.ec.europa.eu/documents.html>

- **Więcej informacji na ten temat:**

http://ec.europa.eu/food/food/biotechnology/index_en.htm

8. ROLNICTWO - Zwiększenie wsparcia UE dla sektora pszczelarskiego

W dniu 14 września br. Komisja zatwierdziła programy krajowe 27 państw członkowskich mające na celu poprawę produkcji i wprowadzania do obrotu produktów pszczelarskich w latach 2011-2013. Wkład UE w finansowanie tych programów wzrósł o prawie 25 proc. w porównaniu do poprzedniego okresu (2008-2010), z 26 mln euro do 32 mln euro rocznie.

Dobra kondycja sektora pszczelarstwa jest delikatną kwestią ze względu na podstawową rolę pszczół w procesie zapylania. Od kilku lat sektor ten boryka się z bezprecedensową śmiertelnością pszczół. Jest ona nie tylko źródłem trudności ekonomicznych dla pszczelarzy, ale również stanowi zagrożenie dla różnorodności biologicznej. Programy krajowe są obecnie jedynym narzędziem umożliwiającym częściową rekompensatę utraty pszczół. Państwa członkowskie są zadowolone z korzyści, jakie przyniosły te programy, a pozytywny wpływ środków finansowanych w ramach programów krajowych w sektorze jest również powszechnie dostrzegany przez pszczelarzy.

W związku z powyższym Komisja postanowiła zwiększyć całkowity roczny budżet przeznaczony na współfinansowanie programów krajowych do 32 mln euro rocznie w latach 2011, 2012 i 2013, w porównaniu z poziomem unijnego współfinansowania, które było dostępne w okresie 2008-2010 (26 mln euro). Pozwoli to na zwiększenie skuteczności programów i wykazanie proaktywnego podejścia Komisji do rozwiązywania problemów bardzo wrażliwego sektora.

Wszystkie państwa członkowskie przekazały Komisji swoje krajowe programy pszczelarskie. Programy te obejmują różne działania: zwalczanie warozy, racjonalizację sezonowego przenoszenia uli, wsparcie dla laboratoriów, zasiedlanie uli, stosowane programy naukowo-badawcze i wsparcie techniczne. Wszystkie 27 programów kwalifikuje się do współfinansowania.

- **Przebieg procedury**

Rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku¹ przewiduje wsparcie finansowe dla sektora pszczelarskiego. Każde państwo członkowskie ma możliwość zgłoszenia raz na trzy lata krajowego programu pszczelarskiego mającego na celu poprawę warunków produkcji i wprowadzania do obrotu produktów pszczelarskich, obejmującego badanie struktury sektora. Wszystkie państwa członkowskie wyraziły zainteresowanie w tych programach na kolejny okres (2011-2013).

Liczba uli w każdym państwie członkowskim oraz roczne finansowanie programów (wkład UE i całkowita kwota) na poszczególne lata.

MS	Ule		Finansowanie programów krajowych – w euro					
	Liczba	%	2011		2012		2013	
			Łącznie: (PC+UE)	Współfinansowanie UE	Łącznie: (PC+UE)	Współfinansowanie UE	Łącznie: (PC+UE)	Współfinansowanie UE
BE	112 000	0,801	571 800	285 900	571 800	285 900	571 800	285 900
BG	617 420	4,415	3 773 392	1 675 424	3 827 078	1 670 033	3 663 463	1 662 376
CZ	497 946	3,561	2 500 000	1 250 000	2 575 758	1 287 879	2 632 576	1 316 288
DK	170 000	1,216	357 858	178 929	340 657	170 329	365 115	182 557
DE	711 913	5,091	3 022 300	1 511 150	3 022 300	1 511 150	3 022 300	1 511 150
EE	24 800	0,177	99 191	49 595	99 191	49 595	99 191	49 595
EL	1 502 239	10,742	5 600 000	2 800 000	5 600 000	2 800 000	5 600 000	2 800 000
ES	2 459 373	17,586	11 000 000	5 500 000	11 000 000	5 500 000	11 000 000	5 500 000
FR	1 338 650	9,572	5 500 000	2 750 000	5 500 000	2 750 000	5 500 000	2 750 000
IE	24 000	0,172	100 000	50 000	100 000	50 000	100 000	50 000
IT	1 127 836	8,065	7 728 265	3 060 484	7 820 761	3 050 635	7 866 258	3 036 648
CY	43 975	0,314	233 000	116 500	233 000	116 500	233 000	116 500
LV	64 133	0,459	270 192	135 096	270 192	135 096	270 192	135 096
LT	117 977	0,844	1 158 480	320 141	1 158 480	319 111	1 158 480	317 648
LU	8 171	0,058	45 600	22 173	45 600	22 101	45 600	22 000
HU	900 000	6,435	4 020 000	2 010 000	4 020 000	2 010 000	4 020 000	2 010 000
MT	2 722	0,019	13 974	6 987	13 974	6 987	13 974	6 987
NL	80 000	0,572	334 200	167 100	341 938	170 969	354 646	177 323
AT	367 583	2,628	1 500 000	750 000	1 500 000	750 000	1 500 000	750 000
PL	1 123 356	8,033	5 030 000	2 515 000	5 030 000	2 515 000	5 030 000	2 515 000
PT	562 557	4,023	2 517 000	1 258 500	2 517 000	1 258 500	2 517 000	1 258 500
RO	1 280 000	9,153	8 065 570	3 473 395	9 813 679	3 462 218	10 886 824	3 446 343
SI	142 751	1,021	889 500	387 368	889 500	386 121	889 500	384 351
SK	235 689	1,685	2 000 000	639 563	2 000 000	637 505	2 000 000	634 582
FI	46 000	0,329	200 686	100 343	200 826	100 413	201 191	100 596
SE	150 000	1,073	485 659	242 829	485 659	242 829	485 659	242 829
UK	274 000	1,959	1 790 738	743 523	1 790 738	741 131	1 790 738	737 733
RAZEM	13 985 091	100%	68 807 404	32 000 001	70 768 130	32 000 001	71 817 505	32 000 001

¹ [Rozporządzenie Rady \(WE\) 1234/2007](#) z dnia 16 listopada 2007 – art. 107 do 109.

9. ROLNICTWO - Komisja przyjmuje zmieniony wniosek w sprawie programu żywnościowego dla osób najbardziej potrzebujących w Unii Europejskiej

W dniu 17 września 2010 r. Komisja Europejska przyjęła zmieniony wniosek w sprawie udoskonalenia programu dystrybucji żywności wśród osób najbardziej potrzebujących w Unii Europejskiej. Opiera się on na wniosku z 2008 r., który umożliwił, w ramach programu, zakup żywności na wolnym rynku na stałych zasadach, aby uzupełnić dostępne zapasy interwencyjne. Wybór produktów żywnościowych ma należeć do państwa członkowskiego, a plany dystrybucji żywności zostaną opracowane w cyklu trzyletnim. Dystrybucja żywności nadal odbywałaby się przy współpracy organizacji charytatywnych i lokalnych ośrodków opieki społecznej. Każdego roku ponad 13 milionów obywateli UE korzysta z programu pomocy żywnościowej. W zmienionym wniosku ustalono stabilne i korzystniejsze stawki współfinansowania krajowego oraz podniesiono pułap rocznego finansowania ze strony UE do kwoty 500 milionów euro. Wniosek zawiera szereg innych zmian w stosunku do propozycji z 2008 r., m.in. dostosowujących ją do wymogów Traktatu Lizbońskiego. Wniosek z 2008 r. nie został przyjęty przez Radę pomimo pozytywnego stanowiska Parlamentu Europejskiego.

„Program dla osób najbardziej potrzebujących to bardzo konkretne działanie w pomocy na rzecz niektórych najuboższych członków społeczeństwa. W sytuacji kiedy wiele milionów mieszkańców Europy ma trudności w dostępie do żywności, wniosek ten wpisuje się w cel Wspólnej Polityki Rolnej, tworząc silny związek pomiędzy konsumentami a sektorem produkcji”, powiedział **Dacian Cioloș**, Komisarz ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich. „Nie należy zapominać, że zadaniem Wspólnej Polityki Rolnej jest wspomaganie wszystkich grup społecznych, nie tylko rolników.”

Stworzony w 1987 r. program służył początkowo do rozdzielania nadwyżki produktów rolnych (tzw. „zapasów interwencyjnych”) pomiędzy osoby potrzebujące. Program zmieniono w połowie lat dziewięćdziesiątych, aby umożliwić, w pewnych okolicznościach, uzupełnianie zapasów interwencyjnych zakupem żywności na wolnym rynku.

Wprowadzenie współfinansowania ułatwi planowanie i zarządzanie środkami finansowymi, a także pozwoli na zwiększenie odpowiedzialności państw członkowskich za funkcjonowanie programu. W celu ułatwienia państwom członkowskim uczestniczenia w programie, w zmienionym wniosku ustalono korzystniejsze stawki współfinansowania krajowego (25 % oraz 10 % dla państw członkowskich objętych Funduszem Spójności w porównaniu z 50 % i 25 % przewidzianymi po okresie przejściowym w poprzednim wniosku). Zostaną opracowane trzyletnie plany dystrybucji żywności mające na celu poprawę skuteczności i ciągłość realizacji systemu pomocy.

Dystrybucja nie ograniczałaby się już tylko do produktów objętych systemem interwencji. Po raz pierwszy na przykład owoce i warzywa oraz olej spożywczy będą dopuszczone do programu. W przyszłości wyboru żywności dokonywałyby władze krajowe na podstawie kryteriów wartości odżywczych, a dystrybucja odbywałaby się przy współpracy z partnerami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie, jak to działo się do tej pory.

Żywność mogłaby pochodzić z zapasów interwencyjnych lub z rynku, przy zachowaniu pierwszeństwa dla odpowiednich zapasów interwencyjnych, o ile byłyby dostępne. Zgodnie z propozycją Parlamentu Europejskiego zmieniony wniosek daje państwom członkowskim możliwość udzielenia pierwszeństwa produktom żywnościowym pochodzącym z UE. Dystrybucja musi odbywać się nieodpłatnie lub za cenę, która w żadnym razie nie przekracza poziomu uzasadnionego kosztami poniesionymi przez wyznaczone organizacje w związku z rozdzielaniem żywności.

Udział państw członkowskich w programie jest dobrowolny: w chwili obecnej uczestniczy w nim 19 państw członkowskich. Pomoc żywnościową kieruje się najczęściej do szeroko pojętej grupy osób żyjących w ubóstwie, w tym: rodzin w trudnej sytuacji materialnej, osób starszych o niewystarczających środkach finansowych, osób bezdomnych, osób niepełnosprawnych, dzieci zagrożonych patologią społeczną, osób pracujących, a mimo to żyjących w ubóstwie, pracowników migrujących i osób ubiegających się o azyl.

Podobnie jak było to w dotychczas, uczestniczące w programie państwa członkowskie wybierają odpowiednie organizacje – zazwyczaj organizacje charytatywne lub lokalne ośrodki opieki społecznej – mające prowadzić dystrybucję żywności. Natomiast inaczej niż w przeszłości, kiedy to program był opracowywany corocznie, państwa członkowskie określałyby swoje potrzeby w cyklu trzyletnim i odpowiednio występowały z wnioskiem do Komisji. Komisja przydzielałaby budżet co roku, tak aby umożliwić dostosowanie programu w przypadku gdy sytuacja zmieni się w trakcie okresu programowania.

Mimo iż średni standard życia w Unii Europejskiej jest jednym z najwyższych na świecie, są wśród nas osoby, które nie są w stanie zakupić dostatecznej ilości żywności. Szacuje się, że 43 milionów osób w Unii Europejskiej jest zagrożonych niedostatkami żywności, co oznacza, że nie stać ich na posiłek zawierający mięso, kurczaka lub rybę co drugi dzień.

10. TRANSPORT - Bezpieczeństwo morskie: nowe przepisy UE ujawnią nazwy przedsiębiorstw żeglugowych o słabych wynikach w zakresie bezpieczeństwa

Komisja Europejska przyjęła w dniu 13 września br. nowe przepisy dotyczące poprawy bezpieczeństwa statków. Przepisy te przewidują wprowadzenie od 1 stycznia 2011 r. nowego rejestru internetowego, w którym będą ujawniane nazwy przedsiębiorstw żeglugowych osiągających słabe wyniki podczas ważnych inspekcji bezpieczeństwa (kontroli przeprowadzanych przez państwo portu). Jednocześnie przedsiębiorstwa osiągające dobre wyniki w tym zakresie zostaną wyeksponowane na forum publicznym. Kontrole przeprowadzane przez państwo portu odgrywają zasadniczą rolę w zapobieganiu katastrofom statków i ofiarom w ludziach, jak również ogromnym szkodom w środowisku powodowanym przez takie katastrofy. Przedsiębiorstwa oraz państwa osiągające słabe wyniki w tym zakresie będą poddawane bardziej intensywnym i skoordynowanym inspekcjom w portach UE. W ten sposób producenci oraz przedstawiciele innych gałęzi przemysłu będą mogli wybrać przedsiębiorstwo żeglugowe do przewozu ładunków lub pasażerów, posiadając pełną wiedzę na temat jego wyników w zakresie bezpieczeństwa.

Odpowiedzialny za transport wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej **Siim Kallas** podkreśla: „Bezpieczeństwo jest głównym priorytetem UE. Byliśmy świadkami druzgocących skutków katastrof morskich, takich jak zatonięcie promu „Estonia”,

tankowców „Erika” czy „Prestige”, prowadzących do tragicznej śmierci wielu osób oraz poważnych szkód w środowisku. Nadal jestem głęboko przekonany, że jawność informacji ma wielką moc. Dlatego chcemy podać do szerszej wiadomości wyniki w zakresie bezpieczeństwa przedsiębiorstw żeglugowych, państw bandery oraz organizacji certyfikujących. Większa jawność w tym sektorze umożliwi promocję przedsiębiorstw z dobrymi wynikami w zakresie bezpieczeństwa, dając im przewagę konkurencyjną. Rejestr będzie również zwracał uwagę opinii publicznej na przedsiębiorstwa osiągające słabe wyniki w tym zakresie. Dzięki temu, jak również poprzez zaostrzone systemy inspekcji oraz presję opinii publicznej, takie przedsiębiorstwa zostaną zmotywowane do poprawienia swoich wyników, aby uniknąć zakazu prowadzenia działalności na wodach UE.”

- **Nowe przepisy**

Zgodnie z dyrektywą UE 2009/16/WE w sprawie kontroli przeprowadzanej przez państwo portu dnia 1 stycznia 2011 r. zasadniczej zmianie ulegnie system kontroli przeprowadzanej przez państwo portu (inspekcji dotyczących bezpieczeństwa technicznego w portach) na terenie Unii Europejskiej. W ramach nowego systemu ujednoczone zostaną nie tylko dotychczasowe unijne standardy kontroli przeprowadzanej przez państwo portu, ale również po raz pierwszy funkcjonować będzie całkowicie skoordynowany system obejmujący wszystkie inspekcje bezpieczeństwa przeprowadzane przez państwo portu na terenie UE.

Nowy unijny system oparty będzie na zaawansowanym narzędziu informacyjnym THETIS (obsługiwanym przez Europejską Agencję ds. Bezpieczeństwa na Morzu (EMSA)). THETIS będzie śledzić wszystkie inspekcje bezpieczeństwa statków przeprowadzane w portach na terenie UE. Poza tym będzie dokonywać analizy ryzyka, która posłuży do ustalania częstotliwości oraz priorytetów inspekcji dla właściwych organów państw członkowskich. Przyjęte przez Komisję przepisy określają kryteria oceny profilu ryzyka statków w oparciu o informacje dotyczące działalności przedsiębiorstwa oraz państwa bandery dostępne w systemie THETIS.

Ogólnoeuropejski system koordynacji i analizy umożliwi efektywniejsze korzystanie ze środków kontroli w portach, w szczególności skuteczniejsze identyfikowanie statków o wysokim ryzyku oraz przedsiębiorstw osiągających słabe wyniki w zakresie bezpieczeństwa. Wspomniany rejestr internetowy zawierał będzie listę przedsiębiorstw, których wyniki w zakresie bezpieczeństwa za okres co najmniej trzech miesięcy były niskie lub bardzo niskie. Statki wymienione w rejestrze, które są wykorzystywane przez przedsiębiorstwa osiągające złe wyniki w zakresie bezpieczeństwa wynikające z braków lub zatrzymań, będą poddawane bardzo częstym inspekcjom, podczas gdy statki obsługiwane przez przedsiębiorstwa osiągające dobre wyniki w tym zakresie będą rzadziej kontrolowane.

- **Informacje ogólne – obowiązujące przepisy dotyczące inspekcji bezpieczeństwa w portach**

Co roku do europejskich portów zawija ponad 80 000 statków. Inspekcje bezpieczeństwa statków przeprowadzane w portach (kontrolę przeprowadzane przez państwo portu) odgrywają kluczową rolę w zapobieganiu wypadkom morskim. Zgodnie z obowiązującymi przepisami UE obecnie istnieją ujednoczone standardy inspekcji, a państwa członkowskie zobowiązane są do przeprowadzania inspekcji 25 proc. statków zawijających do ich portów. Zgodnie z prawem UE statki, u których wykryto poważne braki oraz które były zatrzymane,

mogą zostać wpisane na czarną listę oraz mogą otrzymać zakaz prowadzenia działalności na wodach UE.

Niemniej jednak obowiązujący system nadal działa według krajowych zasad, tzn. o wyborze 25 proc. statków przeznaczonych do inspekcji w krajowych portach decydują różne organy krajowe. Koordynacja na skalę unijną pomiędzy różnymi krajowymi organami jest ograniczona. Obecnie wyniki wszystkich poszczególnych krajowych inspekcji nie są systematycznie analizowane na poziomie ogólnoeuropejskim, ani publikowane w całej UE.

Więcej informacji na temat kontroli przeprowadzanej przez państwo portu można znaleźć na stronie:

<http://www.emsa.europa.eu/end185d007d002d001.html>

Kalkulator wyników przedsiębiorstwa

http://www.emsa.europa.eu/appl/Company_Performance_Calculator.html

Więcej informacji na temat polityki transportu morskiego UE można znaleźć na stronie:

http://ec.europa.eu/transport/maritime/index_en.htm

11. TRANSPORT - Komisja przyjmuje środki na rzecz podniesienia jakości usług kolejowych

Komisja Europejska przyjęła w dniu 17 września br. wniosek, którego celem jest zapewnienie pasażerom i użytkownikom przewozów towarowych wyższej jakości usług kolejowych. Przyjęte środki obejmują zwiększenie konkurencji na rynku kolejowym, zwiększenie uprawnień krajowych organów regulacyjnych oraz udoskonalenie ram inwestycyjnych dotyczących transportu kolejowego. Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie utworzenia jednolitego europejskiego obszaru kolejowego polega na uproszczeniu i konsolidacji trzech obowiązujących dyrektyw wraz z wprowadzonymi do nich zmianami, które połączono w jeden spójny dokument. Jego celem jest również rozwiązanie najważniejszych kwestii problematycznych, które utrudniają sprawne funkcjonowanie rynku kolejowego.

Odpowiedzialny za transport wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej **Siim Kallas** powiedział: „Europa jest liderem w dziedzinie technologii kolejowych. Nasze sieci kolejowe są w grupie najlepszych nowoczesnych sieci kolejowych na świecie. Niemniej jednak należy podkreślić, że Europa zasługuje na usługi kolejowe wyższej jakości, na które jest wyraźne zapotrzebowanie. Musimy zapewnić pasażerom i użytkownikom transportu kolejowego wyższą jakość usług, niezawodność, większy wybór oraz więcej nowatorskich rozwiązań. Niniejszy pakiet został opracowany z myślą o tych właśnie kwestiach. Moim głównym celem jest natomiast zwiększenie konkurencji na rynku pasażerskich i towarowych przewozów kolejowych. Przyniesie ono korzyści pasażerom, użytkownikom przewozów towarowych, producentom sprzętu kolejowego wysokiej jakości oraz będzie mieć pozytywny wpływ na środowisko.”

W dyrektywie skoncentrowano się na trzech kluczowych kwestiach:

1. Zagadnienia dotyczące konkurencji

Jednym z celów proponowanej dyrektywy jest zwiększenie konkurencji na rynku kolejowym poprzez stworzenie bardziej przejrzystych warunków dostępu do rynku oraz ułatwienie dostępu. Przykładowe działania w tej dziedzinie obejmują:

- wprowadzenie wymogu polegającego na ułatwieniu dostępu (a w niektórych przypadkach polegającego na zagwarantowaniu dostępu) do usług związanych z kolejowym przewozem osób i towarów, takich jak np. obiekty obsługi technicznej, dworce, punkty informacyjne dla pasażerów, kasy biletowe itd.;
- ustanowienie jasnych zasad dotyczących konfliktów interesów oraz praktyk dyskryminacyjnych w sektorze kolejowym;
- wprowadzenie wymogu publikacji bardziej szczegółowych regulaminów sieci – dokumentów publikowanych corocznie, aby ewentualni nowi uczestnicy rynku mieli łatwy dostęp do informacji dotyczących właściwości dostępnej infrastruktury oraz warunków jej użytkowania.

2. Wzmocnienie nadzoru regulacyjnego

Proponowana dyrektywa wzmacnia uprawnienia krajowych organów regulacji sektora kolejowego. Przewidziano w niej m.in. następujące środki:

- wzmocnienie uprawnień krajowych organów regulacyjnych w dziedzinie usług związanych z transportem kolejowym. Dotychczas kwestie dotyczące dostępu do usług związanych z transportem kolejowym nie zawsze leżały w gestii krajowych organów regulacyjnych.
- wprowadzenie wymogu niezależności krajowych organów regulacji sektora kolejowego od wszelkich innych organów publicznych;
- zwiększenie uprawnień krajowych organów regulacji sektora kolejowego (dotyczących nakładania sankcji, przeprowadzania kontroli, przeprowadzania procedur odwoławczych oraz wszczynania dochodzeń z urzędu) oraz nałożenie na te organy obowiązku współpracy z ich odpowiednikami w innych krajach w przypadku wystąpienia kwestii o charakterze transgranicznym.

3. Udoskonalenie ram dotyczących inwestycji publicznych i prywatnych

Celem nowych przepisów dotyczących finansowania infrastruktury i opłat za korzystanie z niej jest stworzenie zharmonizowanej architektury finansowej, która przyciągnie inwestorów. Przewidywane działania to m.in.:

- wprowadzenie wymogu opracowywania krajowych strategii długoterminowych oraz zawierania wieloletnich umów między państwem a podmiotami zarządzającymi infrastrukturą (uzależnienie finansowania od wyników i planów operacyjnych). Celem tego działania jest zapewnienie uczestnikom rynku większej przewidywalności dotyczącej rozwoju infrastruktury oraz stworzenie bodźców, które przyczynią się do poprawy osiąganych przez nich wyników;
- wprowadzenie wymogu ustanowienia bardziej precyzyjnych i elastycznych zasad pobierania opłat za korzystanie z infrastruktury. Skuteczniejsze stosowanie zasad pobierania opłat przewidzianych w obowiązujących przepisach powinno doprowadzić do obniżenia opłat za dostęp do infrastruktury dla operatorów transportu kolejowego w wielu państwach członkowskich. Nowe przepisy dotyczące pobierania opłat (w których wprowadzono zróżnicowanie opłat w zależności od poziomu powodowanego hałasu, co stanowi kolejowy odpowiednik kosztów zewnętrznych naliczanych w przypadku transportu drogowego, oraz w których uwzględniono zniżki za interoperacyjność)

powinny przyczynić się do zwiększenia prywatnych inwestycji w ekologiczne i interoperacyjne technologie.

- **Kolejne kroki**

Oprócz wspomnianego wniosku Komisja przyjęła komunikat dotyczący strategii rozwoju jednolitego europejskiego obszaru kolejowego. Przedstawiono w nim dodatkowe inicjatywy, które Komisja może wprowadzić w ciągu najbliższych pięciu lat. Komunikat ten będzie podstawą konsultacji. Opublikowano również szczegółową analizę otwarcia rynku krajowych przewozów pasażerskich.

Zob. też: http://ec.europa.eu/transport/rail/market/market_en.htm

12. TRANSPORT - Komisja z zadowoleniem przyjmuje wynik głosowania w Parlamencie Europejskim zatwierdzającego nowe przepisy w sprawie badania wypadków lotniczych i zapobiegania im.

Komisja Europejska z zadowoleniem przyjęła wynik głosowania w PE w dniu 21 września br. w sprawie nowych regulacji dotyczących badania wypadków w lotnictwie cywilnym i zapobiegania im. Głosowanie to otwiera drogę do uzgodnienia już w pierwszym czytaniu między Parlamentem a Radą. Nowe prawo zwiększa niezależność i skuteczność badań wypadków lotniczych w UE, wspiera współpracę między organami ds. badania zdarzeń lotniczych, a także zapewnia lepszą kontrolę realizacji zaleceń dotyczących bezpieczeństwa. Ponadto nowe regulacje istotnie zwiększają prawa ofiar wypadków lotniczych i ich rodzin.

Odpowiedzialny za transport wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej **Siim Kallas** podkreśla: „Lotnictwo jest najbezpieczniejszym środkiem transportu w UE, jednak wypadki mogą się zdarzyć i to pomimo wszelkich wysiłków ze strony regulatorów i branży lotniczej, powodując cierpienie pasażerów będących ofiarami i ich rodzin. Musimy być przygotowani. Skuteczne i niezależne badania wypadków lotniczych mają kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa lotniczego. Nowe przepisy pozwolą nam usprawnić badania, ale, co najważniejsze, skuteczniej im zapobiegać. Ustanowią one także jednolite zasady pomocy ofiarom wypadków i ich rodzinom. Parlament osiągnął porozumienie w przeciągu niecałego roku od momentu przedstawienia przez Komisję stosownego wniosku. Komisja obecnie oczekuje szybkiego przyjęcia nowych przepisów przez Radę”.

- **Wykorzystując ponad dziesięcioletnie doświadczenie**

Nowe regulacje opierają się na obowiązującej dyrektywie 94/56/WE ustanawiającej podstawowe zasady regulujące postępowanie w dochodzeniu przyczyn wypadków i zdarzeń w lotnictwie cywilnym, przyjętej jeszcze w 1994 r. Bogate doświadczenie zdobyte dzięki tym zasadom może być obecnie wykorzystane do poprawy i modernizacji systemu unijnego. Badanie zdarzeń lotniczych wymaga w dzisiejszych czasach bardziej specjalistycznej wiedzy, niż miało to miejsce dekadę temu, i w związku z tym zasadnicze znaczenie ma usprawnienie wspólnego korzystania z zasobów badawczych przez państwa członkowskie. W tym celu nowe przepisy ustanawiają europejską sieć organów ds. badania zdarzeń lotniczych, będącą naturalnym rozwinięciem dotychczasowej nieformalnej współpracy między organami ds. badania zdarzeń lotniczych w państwach członkowskich. Sieć zajmie się koordynacją współpracy między organami krajowymi, będzie służyła radą instytucjom unijnym w

sprawach związanych z bezpieczeństwem oraz realizowała roczny program prac obejmujący takie działania jak szkolenie inspektorów lub opracowanie systemu wspólnego korzystania z zasobów badawczych.

- **Konkretne środki dodatkowo usprawniające badanie przyczyn wypadków lotniczych i zapobieganie im**

Większość badań wypadków lotniczych kończy się wydaniem zaleceń dotyczących bezpieczeństwa, które mają na celu poprawę poziomu bezpieczeństwa lotniczego i zapobieżenie podobnym wypadkom w przyszłości. Każde takie zalecenie dotyczące bezpieczeństwa wymaga przeanalizowania przez zainteresowanych i udzielenia przez nich odpowiedzi w terminie 90 dni. Uproszczeniu ulega także monitorowanie realizacji działań następczych.

Rozporządzenie ponownie potwierdza zasadę, że jedynym celem badania jest zapobieżenie wypadkom w przyszłości, bez ustalania winnych i odpowiedzialnych za wypadek. W tym celu rozporządzenie wdraża normy międzynarodowe w zakresie ochrony informacji poufnych dotyczących bezpieczeństwa lotniczego. Ponadto, chociaż rozporządzenie nie ma wpływu na prerogatywy sądów krajowych i właściwych organów sprawiedliwości w państwach członkowskich, zapewnia ono inspektorom natychmiastowy dostęp do materiałów dowodowych i informacji, które mogą mieć istotne znaczenie dla poprawy bezpieczeństwa lotniczego. Zobowiązuje ono także państwa członkowskie do zapewnienia koordynacji badań wypadków z postępowaniami sądowymi.

- **Pomoc ofiarom wypadków i ich rodzinom**

Zasadnicze znaczenie ma, aby oprócz zbadania wypadku realizowane były skuteczne i natychmiastowe działania mające pomóc w przezwyciężeniu traumy związanej z wypadkiem. Nowe rozporządzenie umożliwi pasażerom, w momencie rezerwacji lotu, wskazanie osoby, z którą należy się skontaktować w sytuacji awaryjnej. Zobowiązuje ono także linie lotnicze do utworzenia systemu pozwalającego ustalić listę osób na pokładzie samolotu, który uległ wypadkowi, najpóźniej w ciągu dwóch godzin od powiadomienia o wypadku. Państwa członkowskie i linie lotnicze będą także zobowiązane zapewnić plany pomocy ofiarom wypadków w lotnictwie cywilnym i ich rodzinom.

- **Tło – bezpieczeństwo lotnicze w Unii Europejskiej**

Nowe rozporządzenie uwzględnia zmiany prawne i instytucjonalne, które nastąpiły w UE od 1994 r. W szczególności Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA), ustanowiona w 2002 r., będzie uprawniona, na ściśle określonych warunkach zapewniających brak jakiegokolwiek konfliktu interesów, do udziału jako doradca techniczny w badaniach wypadków, aby zapewnić bezpieczeństwo projektów samolotów.

System bezpieczeństwa lotniczego w UE opiera się na ścisłej współpracy między Komisją, EASA, Eurocontrol, władzami lotniczymi państw członkowskich, producentami samolotów, liniami lotniczymi i pozostałymi przedsiębiorstwami lotniczymi. Na przestrzeni lat unijna polityka bezpieczeństwa lotniczego jest wciąż udoskonalana. Wspólne przepisy bezpieczeństwa dla wszystkich operatorów europejskich – ustanowienie EASA i wspólny wykaz niebezpiecznych linii lotniczych, które mają zakaz wykonywania przewozów lub

podlegają ograniczeniom w wykonywaniu takich przewozów – to kluczowe osiągnięcia tej polityki. Komisja ściśle współpracuje także z Organizacją Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO) i zagranicznymi władzami lotniczymi w celu poprawy bezpieczeństwa lotniczego na świecie.

13. GOSPODARKA MORSKA - Wznowienie wysiłków na rzecz zintegrowanej polityki morskiej

W dniu 30 września br. Komisja Europejska przedstawiła wniosek w sprawie kontynuowania wsparcia finansowego na rzecz zintegrowanej polityki morskiej UE ustanowionej w 2007 r. na lata 2011 – 2013. Celem wniosku jest umożliwienie Komisji, państwom członkowskim i podmiotom z sektora morskiego utrzymania kursu politycznego na rzecz zrównoważonej eksploatacji mórz, oceanów i wybrzeży. Zintegrowana polityka morska zaleca zintegrowane podejście do zarządzania oceanami, morzami i wybrzeżami oraz zachęca do tworzenia wzajemnych powiązań pomiędzy wszystkimi unijnymi działaniami politycznymi dotyczącymi morza. Celem proponowanego finansowania, wynoszącego 50 milionów euro, jest kontynuacja działań podejmowanych od 2007 r., mianowicie usuwania barier politycznych, tworzenia oszczędności w budżecie unijnym i budżetach krajowych, wyzwalaania synergii poprzez tworzenie powiązań pomiędzy wszelkimi rodzajami polityki oddziałującej na morze, jak np. transport, rybołówstwo, polityka celna oraz ochrona środowiska morskiego.

Komisarz ds. gospodarki morskiej i rybołówstwa, **Maria Damanaki**, powiedziała: „Zintegrowana polityka morska zmieniła nasze spojrzenie na morza i oceany. Ta od niedawna istniejąca polityka już teraz daje szereg rezultatów, ale też wymaga nieprzerwanego wsparcia finansowego, aby móc zachować skuteczność i sprawność działania w nadchodzących latach obecnie obowiązującej perspektywy finansowej (2011-2013).”

W ciągu ostatnich dwóch lat liczne projekty i inicjatywy stworzyły podwaliny zintegrowanej polityki morskiej. Poddano szczegółowej analizie trzy baseny morskie w celu określenia możliwych synergii pomiędzy poszczególnymi sektorami: region Arktyki², Morze Śródziemne³ oraz Morze Bałtyckie⁴ - to ostatnie w kontekście strategii dla regionu Morza Bałtyckiego. Komisja zainicjowała również „Wiedzę o morzu 2020”⁵ – szeroko zakrojoną inicjatywę, której celem jest głębsze poznanie stanu naszych mórz. W ramach zintegrowanej polityki poczyniono również znaczny postęp w zakresie nadzoru morskiego: wszystkie dostępne systemy zostały połączone w jedną harmonijną całość, tak aby pomóc organom krajowym w zapobieganiu nielegalnym działaniom, ochronie środowiska morskiego oraz tworzeniu efektywnego, bezpiecznego i niezawodnego transportu morskiego⁶. W celu zorganizowania obszaru morskiego opracowano wytyczne, których zadaniem jest wspieranie

² Komunikat „Unia Europejska a region arktyczny”, COM(2008) 763 z 20.11.2008.

³ Komunikat „W kierunku zintegrowanej polityki morskiej zmierzającej do lepszego zarządzania Morzem Śródziemnym”, COM(2009) 466 wersja ostateczna z 11.9.2009.

⁴ Komunikat „Strategia Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego” - COM(2009) 248 z 10.6.2009.

⁵ Komunikat „Wiedza o morzu 2020: dane morskie i obserwacje środowiska morskiego na rzecz inteligentnego i zrównoważonego wzrostu” – COM(2010)461 z 8.9.2010.

⁶ Komunikat „W kierunku integracji nadzoru morskiego: Wspólny mechanizm wymiany informacji dla obszarów morskich UE” - COM (2009) 538 wersja ostateczna z 15.10.2009 oraz komunikat „W kierunku utworzenia wspólnej platformy wymiany informacji na potrzeby nadzoru nad obszarami morskimi w UE”, który zostanie przyjęty w październiku tego roku.

zrównoważonego wykorzystania tego obszaru, zachęcanie do inwestycji transgranicznych oraz pomoc na rzecz osiągnięcia dobrego stanu środowiska morskiego do 2020 r.⁷

Wszystkie te inicjatywy zostały sfinansowane w drodze działań przygotowawczych i projektów pilotażowych, które z racji swego charakteru ograniczały się do dwóch bądź trzech kolejnych lat⁸.

Przyjęty wniosek w sprawie rozporządzenia przewiduje program, który ma dostarczyć stabilnych ram do kontynuowania tych działań i nieprzerwanego ich wspierania. Wniosek stworzy wartość dodaną dla już podjętych przez państwa członkowskie działań na szczeblu krajowym lub regionalnym. Program wyzwoli również synergie pomiędzy pozostałymi instrumentami finansowymi UE, doprowadzając w ten sposób do bardziej spójnego wykorzystania funduszy dotyczących mórz, oceanów i wybrzeży.

W programie wyznaczono sześć głównych obszarów działania.

- Propagowanie zintegrowanego zarządzania morskiego na szczeblu unijnym, krajowym i regionalnym, tak aby zagwarantować, że podejmowanie decyzji nie koncentruje się wokół jednego rodzaju polityki, ale charakteryzuje się szerszym podejściem do wszystkich podejmowanych działań, które oddziałują na obszary morskie;
- Wyznaczenie konkretnych wyzwań i potrzeb europejskich basenów morskich w kontekście poszczególnych, różnorodnych polityk sektorowych;
- Rozwijanie zagospodarowania przestrzennego mórz oraz zintegrowanego zarządzania strefą przybrzeżną w celu stworzenia stabilnych ram planowania w odniesieniu do mórz oraz zapewnienia, by ich rozwój był zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju i opłacalny ekonomicznie;
- Rozwijanie odpowiedniej infrastruktury wiedzy o morzu, która dostarczy wiarygodnych danych wysokiej jakości zarówno organom publicznym jak i przedsiębiorstwom, zmniejszając w ten sposób koszty operacyjne ponoszone przez użytkowników danych morskich oraz stymulując konkurencję i innowacyjność.
- Rozwijanie wspólnej platformy wymiany informacji, która połączy wszystkie właściwe dla sektora systemy nadzoru i monitorowania, tworząc pełny obraz w zakresie uwrażliwienia na kwestie związane z morzem, tak aby organy krajowe były lepiej przygotowane do monitorowania działań, reagowania na próby prowadzenia nielegalnych działań i na zagrożenia na morzu.
- Propagowanie trwałego wzrostu gospodarczego, innowacji i tworzenia miejsc pracy w sektorze gospodarki morskiej i w regionach przybrzeżnych, co realizuje cele wyznaczone w strategii „Europa 2020” na rzecz osiągnięcia inteligentnego, trwałego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego.

• Dalsze kroki

Rozporządzenie zostanie obecnie przekazane do Rady i Parlamentu Europejskiego w celu poddania go pod dyskusję zgodnie z nową procedurą współdecyzji ustanowioną traktatem lizbońskim.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej

<http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/>

⁷ Komunikat „Mapa drogowa na rzecz planowania przestrzennego obszarów morskich: Opracowanie wspólnych zasad w UE” - COM(2008) 791 z 25.11.2008.

⁸ Artykuł 49 ust. 6 lit. a) i b) rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu UE oraz art. 32 przepisów wykonawczych do niego.

14. RYBOŁÓWSTWO - Komisja przedstawia wniosek w sprawie uprawnień do połowów w Morzu Bałtyckim na rok 2011

Komisja Europejska w dniu 15 września br. przedstawiła wniosek dotyczący uprawnień do połowów dla stad ryb w Morzu Bałtyckim na 2011 r. Na podstawie opinii naukowych Komisja proponuje zwiększyć uprawnienia do połowów dla dorsza bałtyckiego i znacznie zmniejszyć uprawnienia do połowów dla stad pelagicznych (śledzia i szprota). Wniosek dotyczący uprawnień do połowów zostanie poddany dyskusji na październikowym posiedzeniu Rady ds. Rybołówstwa.

Unijna komisarz ds. gospodarki morskiej i rybołówstwa, **Maria Damanaki**, powiedziała: „Powrót dorsza bałtyckiego to dobra wiadomość. Przyjęty przez nas długoterminowy plan zarządzania zasobami dorsza wraz z surowymi środkami przeciw błędnym sprawozdaniom pomógł nam ograniczyć natężenie połowów do poziomów gwarantujących zrównoważenie. To z kolei dało zasobom czas na odbudowę i pozwala nam obecnie zwiększyć całkowite dopuszczalne połowy zarówno dla stada wschodniego jak i dla stada zachodniego.

Niestety sytuacja stad pelagicznych tj. śledzia i szprota, jest zupełnie inna. W większości tych stad liczba narybku znów jest niewielka. Natomiast w ostatnich latach natężenie połowów nadal było wysokie, a w niektórych przypadkach nawet wzrosło. Aby zapewnić zrównoważone zarządzanie tymi ważnymi zasobami trzeba w dużym stopniu ograniczyć natężenie połowów.”

• Stada dorsza

Komisja proponuje zwiększyć o 15 proc. całkowite dopuszczalne połowy (TAC) wschodniego stada dorsza bałtyckiego, tj. z 51 267 do 58 957 ton, oraz o 6 proc. całkowite dopuszczalne połowy zachodniego stada dorsza bałtyckiego - z 17 700 do 18 800 ton. We wschodnim stadzie dorsza odnotowano znaczny przyrost oraz skuteczniejsze wdrażanie planu wieloletniego. Proponowane zwiększenie TAC dla stada zachodniego jest zgodne z założeniami planu wieloletniego, którego celem jest ustalenie zrównoważonej śmiertelności połowowej w perspektywie długoterminowej.

• Śledź

Zasoby zachodniego stada śledzia uległy dalszemu zmniejszeniu i osiągnęły rekordowo niski poziom. Wynika to ze stałego spadku ilości narybku w ostatnich latach oraz z bardzo dużego natężenia połowów. Przez wiele lat TAC dla tych zasobów ustalane były na poziomie przekraczającym poziom wynikający z opinii naukowych, a natężenie połowów zwiększało się.

W cieśninie Skagerrak śledź bałtycki miesza się ze stadem z Morza Północnego, w którym przyrost jest również słaby, ale które jest w nieco lepszym stanie. Ważne jest zatem ustalenie TAC dla cieśniny Skagerrak na poziomie, który umożliwi ochronę stada w Bałtyku, a nie na poziomie, który uwzględniałby jedynie dużą liczebność zasobów w Morzu Północnym.

Uwzględniając sytuację ekonomiczną sektora, Komisja proponuje obniżyć TAC dla stada zachodniego o 30 proc. z 22 690 do 15 884 ton. Przyrost pozostałych zasobów ryb pelagicznych także był niewielki, w związku z czym konieczne jest ograniczenie natężenia połowów przez obniżenie TAC. W związku z tym Komisja proponuje zmniejszyć o 28 proc.

uprawnienia do połowów centralnego stada śledzia (z 126 380 do 91 640 ton) i o 30 proc. uprawnienia do połowów szprota (z 379 900 do 265 969 ton).

- **Łosoś**

Biorąc pod uwagę malejącą liczbę młodych łososi w Morzu Bałtyckim oraz złą sytuację niektórych stad rzecznych poławianych w obrębie stad mieszanych w basenie głównym, zmniejszono o 15 proc. TAC w basenie głównym. W przypadku Zatoki Fińskiej nie zaproponowano zmniejszenia TAC, jako że w tym obszarze problem musi zostać rozwiązany głównie za pomocą krajowych środków dotyczących wód śródlądowych. Komisja poruszy tę kwestię w dyskusjach z zainteresowanymi państwami członkowskimi, w kontekście przygotowywanego obecnie planu zarządzania zasobami łososia bałtyckiego, który ma zostać przedstawiony przed końcem 2010 r.

Wniosek Komisji przygotowany został na podstawie najnowszych zaleceń Komitetu Naukowo-Technicznego i Ekonomicznego ds. Rybołówstwa (STECF), z uwzględnieniem stanowisk zainteresowanych stron, w szczególności Regionalnego Komitetu Doradczego ds. Morza Bałtyckiego, i zgodnie z zasadami i przepisami przedstawionymi w komunikacie „Konsultacje w sprawie uprawnień do połowów na 2011 r.”

- **Więcej informacji**

Mapa: stada dorsza w Morzu Bałtyckim:

http://ec.europa.eu/fisheries/news_and_events/press_releases/map_baltic_en.pdf

15. OCHRONA ŚRODOWISKA - Europejskie morza: Komisja określa kryteria dobrego stanu środowiska

W dniu 1 września br. Komisja Europejska przyjęła decyzję określającą kryteria konieczne do osiągnięcia dobrego stanu środowiska w europejskich morzach. Pomoże to państwom członkowskim w opracowaniu skoordynowanych strategii morskich w obrębie każdego morza regionalnego, zapewniając spójność i umożliwiając porównanie postępów poszczególnych regionów. Określenie kryteriów jest wymogiem zawartym w dyrektywie ramowej w sprawie strategii morskiej, której celem jest osiągnięcie dobrego stanu środowiska we wszystkich wodach morskich UE do 2020 r.

Janez Potočnik, komisarz ds. środowiska, powiedział: „Chcemy, aby nasze morza były zdrowe i produktywne. Dzisiejsza decyzja jest punktem wyjścia przy określaniu dokładnych celów służących osiągnięciu dobrego stanu środowiska. Przyjęcie decyzji w sprawie kryteriów dobrego stanu środowiska w trakcie Międzynarodowego Roku Różnorodności Biologicznej stanowi kolejny krok na drodze rozwoju strategii różnorodności biologicznej w UE po 2010 r.”

- **Decyzja Komisji**

Decyzja Komisji w sprawie kryteriów dobrego stanu środowiska wód morskich skupia się na różnych aspektach ekosystemów morskich obejmujących różnorodność biologiczną, populację ryb, eutrofizację, zanieczyszczenia, śmieci i hałas.

Kryteria i związane z nimi wskaźniki określone w decyzji opracowane zostały na podstawie doradztwa naukowego i technicznego niezależnych ekspertów i muszą być stosowane przez państwa członkowskie w celu określenia stanu środowiska ekosystemu morskiego. Opierają się one na obowiązujących wymogach określonych w prawodawstwie UE i jego zmianach, z uwzględnieniem elementów środowiska morskiego, które jeszcze nie były ujęte w istniejących aktach prawnych.

Jednak, choć niektóre kryteria są w pełni opracowane i operacyjne, inne wymagają dalszego doprecyzowania. W decyzji podkreślono konieczność opracowania dodatkowych danych naukowych służących do oceny dobrego stanu środowiska, aby wspierać oparte na ekosystemie podejście do zarządzania wodami morskimi w Europie. Konieczny będzie zatem przegląd kryteriów w celu uwzględnienia nowej wiedzy naukowej.

- **Dobry stan środowiska w 2020 r.**

Dobry stan środowiska oznacza, że ogólny stan środowiska w wodach morskich gwarantuje zróżnicowane pod względem ekologicznym i dynamiczne oceany oraz zdrowe i wydajne morza. Korzystanie ze środowiska morskiego powinno odbywać się na zrównoważonym poziomie, gwarantującym możliwość użytkowania tego środowiska i prowadzenia w nim działalności przez obecne i przyszłe pokolenia. Oznacza to, że struktura, funkcje i procesy ekosystemów morskich muszą być w pełni uwzględnione, gatunki i siedliska morskie chronione, a spowodowana przez człowieka utrata różnorodności biologicznej zahamowana. Aby osiągnąć cel UE, jakim jest dobry stan środowiska wszystkich wód morskich do 2020 r. państwa członkowskie muszą opracować strategie morskie, które będą służyły jako plany działania na rzecz stosowania opartego na ekosystemie podejścia do zarządzania działalnością człowieka. Należy określić dobry stan środowiska na poziomie regionów lub podregionów morskich, na podstawie 11 wskaźników jakości środowiska morskiego określonych w dyrektywie ramowej w sprawie strategii morskiej. Na każdym etapie wdrażania dyrektywy konieczna jest współpraca regionalna.

- **Dodatkowe informacje:**

Na temat dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej:

http://ec.europa.eu/environment/water/marine/index_en.htm

Na temat regionalnych konwencji morskich:

http://ec.europa.eu/environment/water/marine/conventions_en.htm

16. RÓWNOUPRAWNIENIE - Żeński wymiar Europy: Komisja Europejska przyjmuje nową strategię na rzecz równości płci

Komisja Europejska przyjęła w dniu 21 września br. pięcioletnią strategię na rzecz promowania równości kobiet i mężczyzn w Europie. Nowa strategia ma przede wszystkim umożliwić lepsze wykorzystanie potencjału kobiet i tym samym przyczynić się do osiągnięcia wspólnych gospodarczych i społecznych celów UE. Strategia ta przekłada zasady określone w opublikowanej przez Komisję Europejską Karcie kobiet na konkretne działania, od zapewnienia większej reprezentacji kobiet w zarządach przedsiębiorstw, po środki skierowane na problem przemocy uwarunkowanej płcią. Zgodnie z nowym badaniem Eurobarometru aż 87 % Europejczyków opowiada się za podjęciem przez UE

działań przeciwko przemocy domowej. Co czwarta osoba ma wśród swoich znajomych ofiarę takiej przemocy.

„Jeżeli chodzi o równość płci, Europa dała przykład całemu światu, zapisując w Traktacie rzymskim w 1957 r. zasadę równej płacy za tę samą pracę. Dzisiaj możemy to powtórzyć w kontekście udziału kobiet w procesach decyzyjnych oraz przeciwdziałaniu przemocy uwarunkowanej płcią”, powiedziała **Viviane Reding**, wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej odpowiedzialna za sprawiedliwość, prawa podstawowe i obywatelstwo. „Aby osiągnąć ożywienie gospodarcze w Europie, należałoby efektywniej wykorzystać bogactwo talentów kobiet. W przeszłości nie byłam zwolenniczką systemu kwotowego na rzecz kobiet na wyższych stanowiskach w przedsiębiorstwach, jednak biorąc pod uwagę brak postępu w tej dziedzinie, w przyszłości może okazać się, że będziemy musieli rozważyć podjęcie inicjatywy na szczeblu europejskim.” Wiosną 2011 r. zamierzam spotkać się z członkami zarządów największych europejskich spółek notowanych na giełdzie, aby omówić sytuację oraz zakres, w jakim możliwe jest podjęcie zdecydowanej samoregulacji. W zależności od rezultatów tych rozmów rozważę, czy w 2012 r. konieczne będzie podjęcie dalszych inicjatyw.”

Strategia na rzecz równości płci, przyjęta przez Komisję Europejską, określa szereg działań skupionych wokół pięciu zagadnień priorytetowych. Są to: gospodarka i rynek pracy; równość wynagrodzeń; równość na wyższych stanowiskach; problem przemocy uwarunkowanej płcią; promowanie równości poza UE. Działania te obejmują:

- większe uaktywnienie **kobiet na rynku pracy** oraz działania wspomagające osiągnięcie celu określonego w strategii „Europa 2020” zakładającego zatrudnienie na poziomie 75% łącznie dla kobiet i mężczyzn;
- podjęcie **ukierunkowanych inicjatyw**, których celem jest zwiększenie liczby kobiet na najwyższych stanowiskach **w procesie podejmowania decyzji gospodarczych**;
- promowanie wśród **kobiet przedsiębiorczości** i działalności na własny rachunek;
- ustanowienie **Europejskiego Dnia Równości Wynagrodzeń** w celu rozpowszechnienia wiedzy o tym, że kobiety w UE w dalszym ciągu zarabiają średnio o niemal 18 % mniej niż mężczyźni;
- podjęcie współpracy ze wszystkimi państwami członkowskimi na rzecz **zwalczania przemocy wobec kobiet**, a przede wszystkim rozwiązania problemu **okaleczania żeńskich narządów płciowych** w Europie i poza nią.

Komisja zainicjuje ponadto coroczny dialog na najwyższym szczeblu na rzecz równości płci, z udziałem przedstawicieli Parlamentu Europejskiego, prezydencji Rady, europejskich partnerów społecznych oraz społeczeństwa obywatelskiego. Celem dialogu będzie ocenianie postępów w realizacji strategii.

• Kontekst

Osiągnięcia UE w promowaniu równości kobiet i mężczyzn przyczyniły się do poprawy warunków życia setek obywateli europejskich. Od niedawna obserwuje się kilka obiecujących tendencji: na rynku pracy jest więcej kobiet (wartość ta wynosi średnio prawie 60 % w skali UE; w 1998 r. było to 52 %); odnotowano poprawę w obszarze szkolenia i edukacji kobiet. Młode kobiety (20-24) stanowią 59 % absolwentów uczelni wyższych w UE (zob. załącznik).

Niemniej jednak w licznych obszarach utrzymują się różnice uwarunkowane płcią. Na rynku pracy kobiety częściej zatrudniane są w sektorach gorzej opłacanych, jest ich znacznie mniej na stanowiskach decyzyjnych. Stopa zatrudnienia kobiet jest niższa w związku z obowiązkami macierzyńskimi: kobiety stanowią jedynie 33,2 % osób prowadzących samodzielną działalność gospodarczą. Ponadto kobiety w dalszym ciągu pracują w domu więcej niż mężczyźni, nie otrzymując za to wynagrodzenia.

Problemem pozostaje przemoc uwarunkowana płcią. W ramach niedawnego badania Eurobarometru sprawdzono, jak opinia publiczna postrzega przemoc domową wobec kobiet. W lutym i w marcu 2010 r. przeprowadzono rozmowy z 26 800 obywatelami we wszystkich 27 państwach członkowskich UE. Powyższą analizę poprzedza wcześniejsze badanie Eurobarometru, przeprowadzone w 1999 r. w ówczesnej UE, skupiającej wówczas 15 państw członkowskich.

- **Więcej informacji**

Pakiet prasowy obejmujący:

1. Komunikat w sprawie strategii na rzecz równości kobiet i mężczyzn (2010-2015)
2. Załącznik: Działania wdrażające strategię na rzecz równości kobiet i mężczyzn (2010-2015)
3. Dokument uzupełniający, towarzyszący strategii na rzecz równości kobiet i mężczyzn (2010-2015)
4. Eurobarometr, badanie specjalne 344: Przemoc domowa wobec kobiet – pełne sprawozdanie
5. Eurobarometr, badanie specjalne 344: Przemoc domowa wobec kobiet – kraj arkusze informacyjne

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=890&furtherNews=yes>

17. EDUKACJA - „Mobilna młodzież”: silniejsze wsparcie dla młodych Europejczyków

Pięć milionów młodych Europejczyków poszukuje pracy. Dla wielu z nich możliwości są ograniczone, ponieważ brakuje im odpowiednich kwalifikacji lub doświadczenia. 15 września Komisja Europejska rozpoczęła program „Mobilna młodzież”, nową sztandarową inicjatywę mającą na celu pomoc tym młodym ludziom w zdobyciu wiedzy, umiejętności i doświadczenia, aby marzenia o pierwszej pracy stały się rzeczywistością. Jako część nowej europejskiej strategii Europa 2020 program „Mobilna młodzież” proponuje 28 kluczowych działań, których celem jest lepsze dostosowanie kształcenia i szkoleń do potrzeb młodych ludzi, oraz zachęcanie do korzystania z unijnych grantów przyznawanych na studia lub szkolenie za granicą. Dzięki temu poprawią się perspektywy zawodowe młodzieży i dostęp do rynku pracy.

http://ec.europa.eu/avservices/video/video_prod_en.cfm?type=details&prodid=17476&src=1

„Środki, które dziś proponujemy, mają na celu podniesienie poziomu edukacji i szkoleń w Europie, aby odpowiednio wyposażyć młodych ludzi wchodzących na dzisiejszy rynek pracy” – powiedziała **Androulla Vassiliou**, Komisarz UE ds. edukacji, kultury, wielojęzyczności i młodzieży. „Chcemy sprawić, by mniej osób przedwcześnie kończyło naukę szkolną i by zwiększył się odsetek młodych ludzi podejmujących naukę na studiach, aby w pełni wykorzystali swój potencjał. Aby z optymizmem patrzeć w przyszłość, Unia

Europejska potrzebuje coraz większej liczby młodych, wykształconych ludzi posiadających wysokie kwalifikacje i nowatorskie podejście”.

„Znalezienie pracy jest dla milionów młodych Europejczyków głównym problemem” – powiedział **László Andor**, komisarz UE ds. zatrudnienia, spraw społecznych i równości szans. „Inicjatywa „Mobilna młodzież” nada nową dynamikę działaniom na poziomie europejskim i krajowym, ukierunkowanym na pomoc młodym ludziom w znalezieniu pracy, utrzymaniu się i realizacji swych planów”.

- **Czas działać...**

Obecnie zbyt wiele osób kończy edukację szkolną przedwcześnie, a zbyt niewiele podejmuje studia wyższe, co stanowi zagrożenie dla przyszłej europejskiej bazy zasobów umiejętności. „Mobilna młodzież” będzie ważnym narzędziem w realizowaniu **głównych celów zawartych w strategii Europa 2020**, jakimi są obniżenie odsetka osób przedwcześnie kończących edukację szkolną z 15% do 10% oraz zwiększenie udziału osób posiadających wyższe wykształcenie lub jego odpowiednik z 31% do co najmniej 40%, do roku 2020. Działania programu „Mobilna młodzież” pomogą również państwom członkowskim w osiągnięciu w ciągu następnego dziesięciolecia unijnego celu 75-procentowego poziomu zatrudnienia, poprzez zapewnienie młodym ludziom możliwości zdobycia umiejętności odpowiednich do pracy w przyszłości. Badania przeprowadzone przez Komisję wykazują, że do 2020 r. 35% nowych miejsc pracy wymagać będzie wysokich kwalifikacji, a 50% wymagać będzie kwalifikacji na średnim poziomie.

Kryzys finansowy i gospodarczy utrudnił młodym Europejczykom dostęp do rynku pracy. Od początku finansowej burzy liczba młodych ludzi poszukujących zatrudnienia wzrosła z 4 do 5 milionów, co skutkuje dzisiejszym bezrobociem wśród młodzieży sięgającym blisko 21%.

Te wyzwania wymagają wspólnego działania i sprawnej koordynacji polityki, w celu wskazania działań koniecznych na poziomie UE i państw członkowskich. Komisja będzie wspierać państwa członkowskie w opracowaniu polityki mającej na celu pomoc osobom najbardziej zagrożonym bezrobociem, skuteczniejszą zachętę dla młodych przedsiębiorców oraz pokonanie prawnych i administracyjnych przeszkód na drodze do mobilności edukacyjnej i zawodowej.

Niezależne badania pokazują, że ponad 40% pracodawców przywiązuje wagę do doświadczenia zdobytego w czasie studiów i pracy za granicą, które nie tylko umożliwia młodym ludziom poprawę znajomości języków obcych, lecz także nabycie innych wysoko cenionych umiejętności. Komisja może się poszczycić już długą tradycją wspierania mobilności poprzez przyznawanie grantów za pośrednictwem programów **Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig i Marie Curie**.

Celem inicjatywy „Mobilna młodzież” jest rozszerzenie możliwości mobilności edukacyjnej na wszystkich młodych ludzi w Europie do roku 2020. Komisja rozpoczyna konsultację społeczną na temat przyszłości swoich programów mobilności po roku 2013 (zob. http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/consult/index_en.html).

- **10 najważniejszych działań**

Strategia programu „Mobilna młodzież” obejmuje następujące ukierunkowane działania:

- Uruchomienie specjalnej **strony internetowej „Mobilna młodzież”**, gdzie będzie można uzyskać informacje na temat możliwości podjęcia studiów lub zdobycia doświadczenia zawodowego za granicą, w tym również porady dotyczące grantów unijnych i indywidualnych praw. Opierać się będzie na istniejących inicjatywach, takich jak portal dotyczący Możliwości Kształcenia w Europie (PLOTEUS).
- Projekt pilotażowy **„Twoja pierwsza praca z EURES-em”**, w ramach którego będzie można znaleźć porady, możliwości zatrudnienia i wsparcie finansowe dla młodych ludzi poszukujących pracy, którzy chcieliby pracować za granicą oraz dla firm - zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw. Projekt zarządzany będzie przez EURES, sieć europejskich publicznych służb zatrudnienia, i zacznie funkcjonować w 2011 r.
- **Tablica wyników mobilności**, gdzie będą notowane i mierzone postępy w dziedzinie usuwania prawnych i technicznych przeszkód na drodze do mobilności edukacyjnej.
- Komisja we współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym bada możliwość utworzenia **europejskiego systemu pożyczek studenckich**, które miałyby udzielać wsparcia studentom planującym naukę lub szkolenia za granicą.
- Opublikowane zostaną wyniki badań nad wykonalnością **wielowymiarowego globalnego systemu rankingu dla uniwersytetów**, aby zapewnić pełniejszy i bardziej realistyczny obraz osiągnięć szkolnictwa wyższego niż ten, który prezentują obecne rankingi.
- Planuje się opracowanie **karty Mobilna Młodzież**, oferującej młodym ludziom różne korzyści i rabaty.
- Nowy **Europejski system monitorowania wolnych miejsc pracy**, który będzie źródłem informacji na temat popytu na rynku pracy w Europie, zarówno dla osób poszukujących pracy, jak i dla doradców ds. zatrudnienia. Uruchomienie tego systemu planowane jest na późniejsze miesiące bieżącego roku.
- Nowa inicjatywa Komisji **europejski instrument mikrofinansowy na rzecz zatrudnienia i włączenia społecznego Progress**, który zapewni młodym przedsiębiorcom finansowe wsparcie w zakładaniu i rozwoju firm.
- Będzie on zachętą do wprowadzenia w państwach członkowskich **gwarancji dla młodzieży**, aby zapewnić wszystkim młodym ludziom pracę, szkolenie lub zdobywanie doświadczenia zawodowego w ciągu czterech miesięcy od ukończenia nauki szkolnej.
- Komisja zaproponuje **Europejski paszport umiejętności**, oparty na projekcie Europass (Europejskie CV online), aby umożliwić uporządkowany i przejrzysty zapis umiejętności. Start: jesień 2011 r.

- **Więcej informacji na ten temat**

Strona internetowa programu „Mobilna młodzież”:

<http://europa.eu/youthonthemove>

Mobilna młodzież: Streszczenie dla obywateli.

http://ec.europa.eu/education/yom/cs_en.pdf

Wniosek o zalecenie Rady w sprawie mobilności kształcenia:

http://ec.europa.eu/education/yom/rec_en.pdf

Dokument roboczy służb Komisji. Wyniki konsultacji społecznej przeprowadzonej w 2009 r. w sprawie mobilności edukacyjnej:

http://ec.europa.eu/education/yom/wpconsult_en.pdf

18. BADANIA I INNOWACJE - Utalentowani naukowcy potrzebni od zaraz, aby wspierać politykę: Wspólne Centrum Badawcze rozpoczyna szeroko zakrojoną rekrutację

Naukowców z całej UE zachęca się do ubiegania się o wymagającą, ale dającą satysfakcję pracę we Wspólnym Centrum Badawczym (Joint Research Centre – JRC) – jednostce badawczej Komisji Europejskiej. Praca w JRC umożliwia połączenie najbardziej zaawansowanych prac badawczych z wykorzystaniem najnowocześniejszych urządzeń z możliwością udzielania wsparcia europejskim decydom w ramach niezależnego doradztwa naukowego i technicznego. Ogłoszono konkursy dla naukowców w następujących dziedzinach: chemia, biologia i nauki o zdrowiu; fizyka; mechanika strukturalna; ilościowa analiza polityki; informacja przestrzenna; nauki o środowisku; energia oraz technologie informacyjno-komunikacyjne. W dniach od 30 września do 4 listopada kandydaci mogą składać podania drogą elektroniczną na stronie internetowej: www.eu-careers.eu

Unijna komisarz ds. badań, innowacji i nauki, **Máire Geoghegan-Quinn** powiedziała: „JRC zajmuje wyjątkowe miejsce w samym centrum europejskiej nauki i przygotowywania polityki UE: dla naukowca jest to pasjonujące wyzwanie. Cieszę się z ogłoszenia tych konkursów i jestem pewna, że zainteresują one najbardziej utalentowanych naukowców w Europie”.

Do pracy zostanie przyjętych ponad 270 zakwalifikowanych kandydatów, aby zaspokoić potrzeby JRC w nadchodzących latach. Istnieją możliwości zatrudnienia w instytutach badawczych JRC znajdujących się na terenie Włoch (Ispira), Hiszpanii (Sewilla), Niderlandów (Petten), Niemiec (Karlsruhe) i Belgii (Geel).

W konkursach mogą brać udział wszyscy obywatele UE mający wymagane wykształcenie wyższe oraz potwierdzone doświadczenie w zakresie działalności badawczej i zadowalającą znajomość języka angielskiego, francuskiego lub niemieckiego. Na naukowców czekają wolne etaty w kategoriach AD6 i AD7, dla osób z, odpowiednio, co najmniej trzyletnim lub sześcioletnim doświadczeniem zawodowym w wybranej dziedzinie.

• **Wspólne Centrum Badawcze Komisji Europejskiej**

JRC zapewnia międzynarodowe i wymagające otoczenie, zatrudnia pracowników o wysokich kwalifikacjach pracujących nad pionierskimi projektami w dziedzinie nauki i techniki, które wspomagają wypracowywanie polityki unijnej. Wykorzystując najnowocześniejsze zaplecze badawcze, naukowcy zajmują się wieloma różnymi tematami, kluczowymi dla przyszłości UE i jej obywateli.

Zakwalifikowani kandydaci wniosą wkład w badania JRC ukierunkowane na następujące dziedziny:

- działania na rzecz otwartej i konkurencyjnej gospodarki,
- rozwój społeczeństwa niskoemisyjnego,
- zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych,
- bezpieczeństwo żywności i towarów konsumenckich,
- bezpieczeństwo jądrowe,

- bezpieczeństwo i zarządzanie kryzysowe,
- materiały referencyjne i pomiary.

JRC zatrudnia ponad 2700 pracowników, a jego roczny budżet opiewa na kwotę około 350 mln euro. Jest ono głęboko osadzone w europejskiej przestrzeni badawczej (EPB) i pielęgnuje stosunki z ponad 1000 instytucji badawczych na całym świecie.

JRC jest Dyрекcją Generalną Komisji Europejskiej. Misja JRC polega na zapewnianiu wsparcia naukowo-technicznego z punktu widzenia potrzeb klienta przy planowaniu, opracowywaniu, wdrażaniu i monitorowaniu polityki UE.

Wolne etaty zostaną obsadzone w siedmiu instytutach JRC:

- Instytucie Materiałów Referencyjnych i Pomiarów - Geel, Belgia,
- Instytucie Pierwiastków Transuranowych – Karlsruhe, Niemcy i Ispra, Włochy,
- Instytucie Energii – Petten, Niderlandy i Ispra, Włochy,
- Instytucie Ochrony i Bezpieczeństwa Obywateli – Ispra, Włochy,
- Instytucie Środowiska i Zrównoważonego Rozwoju – Ispra, Włochy,
- Instytucie Zdrowia i Ochrony Konsumentów – Ispra, Włochy,
- Instytucie Perspektywicznych Studiów Technologicznych – Sewilla, Hiszpania.

- **Więcej informacji:**

Konkursy JRC: www.jrc.ec.europa.eu/competitions

Możliwości zatrudnienia w JRC: www.jrc.ec.europa.eu/jobs

JRC: www.jrc.ec.europa.eu

19. AGENDA CYFROWA - Komisja przedstawia środki na rzecz zapewnienia szybkiego i bardzo szybkiego internetu szerokopasmowego w Europie

Komisja Europejska przyjęła w dniu 20 września br. trzy uzupełniające się środki, które umożliwią wprowadzenie i powszechne wykorzystanie szybkiego i bardzo szybkiego internetu szerokopasmowego w Unii Europejskiej. Przyjęty pakiet obejmuje zalecenie Komisji w sprawie regulowanego dostępu do sieci dostępu nowej generacji (NGA), które – zapewniając operatorom telekomunikacyjnym pewność prawną – przyczyni się do osiągnięcia równowagi między przyciąganiem inwestycji a ochroną konkurencji, wniosek w sprawie decyzji dotyczącej utworzenia programu polityki w zakresie widma radiowego, której jednym z celów jest zapewnienie dostępności widma na potrzeby bezprzewodowego dostępu szerokopasmowego, oraz komunikat w sprawie internetu szerokopasmowego, w którym przedstawiono, jak skutecznie zachęcić inwestorów publicznych i prywatnych do inwestowania w szybkie i bardzo szybkie sieci dostępu. Powyższe środki mają za zadanie pomóc UE w realizacji zobowiązań określonych w europejskiej agendzie cyfrowej, zgodnie z którymi wszyscy Europejczycy do 2013 r. powinni mieć dostęp do podstawowego internetu szerokopasmowego, a do 2020 r. – do szybkiego i bardzo szybkiego Internetu szerokopasmowego. Zgodnie z wytycznymi przedstawionymi w strategii Europa 2020 na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu stworzenie infrastruktury szerokopasmowej w Europie jest niezbędne do zapewnienia nowych miejsc pracy i dobrobytu obywateli.

Neelie Kroes, wiceprzewodnicząca Komisji odpowiedzialna za agendę cyfrową, powiedziała: „Szybki internet jest jak cyfrowy tlen, niezbędny dla zdrowia i dobrobytu Europy. Przedstawione środki sprawią, że Europejczycy będą mogli korzystać z internetu

najwyższej jakości – będzie to internet, jakiego oczekują i na jaki zasługują, który umożliwi im dostęp do treści i usług, z których pragną korzystać.”

W skład przyjętego pakietu wchodzi:

- Zalecenie Komisji w sprawie regulowanego dostępu do sieci dostępu nowej generacji (NGA), w którym przedstawiono wspólne podejście w zakresie regulacji dostępu do nowych, bardzo szybkich sieci światłowodowych. W zaleceniu uwzględniono wymóg, zgodnie z którym krajowe organy regulacyjne ds. telekomunikacji powinny zapewnić równowagę między potrzebą przyciągnięcia inwestycji a koniecznością ochrony konkurencji. Przyjęcie zalecenia zapewni wszystkim uczestnikom rynku większą pewność prawną, która jest niezbędna, aby zwiększyć poziom inwestycji w szybkie i bardzo szybkie sieci dostępu szerokopasmowego. Zgodnie z dyrektywą ramową w sprawie łączności elektronicznej ([2002/21/EC](#)) państwa członkowskie są zobowiązane do szczególnego uwzględnienia zalecenia Komisji oraz do uzasadnienia wszelkich działań, które są z nim niezgodne.
- Wniosek Komisji w sprawie decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej utworzenia pięcioletniego programu, której celem jest wsparcie efektywnego zarządzania widmem radiowym, zwłaszcza w kontekście zapewnienia do 2013 r. wystarczających zasobów widma na potrzeby bezprzewodowego dostępu szerokopasmowego (który przyczyni się do upowszechnienia szybkiego dostępu szerokopasmowego w obszarach odległych oraz do udostępnienia innowacyjnych usług w całej Europie). Efektywne i konkurencyjne wykorzystanie widma w UE będzie również istotne dla wspierania innowacji w innych obszarach polityki, takich jak transport i środowisko.
- Komunikat w sprawie internetu szerokopasmowego, w którym przedstawiono spójne ramy realizacji celów dotyczących internetu szerokopasmowego przewidzianych w agendzie cyfrowej oraz w którym przeanalizowano, jak skutecznie zachęcić inwestorów publicznych i prywatnych do inwestowania w szybkie i bardzo szybkie sieci dostępu szerokopasmowego. W komunikacie zaapelowano do państw członkowskich o opracowanie planów operacyjnych i konkretnych środków wykonawczych dotyczących wprowadzenia szybkich i bardzo szybkich sieci, przedstawiono wskazówki dotyczące obniżenia kosztów inwestycji oraz wskazano, w jaki sposób organy publiczne mogą wspierać inwestycje w sieci szerokopasmowe, np. poprzez efektywniejsze wykorzystanie środków unijnych. Poza tym w komunikacie ogłoszono również, że Komisja Europejska i Europejski Bank Inwestycyjny przedstawią wkrótce instrumenty finansowania sieci szerokopasmowych.

W chwili obecnej Europa jest regionem, który posiada najwyższy na świecie odsetek użytkowników internetu szerokopasmowego (24,8 proc.), ale jej sieci wymagają dalszego rozwoju i modernizacji. Przykładowo, na dzień dzisiejszy tylko 1 proc. Europejczyków ma dostęp do szybkich światłowodowych łączy internetowych w swoich domach, podczas gdy w Japonii odsetek ten wynosi 12 proc., a w Korei Płd. - 15 proc.

Celem wprowadzonych przez Komisję środków jest zwiększenie publicznych i prywatnych inwestycji w szybkie i bardzo szybkie sieci szerokopasmowe. Inwestycje te przyczynią się do zwiększenia popytu na usługi realizowane za pomocą tych sieci, powodując tym samym efekt sprzężenia zwrotnego, który będzie stymulować wzrost gospodarczy w UE.

W agendzie cyfrowej określono ambitne cele dotyczące internetu szerokopasmowego: do 2013 r. wszyscy obywatele UE powinni mieć dostęp do podstawowego Internetu szerokopasmowego, a do 2020 r. – do szybkiego Internetu szerokopasmowego o

przepustowości 30 Mb/s, przy czym co najmniej połowa europejskich gospodarstw domowych powinna dysponować dostępem szerokopasmowym o przepustowości wynoszącej 100 Mb/s.

- **Kontekst**

Szybki i bardzo szybki Internet może zrewolucjonizować życie ludzi podobnie, jak dokonały tego koleje ponad 100 lat temu. Szybkie łącza umożliwiają pracę z domu oraz w podróży. Umożliwiają również udostępnienie nowych interaktywnych usług internetowych w różnych dziedzinach, w tym w edukacji i w służbie zdrowia (np. diagnostyka na odległość). Szybkie łącza mogą również pomóc małym i średnim przedsiębiorstwom w obniżeniu kosztów i uzyskaniu przewagi konkurencyjnej dzięki wykorzystaniu usług opartych na chmurach obliczeniowych oraz dzięki umożliwieniu wprowadzenia usług cyfrowych nowej generacji kontrolowanych przez użytkownika i wykorzystujących transmisję wideo.

20. AGENDA CYFROWA - Komisja rozpoczyna konsultacje w sprawie wtórnego wykorzystania danych pochodzących z sektora publicznego

Komisja Europejska rozpoczęła w dniu 9 września br. konsultacje publiczne dotyczące unijnej dyrektywy w sprawie wtórnego wykorzystania informacji pochodzących z sektora publicznego. Informacje te obejmują wszelkiego rodzaju dane generowane przez podmioty sektora publicznego – np. mapy, informacje meteorologiczne, prawne, finansowe i ekonomiczne, informacje o ruchu drogowym – które mogą być ponownie wykorzystane przez inne podmioty w nowatorskich produktach takich jak samochodowe systemy nawigacji, prognozy pogody i informacje podrózne w postaci aplikacji przeznaczonych na smartfony. W opracowaniu wykonanym w 2006 r. oszacowano, że wtórnie wykorzystane (nieodpłatnie lub za opłatą) dane publiczne generują na rynku UE obroty rządu co najmniej 27 mld EUR rocznie. Zebrane w ramach konsultacji opinie zostaną wykorzystane w przeglądzie dyrektywy w sprawie informacji sektora publicznego, przewidzianym w ramach Europejskiej agendy cyfrowej, która ma przyczynić się do realizacji celów UE w zakresie zwiększenia konkurencyjności, innowacji i zatrudnienia. Konsultacje potrwać do dnia 30 listopada 2010 r.

Wiceprzewodnicząca Komisji odpowiedzialna za agendę cyfrową, **Neelie Kroes**, powiedziała: „Lepsze i częstsze wykorzystanie informacji pochodzących z sektora publicznego może znacząco przyczynić się do powstawania nowych przedsiębiorstw i nowych miejsc pracy oraz zapewnić klientom większy wybór i lepszą relację jakości do ceny. Wartość rynku aplikacji dla urządzeń mobilnych, które częściowo oparte są na danych pochodzących z sektora publicznego, może do 2013 r. wzrosnąć do 15 mld EUR. Znaczna część takich danych jest jednak w Europie wykorzystana w stopniu niewystarczającym lub wręcz nie jest wykorzystywana wcale. Nie możemy zaprzepaścić tej szansy. Musimy zastanowić się, czy i jak należy zmienić unijne przepisy w sprawie wtórnego wykorzystania informacji pochodzących z sektora publicznego, aby w pełni wykorzystać tkwiący w nich potencjał ekonomiczny.”

Wszystkie zainteresowane strony zaprasza się do nadsyłania opinii dotyczących kluczowych zagadnień związanych z wtórnym wykorzystaniem informacji pochodzących z sektora publicznego, a zwłaszcza na temat ewentualnych zmian przepisów obowiązującej dyrektywy.

Zagadnienia te dotyczą zakresu przedmiotowego dyrektywy, kwestii pobierania opłat za dane i udzielania na nie licencji, zawartych w dyrektywie definicji oraz dostępnego dla użytkowników formatu danych, a także kwestii praktycznych, takich jak konieczność budowania świadomości za pośrednictwem krajowych portali internetowych, oraz skutków zmian, jakie już zaszły, lub istniejących nadal przeszkód.

Przegląd dyrektywy w sprawie informacji pochodzących z sektora publicznego należy do najważniejszych punktów Europejskiej agendy cyfrowej. W swojej strategii politycznej Komisja podkreśliła, że rządy mogą przyczyniać się do rozwoju rynków treści poprzez udostępnienie informacji pochodzących z sektora publicznego na przejrzystych, skutecznych i niedyskryminacyjnych warunkach. Jest to ważne źródło potencjalnego rozwoju nowatorskich usług internetowych.

- **Kontekst**

Unijna dyrektywa w sprawie wtórnego wykorzystania informacji pochodzących z sektora publicznego została przyjęta w dniu 17 listopada 2003 r. Zawiera ona przepisy dotyczące postępowania podmiotów sektora publicznego uczestniczących w rynku wtórnego wykorzystania danych pochodzących z tego sektora i zachęca państwa UE do prowadzenia proaktywnej polityki w tym zakresie. Dyrektywa pomogła usunąć niektóre przeszkody dla wtórnego wykorzystania takich danych, takie jak monopolistyczna pozycja podmiotów sektora publicznego czy też brak przejrzystości na rynku wtórnego wykorzystania danych pochodzących z sektora publicznego.

W 2009 r. Komisja dokonała przeglądu stosowania przepisów dyrektywy w sprawie informacji pochodzących z sektora publicznego. Wynika z niego, że wykorzystanie takich informacji upowszechnia się, a państwa członkowskie i podmioty sektora publicznego podjęły kroki w celu ułatwienia tego procesu. Dyrektywa z 2003 r. przyniosła pozytywne skutki w szeregu dziedzin, np. w geografii i meteorologii. Komisja ostrzegła jednak również, że aby w pełni wykorzystać potencjał informacji pochodzących z sektora publicznego dla gospodarki UE, państwa członkowskie muszą usunąć pozostałe przeszkody dla wtórnego wykorzystania takich informacji. Do przeszkód takich zalicza się dyskryminację potencjalnych użytkowników, wygórowane opłaty za wtórne wykorzystanie informacji pochodzących z sektora publicznego oraz skomplikowane rozwiązania w zakresie udzielania licencji. Komisja wskazała także na problemy praktyczne, takie jak brak świadomości tego, jakie informacje pochodzące z sektora publicznego są dostępne, oraz niewykorzystywanie przez podmioty sektora publicznego potencjału ekonomicznego danych, którymi dysponują. Komisja doszła do wniosku, że wpływ dyrektywy z 2003 r. w jej obecnej postaci nie jest jeszcze w pełni odczuwalny. W związku z tym postanowiła dokonać kolejnego przeglądu najpóźniej w 2012 r., gdy dostępnych będzie więcej danych na temat oddziaływania, skutków i stosowania unijnych przepisów dotyczących informacji pochodzących z sektora publicznego. Przegląd ten należy do najważniejszych punktów Europejskiej agendy cyfrowej. Wykorzystane w nim zostaną wyniki obecnych konsultacji.

Internetowe konsultacje dotyczące dyrektywy w sprawie informacji pochodzących z sektora publicznego:

<http://ec.europa.eu/yourvoice/ipm/forms/dispatch?form=psidirective2010>

Komisyjna strona internetowa poświęcona kwestii informacji pochodzących z sektora publicznego:

http://ec.europa.eu/information_society/policy/psi/

Strona poświęcona Europejskiej agendzie cyfrowej:

http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/index_en.htm

Dyrektywa w sprawie wtórnego wykorzystanie informacji pochodzących z sektora publicznego:

http://ec.europa.eu/information_society/policy/psi/actions_eu/policy_actions/index_en.htm

21. AGENDA CYFROWA - Projekt ogólnounijnej sieci zapewnia nauce europejskiej moc obliczeniową 200 tys. komputerów

Naukowcy w całej Unii Europejskiej uzyskają stały i pewny dostęp do zsumowanej mocy obliczeniowej ponad dwustu tysięcy komputerów z ponad trzydziestu krajów UE – oto wynik finansowanego przez Komisję Europejską projektu zintegrowanej europejskiej infrastruktury gridowej (EGI, z ang. *European Grid Infrastructure*). W ciągu czterech lat Komisja przeznaczy 25 mln EUR na projekt pod nazwą EGI-InSPIRE, polegający na połączeniu niewykorzystanej mocy obliczeniowej komputerów osobistych w czasie, kiedy nie są wykorzystywane przez ich właścicieli, udostępniając naukowcom pracującym nad złożonymi zagadnieniami ochrony środowiska, energii czy zdrowia potrzebne im ogromne zasoby mocy obliczeniowej. Najpotężniejszy spośród istniejących klastrów obliczeniowych zbudowanych na sieci współpracy do celów e-nauki umożliwi zespołom badaczy w odległych geograficznie ośrodkach pracę nad jednym problemem tak, jak gdyby znaleźli się w jednym laboratorium. Wspieranie projektów infrastrukturalnych w rodzaju EGI należy do celów Europejskiej agendy cyfrowej – czyli firmowanej przez Komisję strategii zmierzającej do maksymalnego wykorzystania społecznego i gospodarczego potencjału technologii informacyjno komunikacyjnych.

Wiceprzewodnicząca Komisji **Neelie Kroes**, odpowiedzialna między innymi za agendę cyfrową, objaśnia: „Dostęp do większych mocy obliczeniowych to potężne narzędzie dla europejskich naukowców, ułatwiające zdecydowane postępy badań w tak istotnych dziedzinach jak zmiana klimatu czy medycyna. Sieć europejskiej infrastruktury gridowej pomoże Europie wysunąć się na wiodącą pozycję w sferze badań, udzielając naukowcom potrzebnego wsparcia - przy jednoczesnym zmniejszeniu zużycia energii i obniżeniu kosztów.”

Masową mocą obliczeniową, jakiej wymagają dziś badania w dziedzinie zmiany klimatu czy medycyny, dysponują jedynie potężne superkomputery udostępniane dzięki partnerstwu na rzecz zaawansowanych technologii obliczeniowych w Europie PRACE (z ang. *Partnership for Advanced Computing in Europe*) albo poprzez zaprzęgnięcie do wspólnej pracy niewykorzystywanych mocy obliczeniowych tysięcy bezczynnych w danej chwili komputerów, podłączonych do sieci komunikacyjnej o wysokiej przepustowości.

Zwykły komputer osobisty pracuje na jałowym biegu przeciętnie przynajmniej 60, a nawet do 85% czasu pracy. Sieci w rodzaju EGI rozdzielają zadania obliczeniowe wymagające przetworzenia wielkiej masy danych między wiele tysięcy pojedynczych komputerów osobistych, umożliwiając produktywnie wykorzystanie ich dostępnej, niewykorzystanej mocy

obliczeniowej. EGI-InSPIRE ma udostępnić naukowcom łączną moc 200 tysięcy komputerów rozsianych w ponad 300 miejscach na całym świecie. Całkowity koszt projektu sięgnie 73 mln euro, a wkład finansowy Komisji w ciągu czterech lat ma wynieść 25 mln euro. Pozostałe środki zapewniają źródła krajowe, takie jak krajowe inicjatywy gridowe.

Poprzednik EGI pod nazwą EGEE ([Enabling Grid for eScience](#)) otrzymał z budżetu UE ponad 100 mln euro w ciągu 8 lat działalności. Obecnie korzysta z niego 13 tysięcy naukowców - pomaga w szczególności fizykom z wielkiego akceleratora w ośrodku CERN w Szwajcarii w badaniu najmniejszych znanych nauce cząstek elementarnych, a biologom i farmaceutom w pracach nad lekiem na groźne choroby w rodzaju grypy ptaków czy malarii.

Umożliwianie różnym grupom naukowców podłączenia się do mocy obliczeniowych rozproszonych komputerów może również oznaczać niebagatelne oszczędności energii i kosztów. Inwestycje w nowe elementy infrastruktury badawczej w dziedzinie TIK w Europie będą w nadchodzących latach zapewne opiewały na ponad 2 mld euro. Głównymi beneficjentami będą nauki ścisłe, inżynieria, energetyka, nauka o środowisku, biologia, medycyna, nauki społeczne i humanistyczne, jak również materiałoznawstwo i laboratoria analityczne. Znaczące oszczędności może przynieść wykorzystanie przez naukowców w takich ośrodkach mocy obliczeniowych udostępnianych dzięki EGI, zamiast budowy własnych alternatywnych sieci bądź superkomputerów. EGI może również posłużyć do testowania różnych technologii i usług opartych na tzw. chmurach obliczeniowych.

- **Kontekst**

Centralnym koordynatorem EGI będzie organizacja EGI.eu z siedzibą w Amsterdamie, utworzona w lutym 2010 r. w celu zarządzania i obsługi paneuropejskiej infrastruktury sieciowej. EGI.eu wraz z przedstawicielami krajowych inicjatyw gridowych będą zajmować się obsługą i dalszą rozbudową infrastruktury EGI w celu zapewnienia jej funkcjonowania przez długie lata.

Szczegółowe informacje na temat EGI znajdują się pod adresem: www.egi.eu

22. AGENDA CYFROWA - Największe przedsiębiorstwa branży teleinformatycznej uczestniczą w inicjatywie Komisji Europejskiej w zakresie ograniczenia zużycia energii elektrycznej

Sprzęt i usługi teleinformatyczne zużywają ponad 8 proc. energii elektrycznej UE i odpowiadają za ok. 4 proc. ogólnych emisji dwutlenku węgla w Unii. Do 2020 r. wartości te mogą się podwoić. Wspólne Centrum Badawcze (WCB) Komisji Europejskiej zarządza dobrowolnymi kodeksami postępowania przedsiębiorstw teleinformatycznych w celu odwrócenia tej tendencji. Podczas zorganizowanej w Brukseli imprezy „ICT 2010: digitalny Driver” kolejnych 16 przedsiębiorstw tego sektora zdecydowało się na ograniczenie zużycia energii elektrycznej przez swoje urządzenia do transmisji szerokopasmowej i centra danych. W wielu przypadkach oznacza to zmniejszenie zużycia energii elektrycznej nawet o połowę. Chociaż kodeksy są dobrowolne, stosuje je już 36 największych przedsiębiorstw teleinformatycznych w Europie. W przyjętej przez Komisję w maju 2010 r. europejskiej agendzie cyfrowej założono, że branża ta odegra główną rolę w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.

Komisarz **Máire Geoghegan-Quinn** stwierdziła: „Sukces kodeksów postępowania świadczy o tym, że innowacyjne działania mające na celu uzyskanie większych oszczędności energii są dla branży priorytetem handlowym, gospodarczym i środowiskowym. Jest to dobry przykład nieoficjalnego działania WCB na rzecz strategii Europa 2020”.

Wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej odpowiedzialna za agendę cyfrową, **Neelie Kroes**, powiedziała: „Wprowadzenie tych dwóch kodeksów postępowania znacznie ograniczy zużycie energii elektrycznej w UE oraz pozwoli na zaoszczędzenie 4,5 mld euro rocznie. Cieszę się, że podjęto działania dążące do osiągnięcia zrównoważonej przyszłości.”

- **Kodeks postępowania dotyczący sprzętu szerokopasmowego**

Sprzęt szerokopasmowy odpowiada za ok. 15 proc. energii zużywanej w sektorze teleinformatycznym, czyli ok. 47 TWh w 2010 r. w całej UE. Kodeks postępowania podpisało już 10 przedsiębiorstw (operatorów telekomunikacyjnych i producentów sprzętu), które odpowiadają za ok. 25 mln linii szerokopasmowych w UE (27 proc.). Dzięki podpisaniu kodeksu przez 10 kolejnych przedsiębiorstw, jego zakres obejmie 65 mln linii w UE (72 proc.), a także kolejne 10 mln w Norwegii, Szwajcarii i Turcji.

Kodeks postępowania dla sprzętu szerokopasmowego istnieje od 2007 r. Ustanowiono w nim maksymalną wartość zużycia energii (zarówno w siedzibach użytkowników, jak i w podstacjach operatorów) dla wielu rodzajów sprzętu, np. modemów, przełączników, routerów i bram sieciowych. Oszczędność energii uzyskuje się dzięki obowiązkowemu stosowaniu najlepszych dostępnych komponentów energooszczędnych przy jednoczesnym zapewnieniu dostępu wszystkim obywateli Europy do ultraszybkiego połączenia szerokopasmowego do 2020 r., zgodnie z założeniami europejskiej agendy cyfrowej.

- **Kodeks postępowania dotyczący centrów danych**

Centra danych odpowiadają za ok. 18 proc. zużycia energii w sektorze teleinformatycznym. Szacuje się, że ich rozwój będzie szybszy, niż rozwój innych technologii informacyjno-komunikacyjnych. W Europie zużywają one ok. 56 TWh energii elektrycznej rocznie. Centra danych to wszystkie budynki i instalacje zawierające serwery przedsiębiorstwa oraz powiązany sprzęt telekomunikacyjny, umożliwiające świadczenie usług w zakresie danych. Kodeks podpisze też 6 przedsiębiorstw, tym samym dołączając do 26 obecnie zarejestrowanych uczestników (posiadających 42 centra danych). Kodeks popiera ponad 100 przedsiębiorstw opracowujących produkty, rozwiązania i programy umożliwiające właścicielom i operatorom centrów danych osiągnięcie założeń kodeksu.

Celem wprowadzonego w październiku 2008 r. kodeksu postępowania jest zapobieganie stosowaniu przestarzałych praktyk w zakresie projektowania, które prowadzą do niewydajnego zużycia energii. W 2010 r. uzupełniono go serią zaleceń dotyczących najlepszych praktyk w dziedzinie projektowania, zakupu i eksploatacji w odniesieniu do oprogramowania, architektury i infrastruktury informatycznej. Wydano np. zalecenie dotyczące skutecznego zarządzania warunkami środowiska poprzez chłodzenie jednostki centralnej serwera dokładnie w miejscu tego wymagającym i unikanie przechłodzenia.

Kodeks przyczyni się również do uświadomienia operatorów centrów danych o korzyściach finansowych, środowiskowych i infrastrukturalnych energooszczędnych instalacji. Jest to zgodne z kolejnym celem agendy cyfrowej, który zakłada wiodącą rolę technologii informacyjno-komunikacyjnych w odniesieniu do sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz przyjęcie do 2011 r. wspólnej metodyki. Zakłada się, że inne sektory energochłonne pójdą w ślady branży teleinformatycznej.

- **ICT4EE**

Podczas gdy kodeksy postępowania zajmują się kwestią efektywności energetycznej połączeń szerokopasmowych i centrów danych, forum ICT4EE (TIK na rzecz efektywności energetycznej) przygląda się ogólnemu zużyciu energii i emisji CO₂ sektora. Forum zostało utworzone przez branżę teleinformatyczną w następstwie wydania w 2009 r. zalecenia Komisji, w celu ułatwienia przejścia na gospodarkę niskoemisyjną opartą na technologiach informacyjno-komunikacyjnych. Dąży ono do opracowania metodyki spójnego pomiaru zużycia energii i emisji dwutlenku węgla w sektorze oraz wymierzenia korzyści, jakie rozwiązania teleinformatyczne mogą przynieść w innych sektorach, takich jak budownictwo czy transport.

- **Kontekst**

Kodeksy postępowania stanowią platformę, na której zainteresowane strony z całej Europy mogą omawiać i uzgadniać dobrowolne działania mające na celu poprawę efektywności energetycznej. Obok dwóch wymienionych kodeksów opracowano również trzy inne, dotyczące cyfrowej transmisji telewizyjnej, efektywności zewnętrznych źródeł zasilania i systemów nieprzerwanego zasilania prądem przemiennym.

Kodeksy zostały opracowane przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji Europejskiej, które także nimi zarządza. Ich głównym celem jest informowanie branży teleinformatycznej i zachęcanie do ograniczenia zużycia energii w sposób opłacalny bez negatywnych skutków dla ważnych funkcji instalacji lub sprzętu.

Podpisując kodeksy postępowania przedsiębiorstwa zobowiązują się dobrowolnie do ograniczenia zużycia energii o ustaloną wartość w ustalonym okresie czasu, poprzez przyjęcie najlepszych praktyk.

- **Dalsze informacje:**

Kodeksy postępowania i informacje dodatkowe:

http://re.jrc.ec.europa.eu/energyefficiency/html/standby_initiative_main.htm

GeSI – Global e-Sustainability Initiative (światowa inicjatywa w zakresie zrównoważonego rozwoju dzięki TIK) <http://www.gesi.org/>

TIK na rzecz efektywności energetycznej:

http://ec.europa.eu/information_society/activities/sustainable_growth/ict_sector/index_en.htm

23. AGENDA CYFROWA - Komisja Europejska przeznaczy 780 mln euro na rozwój strategicznych badań w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych

W dniu 28 września br. Komisja Europejska ogłosiła jedno z największych w historii zaproszeń do składania wniosków badawczych w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w ramach unijnych programów ramowych w zakresie badań i rozwoju technologicznego. Miało to miejsce w trakcie największej europejskiej imprezy związanej z badaniami i innowacjami TIK, ICT 2010-Digitally Driven. W ramach tej inicjatywy sfinansowane zostaną w 2011 r. projekty o wartości 780 mln euro. Środki przeznaczone zostaną na badania w dziedzinie internetu przyszłości, robotyki, inteligentnych i wbudowanych systemów, fotoniki, TIK w zakresie efektywności energetycznej, opieki zdrowotnej w starzejącym się społeczeństwie, i innych. W ramach Europejskiej agendy cyfrowej Komisja zobowiązała się utrzymać 20-procentowe tempo zwiększania co roku budżetu na badania i rozwój w dziedzinie TIK, przynajmniej do 2013 r.

Wiceprzewodnicząca Komisji **Neelie Kroes**, odpowiedzialna między innymi za agendę cyfrową, wyjaśnia: „Zwiększanie ogólnych inwestycji w badania TIK ma kluczowe znaczenie dla przyszłości. Ogłoszonemu w dniu dzisiejszym unijnemu wsparciu naszych światowej klasy naukowców muszą towarzyszyć dodatkowe, pokaźne inwestycje ze strony samych beneficjentów. Badania te pozwolą europejskiemu przemysłowi zwiększyć swoją konkurencyjność.”

Zaproszenie do składania wniosków o wartości 780 mln euro (zaproszenie 7 TIK) jest elementem największego w historii rocznego programu roboczego, będącego częścią siódmego unijnego programu ramowego w zakresie badań i rozwoju technologicznego. W budżecie na 2011 r. przewidziano na ten cel prawie 1,2 mld euro. 220 mln euro przekazano już w lipcu 2010 r. na rzecz partnerstw publiczno-prywatnych zajmujących się TIK w dziedzinie inteligentnych samochodów, ekologicznych budynków, fabryk działających z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju oraz internetu przyszłości.

W bieżącym zaproszeniu 120 mln euro przeznacza się na finansowanie badań i rozwoju technologicznego w dziedzinie infrastruktury sieciowej, mediów i usług cyfrowych na rzecz internetu przyszłości. Ma to zasadnicze znaczenie, jeśli w najbliższym dziesięcioleciu Europa chce sprostać wyzwaniom stojącym przed coraz bardziej cyfrowym „społeczeństwem. Prawie 100 mln euro zostało już zarezerwowanych dla partnerstwa „Internet przyszłości”, aby wykorzystać rosnące zapotrzebowanie na innowacyjne aplikacje internetowe pozwalające uczynić bardziej „inteligentną” infrastrukturę w dziedzinie systemów zdrowotnych, sieci energetycznych i systemów zarządzania ruchem.

Aby wzmocnić pozycję Europy jako wiodącego dostawcy systemów elektronicznych i komponentów fotonicznych, ponad 200 mln euro przeznaczono na badania w tej dziedzinie. Dzięki temu wzrośnie konkurencyjność przemysłu motoryzacyjnego, telekomunikacji, automatyki przemysłowej, technologii oświetleniowych oraz przemysłu medycznego w Europie. Ich sukces zależy od zintegrowania innowacyjnych komponentów i systemów z wyrobami i usługami we wszystkich sektorach. Postęp w technologii laserowej na przykład ma kluczowe znaczenie dla stymulowania rozwoju łączności optycznej i uzyskania ultra szybkich prędkości internetowych dostępnych dla wszystkich Europejczyków.

W bieżącym zaproszeniu do składania wniosków przewidziano prawie 200 mln euro na badania TIK w dziedzinie zdrowia i starzenia się społeczeństwa. Liczba Europejczyków w wieku powyżej 60 lat rośnie średnio o 2 miliony rocznie. TIK mają kluczowe znaczenie, jeśli

chodzi o stworzenie trwałych rozwiązań i maksymalizację możliwości rynkowych, które pomogą ograniczyć koszty socjalne i opieki zdrowotnej.

Ponadto 135 mln euro przeznaczono na badania TIK, które podniosą efektywność energetyczną budynków, transportu i logistyki. Powyższe środki uzupełniają 220 mln euro udostępnione w lipcu 2010 r. partnerstwom publiczno-prywatnym na rzecz gospodarki opartej na samochodach, budynkach i fabrykach o niskiej emisji dwutlenku węgla (zob. powyżej).

W ramach zaproszenia 7 TIK o finansowanie projektów mogą ubiegać się uniwersytety, ośrodki badawcze, MŚP, duże firmy i inne organizacje w Europie, a także spoza Europy. Wnioski można składać do dnia 18 stycznia 2011 r. Następnie zostaną one ocenione przez niezależne grupy eksperckie, które dokonają wyboru w oparciu o jakość wniosków.

- **Kontekst**

ICT 2010-Digitally Driven gromadzi w dniach 27 – 29 września w Brussels Expo naukowców, biznesmenów, inwestorów i decydentów zajmujących się TIK i innowacyjnymi rozwiązaniami cyfrowymi. Głównymi tematami konferencji są badania na rzecz zrównoważonego rozwoju w gospodarce o niskiej emisji dwutlenku węgla, wkład TIK w życie codzienne oraz znaczenie środków publicznych i finansowania badań i innowacji TIK. Poza tym prezentowanych będzie ponad 100 eksponatów przedstawiających najnowsze osiągnięcia cyfrowe finansowane przez UE. Wydarzenie to ma miejsce co dwa lata i organizowane jest przez Komisję Europejską. W tym roku gospodarzem jest belgijska prezydencja wraz z Radą Ministrów UE.

Siódmy unijny program ramowy obejmuje lata 2007-2013, a jego budżet na badania i rozwój TIK wynosi 9 mld euro. Roczny wzrost finansowania badań TIK jest zgodny z Europejską agendą cyfrową, flagowym programem strategicznym UE, który przewiduje podwojenie do 2020 r. rocznych wydatków publicznych na badania i rozwój TIK i zachęca do podobnego wzrostu w zakresie finansowania prywatnego, aby zrealizować cele strategii „Europa 2020” na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego.

Finansowane przez UE projekty badawcze TIK dotyczą każdego roku ponad 15 000 naukowców oraz stymulują innowacyjny rozwój Europy i wzrost gospodarczy w przemyśle. Dają także istotne możliwości w zakresie innowacji MŚP, które są szeroko reprezentowane w tych strategicznych obszarach rozwoju.

Więcej informacji na temat zaproszenia do składania wniosków:

<http://cordis.europa.eu/fp7/ict/>

24. AGENDA CYFROWA - 5 mln euro unijnej pomocy zmieni Jedwabny Szlak w ultraszybką autostradę internetową dla celów badawczych i edukacyjnych

Komisja Europejska wsparła w dniu 21 września br. rozwój sieci internetowej dostępnej dla badaczy w regionie Azji Środkowej (Kirgistanie, Tadżykistanie i Turkmenistanie). Dzięki kwocie 5 mln euro przeznaczonej przez Komisję na rzecz sieci badawczo-edukacyjnej w Azji Środkowej (CAREN) dawny Jedwabny Szlak zmieniono w szybką autostradę internetową na miarę XXI wieku, wykorzystywaną do celów badawczych i edukacyjnych.

Badacze, pracownicy naukowi oraz studenci w tym regionie mają obecnie dostęp do wydajnych łączy internetowych, oferujących niezrównane możliwości odegrania ważnej roli na międzynarodowej scenie badawczej. Włączając Kazachstan i Uzbekistan, które również kandydują do członkostwa w sieci, CAREN połączy ponad pół miliona użytkowników z ponad 500 uniwersytetów i ośrodków badawczych.

Neelie Kroes, wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej ds. agendy cyfrowej powiedziała: „CAREN jest odzwierciedleniem strategii Komisji mającej na celu zlikwidowanie znacznej luki w globalnej infrastrukturze badawczej w Europie poprzez utworzenie wydajnych i jednocześnie opłacalnych połączeń z Azją środkową do przesyłania danych. Sieć zmniejsza przepaść cyfrową oraz przyczynia się do modernizacji i rozwoju sektora badań i edukacji w regionie.”

Andris Piebalgs, europejski komisarz ds. rozwoju powiedział: „Ten projekt ułatwi pracę ponad 500 000 badaczom z Azji Środkowej, poprawiając jej warunki. Wspieranie szkolnictwa wyższego oraz rozwoju łączy internetowych to inwestycja mająca na celu zapewnienie lepszej przyszłości centrom innowacji w Azji Środkowej. Jestem pewien, że pomoc UE wywrze duży wpływ na rozwój gospodarczy tych krajów”.

Sieć badawczo-edukacyjna w Azji Środkowej (CAREN), którą otwarto w Biszkeku w Kirgistanie, umożliwi około 500 000 badaczom w regionie dostęp do obszernych baz danych oraz olbrzymiej mocy obliczeniowej niezbędnej do prowadzenia nowatorskich badań, co bezpośrednio przyczyni się do rozwoju całego regionu. Przykładowo w tym zagrożonym trzęsieniami ziemi regionie, położonym na styku indyjskiej i euroazjatyckiej płyty tektonicznej, szybkie połączenia CAREN umożliwią naukowcom dostęp do danych sejsmicznych ze stacji pomiarowych i ich wymianę w czasie prawie rzeczywistym. Dzięki temu poprawi się ocena zagrożenia oraz wzrośnie skuteczność zarządzania ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi, przykładowo poprzez skontaktowanie badaczy ze środkowoazjatyckiego instytutu nauk stosowanych o ziemi (CAIAG) z Kirgistanu z ich kolegami z niemieckiego instytutu badań nauk o ziemi (GFZ).

Na poprawie wydajności internetu skorzystają także podmioty z różnych innych dziedzin, takich jak inicjatywy telemedyczne w Tadżykistanie, planowana współpraca między London College of Fashion a uczelniami partnerskimi w Taszkencie w zakresie badań w sektorze włókienniczym oraz współpraca pomiędzy kirgiskim instytutem fizyki a instytutami partnerskimi w Niemczech i USA w zakresie monitoringu środowiska w basenie Issyk-Kul. Ponadto rozpoczęto rozmaite projekty w zakresie nauczania na odległość, jak na przykład projekt w Turkmenistanie prowadzony we współpracy z Uniwersytetem Technicznym w Hamburgu oraz Autonomicznym Uniwersytetem w Barcelonie. Podczas przedstawionych prezentacji na temat wspólnych inicjatyw Europy i Azji Środkowej podkreślono potencjalną rolę sieci CAREN w dalszym rozwijaniu tej współpracy.

Ponadto oprócz utworzenia szybkich łączy umożliwiających współpracę naukowców w całym regionie, CAREN umożliwia naukowcom dostęp do globalnej wspólnoty badawczo-edukacyjnej, co jest możliwe dzięki połączeniu z GÉANT – paneuropejskim odpowiednikiem tej sieci. Naukowcy mogą teraz przeszukiwać biblioteki cyfrowe, korzystać z geograficznie rozproszonych baz danych, dzielić zdalne narzędzia naukowe oraz szybko i niezawodnie wymieniać duże ilości danych na całym świecie.

Sieć CAREN współfinansowana przez Biuro Współpracy EuropeAid przy Komisji Europejskiej otrzymuje od Komisji Europejskiej 80% (5 mln euro) swojego budżetu, wynoszącego 6,25 mln euro, a pozostałe środki przekazywane są przez państwa beneficjentów na zasadzie dzielenia kosztów. Projekt obsługuje i zarządza nim organizacja sieci badawczych DANTE, we współpracy z krajowymi sieciami badawczymi i edukacyjnymi w uczestniczących państwach.

- **Kontekst**

CAREN korzysta z osiągnięć finansowanego przez NATO projektu Silk, podczas którego rozpoczęto współpracę w zakresie sieci badawczych w regionie Kaukazu i Azji Środkowej. Na początku w projekcie korzystano z technologii satelitarnych o niskiej wydajności, lecz ostatnio zaczęto je zastępować światłowodami lądowymi. Jako że finansowanie projektów środkowoazjatyckich przez NATO zakończyło się w czerwcu 2010 r., w ramach sieci CAREN przejęto prowadzenie działań na rzecz upowszechnienia dostępu do internetu w celach badawczo-rozwojowych.

Utworzona w 2000 r. sieć GÉANT dysponuje obecnie szybkimi łączami z Azją, regionem śródziemnomorskim, Afryką południową, Ameryką Łacińską oraz krajami basenu Morza Czarnego. Sieć łączy także Pakistan z globalną siecią badawczą oraz z europejską wspólnotą naukowców zajmujących się badaniami nad syntezą jądrową wraz z jej centrami komputerów o dużej mocy. Komisja Europejska wspiera sieć GÉANT poprzez ramowy program badań, a pomoc finansowa przeznaczona na jej rozwój na lata 2009-2013 wynosi 93 mln euro.

25. AGENDA CYFROWA - Dwie trzecie programów telewizyjnych nadawanych w Europie to produkcje europejskie

Komisja Europejska opublikowała w dniu 23 września br. sprawozdanie, z którego wynika, że w latach 2007-2008 nadawcy telewizyjni w UE wypełnili 63 proc. czasu antenowego programami wyprodukowanymi w UE, a 35 proc. - utworami niezależnymi europejskich producentów. Co dwa lata Komisja publikuje sprawozdanie monitorujące postępy we wspieraniu obecności utworów europejskich w telewizji w całej UE, które stanowi jeden z celów unijnej dyrektywy o medialnych usługach audiowizualnych.

Dyrektywa UE o medialnych usługach audiowizualnych zawiera przepisy dotyczące minimalnego udziału utworów wyprodukowanych w UE lub przez niezależnych europejskich producentów w siatce programowej nadawców europejskich. Na mocy dyrektywy państwa członkowskie zobowiązane są zagwarantować, że 50 proc. czasu antenowego przeznaczono na utwory europejskie, a 10 proc. czasu antenowego lub 10 proc. budżetu programowego nadawcy – na produkcje niezależne. Według danych zamieszczonych w sprawozdaniu średnia ilość czasu antenowego przeznaczonego w UE na utwory europejskie wyniosła 62,6 proc. w 2007 r. oraz 63,2 proc. w 2008 r. Średnia ilość czasu antenowego była różna w zależności od kraju i wahała się od 27,9 proc. na Cyprze do 85 proc. w Polsce w 2007 r. oraz od 30 proc. na Cyprze do 83,11 proc. w Polsce w 2008 r. Kanały telewizyjne w większości państw członkowskich nadawały więcej utworów europejskich niż minimum przewidziane w przepisach UE.

Trzem państwom członkowskim (Cypr, Słowenia i Szwecja) nie udało się nadać odpowiedniej liczby programów wyprodukowanych w UE. Komisja zwróciła się zatem do tych państw, by zachęcały swoich nadawców do uwzględnienia w swojej ofercie programowej większej ilości utworów europejskich oraz by zwróciły szczególną uwagę na małe kanały specjalistyczne, którym spełnienie wymogów dotyczących proporcji utworów europejskich w siatce programowej może przysparzać trudności.

Średni udział utworów wyprodukowanych przez producentów niezależnych wyniósł w wszystkich państwach członkowskich 35,3 proc. w 2007 r. i 34,1 proc. w 2008 r. Odsetek ten był różny w zależności od państwa członkowskiego i wahał się od 10,9 proc. na Słowenii do 61,7 proc. w Niemczech w 2007 r. oraz od 15,1 proc. w Grecji do 62,3 proc. w Niemczech w 2008 r. Wszystkie państwa członkowskie osiągnęły zatem 10-procentowy próg wymagany na mocy dyrektywy o medialnych usługach audiowizualnych.

Proporcje czasu antenowego przeznaczanego na nowe europejskie utwory niezależnych producentów (wyemitowane w ciągu pięciu lat od daty produkcji) utrzymywały się na wysokim poziomie: 63 proc. w 2007 r. i 62,4 proc. w 2008 r.

Zgodnie z dyrektywą od końca 2009 r. należy również promować utwory europejskie w ramach usług na żądanie (takich jak np. wideo na żądanie, telewizja na życzenie), choć w tym przypadku nie określono minimalnych proporcji. W dyrektywie znalazł się jednak zapis, zgodnie z którym operatorzy zapewniający usługi na żądanie powinni wspierać utwory europejskie współuczestnicząc finansowo w ich produkcji i w zakupie praw lub ułatwiając odbiorcom dostęp do tych utworów. Państwa członkowskie przedłożą sprawozdania na temat stosowania tych przepisów do końca 2011 r., a w następnym sprawozdaniu, przewidzianym na 2012 r., uwzględnią dane dotyczące utworów europejskich w ramach usług na żądanie.

- **Kontekst**

Aby uwzględnić zmiany zachodzące na rynku telewizyjnym, pod koniec 2007 r. zmieniono dyrektywę „Telewizja bez granic” z 1989 r. dyrektywą o medialnych usługach audiowizualnych. Artykuł 4 przewiduje, że państwa członkowskie powinny zagwarantować - gdy jest to możliwe do zrealizowania i za pomocą odpowiednich środków - aby nadawcy telewizyjni zarejestrowani na ich terytorium zarezerwowali utworom europejskim większość całkowitego czasu nadawania.

Z kolei art. 5 zobowiązuje nadawców do zarezerwowania co najmniej 10 proc. czasu nadawania programu lub co najmniej 10 proc. budżetu programowego dla utworów europejskich wyprodukowanych przez producentów niezależnych, których odpowiednia część musi zostać nadana w okresie pięciu lat od daty ich produkcji.

W obu przypadkach nie jest przy tym uwzględniany czas antenowy przeznaczony na wiadomości, wydarzenia sportowe, gry, reklamy, teletekst i telezakupy.

Pełen tekst sprawozdania jest dostępny na stronie internetowej:

http://ec.europa.eu/avpolicy/reg/tvwf/implementation/promotion/index_en.htm

Podstawowe dane dla państw członkowskich z lat 2007-2008

Państwo	% utworów europejskich		% utworów europejskich niezależnych producentów	
	2007	2008	2007	2008
Belgia	74.9%	69.1%	54.0%	46.0%
Bułgaria	55.6%	55.6%	25.2%	25.2%
Czechy	64.3%	65.9%	32.2%	34.7%
Dania	84.9%	84.8%	28.1%	25.5%
Niemcy	64.2%	63.9%	61.7%	62.3%
Estonia	61.6%	64.6%	50.3%	47.8%
Irlandia	55.0%	56.4%	21.9%	23.0%
Grecja	54.1%	61.7%	14.5%	15.1%
Hiszpania	54.2%	55.7%	31.3%	29.6%
Francja	72.6%	71.7%	47.5%	45.6%
Włochy	62.9%	52.7%	22.6%	17.0%
Cypr	27.9%	30.0%	39.6%	41.9%
Łotwa	62.2%	62.2%	18.4%	19.7%
Litwa	59.3%	59.1%	39.0%	41.5%
Luksemburg	69.6%	70.7%	56.2%	56.9%
Węgry	68.5%	75.3%	39.7%	41.8%
Malta	55.9%	69.0%	41.4%	45.2%
Holandia	80.8%	80.3%	40.2%	31.2%
Austria	81.0%	79.1%	49.0%	48.7%
Polska	85.0%	83.1%	25.0%	26.3%
Portugalia	72.5%	63.8%	39.5%	24.1%
Rumunia	63.0%	67.2%	28.2%	25.9%
Słowenia	34.1%	44.6%	10.9%	15.9%
Słowacja	66.5%	67.3%	24.0%	23.8%
Finlandia	64.0%	56.8%	40.1%	35.7%
Szwecja	45.1%	45.5%	41.6%	42.9%
Wielka Brytania	51.7%	50.7%	29.8%	28.3%

26. AGENDA CYFROWA - Badania w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych: zapis danych cyfrowych z myślą o przyszłych pokoleniach Europejczyków

Nowo opracowane przy wsparciu funduszy unijnych narzędzia, dostępne na zasadach *open source* – czyli otwartego i wolnego oprogramowania – umożliwiają nieograniczone w czasie zachowywanie, udostępnianie i wykorzystywanie zapisanych cyfrowo danych. Program badawczy UE pod nazwą CASPAR (poświęcony zapisowi, udostępnianiu oraz wyszukiwaniu wiedzy w sferze nauki, kultury i sztuki) połączył w jednym zespole czeskich, francuskich, greckich, izraelskich, włoskich i brytyjskich naukowców. Ich prace uzupełniają takie inicjatywy, jak Europeana, czyli projekt europejskiej biblioteki cyfrowej. Wkład finansowy Unii pokrywa 8,8 z 15 mln euro całkowitych kosztów projektu w ramach programu finansowania badań naukowych Komisji Europejskiej (znanego jako szósty program ramowy, obejmujący lata 2001-2006). Ogromne zasoby danych zapisywanych w

formie elektronicznej – jak dokumentacja urzędowa, archiwa muzealne i wyniki badań naukowych – były dotychczas niedostępne bądź nawet zagrożone zaprzepaszczeniem tylko dlatego, że ich odczyt za pomocą nowszych rozwiązań technicznych był niemożliwy, względnie ich zawartość nie byłaby zrozumiała dla współczesnych użytkowników. Korzystanie z owoców badań w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych z korzyścią dla wszystkich obywateli Europy, w tym jej przedsiębiorców, jest najważniejszym elementem przyjętej przez Komisję w maju br. europejskiej agendy cyfrowej.

Komentarz odpowiadającej za agendę cyfrową wiceprzewodniczącej Komisji **Neelie Kroes**: „Informacje zapisane w postaci cyfrowej są niesłychanie ulotne, a przy tym nadzwyczaj cenne. Wystarczy raz utracić zdjęcia rodzinne lub stare dokumenty, by się przekonać, jak wiele frustracji niosą kolejne generacje niekompatybilnych technik zapisu. Nie kryję, że perspektywy, jakie otwierają narzędzia i techniki projektu CASPAR w dziedzinie zapewnienia stałej jakości i nieprzerwanego dostępu do cennych danych w przyszłości, działają na wyobraźnię.”

Technologia cyfrowa zrewolucjonizowała nasze podejście do wiedzy i informacji, zwłaszcza w takich dyscyplinach, jak astronomia czy klimatologia, które opierają się dziś na analizie ilościowej ogromnych ilości danych wypływających z długoletnich obserwacji. Dobrym przykładem są gromadzone od wielu dziesięcioleci dowody na wpływ działalności człowieka na globalne ocieplenie klimatu. Pomimo ciągłej ewolucji techniki zapisu danych, począwszy od kart perforowanych i taśm magnetycznych aż po chmury obliczeniowe oparte na wielkich serwerach, kluczem do postępu nauki jest wciąż zagwarantowanie możliwości swobodnego dotarcia do informacji i korzystania z niej w przyszłości w kontekście nieprzerwanie doskonalonych technologii.

Cyfrowy zapis stosuje się dziś do nieprzebranej masy danych o bardzo zróżnicowanym charakterze. Istnieją dane zapisywane w postaci dokumentów – na przykład biblioteki przechowują na swoich półkach wydrukowane teksty, które w przyszłości zawsze będzie można wziąć do ręki i przeczytać. Analogicznie, ich elektroniczne odpowiedniki powinny pozostać dostępne kolejnym programom służącym do edycji tekstu i możliwe do wydrukowania. Pozostaje jednak cały wielki obszar świata danych cyfrowych, w którym zasady te nie obowiązują. Na przykład: możliwość wydrukowania ciągów cyfr, jakie przekazują sztuczne satelity obserwujące Ziemię, to za mało; człowiek może przeczytać taki wydruk, ale sam nie będzie go w stanie zrozumieć.

W ramach programu CASPAR podjęto szeroką gamę zagadnień związanych z ochroną wszelkiego typu informacji zapisywanych cyfrowo, w szczególności pod kątem ich swobodnego wykorzystania w przyszłości. Umożliwia on dokładny opis danych, pozwalając na wydobycie zawartych w pliku danych w przyszłości (analogicznie do druku czy reprodukcji w przypadku książek). CASPAR ma jednocześnie na celu zagwarantowanie, by poszczególne dane, wraz z siecią łączących je zależności, można było z łatwością wyodrębnić i wykorzystać w dowolnym nowym oprogramowaniu, dla potrzeb wszelkiego rodzaju badań, które naukowcy mogliby podjąć w przyszłości.

Opracowane na potrzeby projektu CASPAR metody przeszły pomyślnie próby zastosowania do zapisu różnego rodzaju danych z dziedziny nauki, dziedzictwa kulturowego i widowisk z kręgu sztuki współczesnej.

Oprogramowanie CASPAR, tworzone jako wolne i otwarte, udostępnia się do nieodpłatnego pobrania drogą elektroniczną - z możliwością dalszego rozwijania narzędzi do użytku komercyjnego.

Więcej informacji na temat projektu CASPAR można znaleźć pod adresem:

<http://www.casparpreserves.eu/>

Oprogramowanie CASPAR dostępne jest na stronie internetowej kuźni oprogramowania:

<http://sourceforge.net/projects/digitalpreserve/files/>

Więcej na temat sukcesów w dziedzinie badań dotyczących technologii informacyjno-komunikacyjnych finansowanych przez UE będzie można dowiedzieć się na targach ICT 2010, największej europejskiej imprezie branżowej poświęconej badaniom w tej dziedzinie, która odbędzie się w Brukseli w dniach 27-29 września 2010 r. Wstęp dla dziennikarzy jest wolny – wystarczy zarejestrować się pod adresem:

http://ec.europa.eu/information_society/events/ict/2010/index_en.htm

27. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Komisja Europejska przyjmuje unijną strategię zewnętrzną w zakresie danych dotyczących przelotu pasażera (PNR)

Komisja Europejska przyjęła 21 września br. pakiet projektów dotyczących wymiany z państwami trzecimi danych dotyczących przelotu pasażera (PNR), który składa się z unijnej strategii zewnętrznej w zakresie PNR oraz zaleceń dotyczących wytycznych negocjacyjnych odnoszących się do nowych umów w sprawie PNR ze Stanami Zjednoczonymi, Australią i Kanadą.

„W strategii tej określamy ogólne zasady, na jakich powinny opierać się umowy dotyczące PNR. Dane te okazały się istotnym narzędziem w walce z poważną przestępczością międzynarodową i terroryzmem. Jednocześnie jednak ich wykorzystanie rodzi istotne problemy w dziedzinie ochrony danych osobowych” powiedziała unijna komisarz do spraw wewnętrznych **Cecilia Malmström**.

Coraz więcej państw trzecich wykorzystuje dane PNR w walce z terroryzmem i poważną przestępczością międzynarodową. Organy ścigania mogą korzystać z danych dostarczonych przez pasażerów w celu rezerwacji lotu do prowadzenia dochodzeń w sprawie już popełnionych przestępstw, zapobiegania nowym przestępstwom oraz dokonywania oceny ryzyka.

Obecnie wymiana danych PNR z państwami trzecimi odbywa się na zróżnicowanych zasadach. Dalsze trwanie takiego stanu w sytuacji, w której dane PNR stanowią coraz powszechniej wykorzystywane narzędzie bezpieczeństwa, miałyby negatywne konsekwencje w wymiarze pewności prawnej i ochrony danych osobowych pasażerów.

W przedstawionym komunikacie określono główne zasady, którym odpowiadać powinny umowy z państwami trzecimi:

1. Ochrona danych osobowych, w celu chronienia praw pasażerów:

- dane PNR powinny być używane wyłącznie do zwalczania terroryzmu i poważnej przestępczości międzynarodowej;
- kategorie danych PNR podlegających wymianie powinny ograniczać się do minimum niezbędnego w tym celu oraz być ściśle wyliczone w umowie;
- pasażerowie powinni uzyskiwać jasne informacje na temat wymiany ich danych osobowych, mieć prawo wglądu do swoich danych PNR oraz prawo do skutecznych administracyjnych i sądowych środków ochrony prawnej. Pomaga to zagwarantować pełne poszanowanie prywatności oraz zaradzić wszelkim jej naruszeniom;
- decyzje mające negatywne skutki dla pasażerów nie mogą być nigdy oparte na zautomatyzowanym przetwarzaniu danych PNR. Zanim komuś odmówi się wstępu na pokład potrzebna jest interwencja człowieka. Ma to zapobiec zjawisku „profilowania”;
- państwa trzecie muszą zapewnić wysoki poziom bezpieczeństwa danych oraz skuteczny niezależny nadzór organów używających danych PNR;
- dane PNR nie mogą być przechowywane dłużej, niż jest to potrzebne do zwalczania terroryzmu i poważnej przestępczości międzynarodowej, a państwa trzecie powinny stopniowo ograniczać krąg osób mających dostęp do danych w okresie ich przechowywania;
- dane PNR mogą być udostępniane przez państwa trzecie innym państwom trzecim (dalsze przekazywanie) wyłącznie wtedy, gdy te ostatnie przestrzegają norm ustanowionych w umowie w sprawie PNR zawartej przez UE z państwem trzecim i tylko na zasadzie indywidualnej oceny każdego przypadku.

2. Tryby przekazywania danych PNR służące zagwarantowaniu przewoźnikom lotniczym pewności prawnej i utrzymaniu kosztów na akceptowalnym poziomie: dane PNR powinny być przekazywane w systemie aktywnego przekazywania (typu „push”), a liczba transferów takich danych przed każdym lotem powinna być ograniczona i proporcjonalna.

3. Normy w zakresie monitorowania prawidłowego wykonywania umowy dotyczącej PNR, np. w zakresie przeglądu, monitorowania, skutecznego rozstrzygnięcia sporów.

4. Należy zagwarantować wzajemność. Informacje na temat terroryzmu i poważnej przestępczości międzynarodowej wynikające z analizy danych PNR przez państwa trzecie powinny być udostępniane Europolowi, sieci Eurojust oraz państwom członkowskim UE.

- **Blizsze informacje**

Strona internetowa Cecilii Malmström, komisarz do spraw wewnętrznych UE
http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/malmstrom/index_en.htm

28. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Komisja Europejska proponuje wspólne przepisy przeciwko materiałom wybuchowym wytwarzanym domowym sposobem

Komisja Europejska przedstawiła w dniu 29 września br. wnioski w sprawie rozporządzenia ograniczającego dostęp do chemikaliów, z których można sporządzić domowym sposobem materiały wybuchowe. Rozporządzenie ma ograniczyć ryzyko ataków terrorystycznych przeprowadzanych przy użyciu materiałów wybuchowych sporządzanych domowym sposobem, i tym samym przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa obywateli

UE. Również producenci i sprzedawcy odniosą korzyści z jednakowych przepisów obowiązujących w skali UE.

„Materiały wybuchowe sporządzane sposobem domowym należą do narzędzi najchętniej wykorzystywanych przez terrorystów i innych przestępców do przeprowadzania ataków. Musimy zwiększyć kontrole i uniemożliwić terrorystom wykorzystywanie różnic obecnie występujących w przepisach państw członkowskich w dziedzinie bezpieczeństwa” oświadczyła unijna komisarz do spraw wewnętrznych, **Cecilia Malmström**.

Większość ataków terrorystycznych w ostatnich latach została przeprowadzona przy użyciu urządzeń wybuchowych, bardzo często opartych na materiałach wybuchowych wyprodukowanych domowym sposobem z substancji chemicznych, które obecnie są powszechnie dostępne dla przeciętnych użytkowników. Takich materiałów wybuchowych użyto na przykład w zamachach bombowych w Londynie w 2005 r.

Chociaż na szczeblu międzynarodowym, unijnym i krajowym obowiązuje wiele środków legislacyjnych i nielegislacyjnych, nie są one dostatecznie skoncentrowane na zagrożeniach dla bezpieczeństwa związanych z niektórymi substancjami chemicznymi, bądź też nie obejmują swym zakresem całego terytorium UE. Chociaż chemikalia mogące służyć do wytworzenia domowym sposobem materiałów wybuchowych są poddane ograniczeniom lub kontroli w niektórych państwach członkowskich, w innych z kolei są łatwo dostępne. Istnieje również niebezpieczeństwo wystąpienia zakłóceń w funkcjonowaniu rynku, uniemożliwiających zapewnienie równych szans w tej dziedzinie.

Rozporządzenie będące przedmiotem wniosku zapewni na terenie całej UE taki sam stopień kontroli dostępu do określonych substancji chemicznych. Uniemożliwi to terrorystom i przestępcom wykorzystywanie różnic w zasadach bezpieczeństwa różnych państw członkowskich UE.

Sprzedaż produktów zawierających pewne substancje chemiczne, wyszczególnione w załączniku do rozporządzenia, będzie zabroniona, jeśli poziom stężenia tej substancji przekracza określony próg. Większość konsumentów będzie mogła używać substancji alternatywnych, już obecnie powszechnie dostępnych, lub uzyskać koncesję, umożliwiającą dalsze nabywanie produktów. Niektóre produkty będą w dalszym ciągu sprzedawane konsumentom bez żadnych ograniczeń, lecz ich sprzedaż będzie lepiej kontrolowana, na przykład przez mechanizm zgłaszania podejrzanych transakcji.

- **Kontekst**

Komisja prowadzi prace nad poprawą bezpieczeństwa materiałów wybuchowych i prekursorów stosowanych do domowej produkcji materiałów wybuchowych od 2006 r. W kwietniu 2008 r., w następstwie inicjatywy przyjętej przez Komisję w listopadzie 2007 r., Rada zatwierdziła plan działań UE dotyczący materiałów wybuchowych.

Rozporządzenie będzie wiążącym aktem prawnym. Wejdzie w życie 18 miesięcy od daty przyjęcia przez Parlament Europejski i Radę. Posiadanie i używanie przedmiotowych substancji chemicznych i produktów zawierających te substancje będzie jednak dozwolone do 36 miesięcy od daty przyjęcia rozporządzenia.

- **Dalsze informacje:**

Strona internetowa Cecilii Malmström, komisarz UE do spraw wewnętrznych:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/malmstrom/index_en.htm

Plan działań UE dotyczący materiałów wybuchowych:

<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/08/st08/st08311.en08.pdf>

29. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Komisja Europejska oceni stopień wykorzystania przez państwa członkowskie funduszy Unii Europejskiej w celu integracji Romów

Komisja Europejska utworzyła w dniu 7 września br. specjalną grupę zadaniową ds. Romów, która zajmie się oceną wykorzystania przez państwa członkowskie funduszy Unii Europejskiej. Wniosek ten był jednym z elementów sprawozdania na temat sytuacji Romów we Francji i Europie autorstwa wiceprzewodniczącej Komisji **Viviane Reding**, komisarz UE ds. sprawiedliwości, László Andora, komisarza UE ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego, oraz **Cecilii Malmström**, komisarz UE do spraw wewnętrznych. Grupa zadaniowa oceni, jak państwa członkowskie realizują komunikat Komisji z dnia 7 kwietnia, który wzywał do tworzenia specjalnych programów na rzecz integracji Romów. Grupa zadaniowa oceni stopień wykorzystania przez państwa członkowskie funduszy UE w celu integracji Romów i określi sposoby poprawy efektywności funduszy. Pierwsze wnioski z pracy grupy zadaniowej zostaną przekazane kolegium komisarzy na koniec roku. Komisja będzie systematycznie informowała Parlament Europejski i Radę na temat wyników pracy grupy zadaniowej.

Komisja Europejska, po dyskusji dotyczącej sytuacji Romów, zatwierdziła działania wynikające ze sprawozdania. Poza utworzeniem grupy zadaniowej Komisja wezwała belgijską prezydencję Rady Europejskiej do jak najszybszego zwołania wspólnego posiedzenia ministrów sprawiedliwości i ministrów spraw społecznych w celu określenia bardziej ukierunkowanego wykorzystania funduszy krajowych i komplementarnych funduszy UE na rzecz wsparcia społecznej i gospodarczej integracji Romów. W ślad za tym posiedzeniem Rady powinny odbywać się coroczne spotkania na szczeblu ministerialnym. Komisja będzie również organizować regularne spotkania urzędników wysokiego szczebla w celu przeglądu postępów w integracji Romów we wszystkich państwach członkowskich.

Komisja wezwała przyszłe prezydencje Rady do realizacji priorytetów określonych w wytycznych uzgodnionych w czerwcu 2010 r. w ramach europejskiej platformy na rzecz integracji Romów. Należy zintensyfikować dialog na ten temat z przedstawicielami społeczności romskiej. Komisja będzie nadal śledzić środki podejmowane przez państwa członkowskie odnośnie do przestrzegania prawa UE w zakresie swobodnego przemieszczania się, zasady niedyskryminacji oraz Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w stosunku do Romów.

• Kontekst

Instytucje UE udostępniły znaczne środki z funduszy UE na wsparcie i uzupełnienie działań podejmowanych przez państwa członkowskie w celu lepszej integracji Romów:

- Z 27 państw członkowskich UE 12 krajów (Bułgaria, Finlandia, Grecja, Hiszpania, Irlandia, Polska, Republika Czeska, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Węgry i Włochy) utworzyło programy wsparcia dla Romów (i innych szczególnie narażonych grup

ludności) o łącznej wartości 17,5 mld EUR (włączając w to 13,3 mld EUR z Europejskiego Funduszu Społecznego). Odpowiada to 27% ich całego budżetu w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

- W maju 2010 r. na wniosek Komisji zmieniono odpowiednie rozporządzenie, dzięki czemu państwa członkowskie mogą teraz wykorzystywać środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego do celów pomocy najbardziej narażonym grupom ludności, takim jak Romowie, w zakresie mieszkalnictwa.

Po sprawozdaniu przedstawionym przez trzech wspomnianych członków Komisji w dniu 31 sierpnia odbyło się spotkanie z władzami francuskimi i rumuńskimi poświęcone sytuacji społeczności romskiej we Francji. Kolejne spotkanie na szczeblu roboczym z przedstawicielami władz francuskich odbyło się w dniu 3 września i miało na celu omówienie kwestii dotyczących swobody przemieszczania się. Komisja będzie nadal śledzić sytuację we Francji oraz w innych państwach członkowskich. Komisja jest gotowa pośredniczyć w kontaktach między państwami członkowskimi oraz będzie obserwować i oceniać postępy poczynione w zakresie integracji Romów.

30. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Komisja wzmocni ochronę Europy przed atakami cybernetycznymi

Komisja Europejska przedstawiła w dniu 30 września br. dwa nowe środki, aby zagwarantować, że Europa może obronić się przed atakami na jej kluczowe systemy informatyczne (IT). Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie przeciwdziałania nowym przestępstwom cybernetycznym, takim jak ataki cybernetyczne na wielką skalę, uzupełnia wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie wzmocnienia i zmodernizowania Europejskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji (ENISA). Obie inicjatywy zostały przewidziane w Europejskiej agendzie cyfrowej i programie sztokholmskim w celu zwiększenia zaufania do sieci i poprawy jej bezpieczeństwa. Zgodnie z proponowaną dyrektywą sprawcy ataków cybernetycznych i producenci służących temu celowi programów oraz oprogramowania złośliwego mogą być ścigani i podlegać bardziej surowym karom. Państwa członkowskie byłyby również zobowiązane do szybkiego udzielenia odpowiedzi na pilne prośby o pomoc w przypadkach ataków cybernetycznych, zwiększając skuteczność europejskiej współpracy organów sprawiedliwości i policji w tej dziedzinie. Wzmocnienie i modernizacja ENISA pomogłyby także UE, państwom członkowskim i zainteresowanym stronom prywatnym w rozwinięciu swoich możliwości i przygotowaniu się do zapobiegania, wykrywania i reagowania na wyzwania bezpieczeństwa cybernetycznego. Oba wnioski zostaną przekazane Parlamentowi Europejskiemu i Radzie Ministrów Unii Europejskiej w celu ich przyjęcia.

Komisarz UE do spraw wewnętrznych **Cecilia Malmström** stwierdziła: „Działalność przestępcza przyjmuje nowe formy. Za pomocą złośliwego oprogramowania można przejmować kontrolę nad dużą liczbą komputerów i kraść numery kart kredytowych, wchodzić w posiadanie danych szczególnie chronionych lub przypuszczać ataki na dużą skalę. Nadszedł czas, abyśmy zwiększyli nasze wysiłki przeciwko cyberprzestępczości, która wykorzystywana jest często również w przestępczości zorganizowanej. Wnioski, które dzisiaj przedkładamy, stanowią ważny krok, ponieważ uznajemy tym samym tworzenie i sprzedaż oprogramowania złośliwego za przestępstwo i zwiększamy europejską współpracę policyjną.”

Wiceprzewodnicząca Komisji ds. agendy cyfrowej **Neelie Kroes** powiedziała: „Obywatele Europy będą wykorzystywali przestrzeń cyfrową tylko wtedy, gdy będą się czuli pewnie i bezpiecznie w środowisku *on-line*. Zagrożenia cybernetyczne nie znają granic. Zmodernizowana Europejska Agencja ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji zapewni nową specjalistyczną wiedzę i wesprze wymianę najlepszych praktyk w Europie. Nasze instytucje UE i rządy muszą współpracować ściślej niż zwykle, aby pomóc nam zrozumieć charakter i skalę nowych zagrożeń cybernetycznych. Potrzebujemy porady i wsparcia Europejskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji, by pomóc opracować skuteczne mechanizmy reakcji w celu ochrony naszych obywateli i przedsiębiorstw w środowisku *on-line*.”

Pomimo że Europa jest zaangażowana w pełnym wykorzystywaniu potencjału sieci i systemów informatycznych, nie powinna stać się bardziej narażona na zakłócenia spowodowane przez zdarzenia przypadkowe lub zjawiska naturalne (jak awaria kabla podmorskiego), czy też działania złośliwe (jak hakerstwo lub inne ataki cybernetyczne). Działania takie mogą być spowodowane na przykład przez coraz bardziej zaawansowane narzędzia, które wykorzystują dużą liczbę komputerów, manipulując nimi jednocześnie jak armią robotów w Internecie (tzw. botnety), bez wiedzy ich właścicieli. Takie zainfekowane komputery mogą być później wykorzystane do przeprowadzenia niszczących ataków cybernetycznych na publiczne i prywatne systemy IT. Takie zdarzenie miało miejsce w Estonii w 2007 r., kiedy to zarówno większość publicznych usług *on-line*, jak i rządowych, parlamentarnych i policyjnych serwerów przestała na pewien czas funkcjonować. Ilość ataków na systemy informatyczne stale wzrasta, od kiedy UE przyjęła pierwsze przepisy w sprawie ataków na systemy informatyczne w lutym 2005 r. W marcu 2009 r. systemy komputerowe rządów i organizacji prywatnych w ponad 100 państwach zostały zaatakowane za pośrednictwem sieci zainfekowanych komputerów w celu pobrania dokumentów szczególnie chronionych i poufnych. W tym przypadku, po raz kolejny, złośliwe oprogramowanie stworzyło tzw. botnety, sieci zainfekowanych komputerów, którymi można sterować na odległość w celu przeprowadzenia ataku.

Pakiet zaproponowany przez Komisję wzmocni reakcję Europy na zakłócenia w przestrzeni cybernetycznej. Wniosek Komisji w sprawie cyberprzestępczości opiera się na przepisach, które obowiązują od 2005 r. oraz wprowadza nowe okoliczności obciążające i wyższe kary, które są niezbędne, aby bardziej skutecznie zwalczać wzrastające zagrożenia i pojawiające się na wielką skalę ataki na systemy informatyczne.

Ponadto pakiet ten utworzyłoby drogę dla poprawy współpracy pomiędzy sądownictwem i policją państw członkowskich, wprowadzając obowiązek, aby państwa członkowskie pełniej wykorzystywały istniejące sieci punktów kontaktowych (które funkcjonują 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu) poprzez udzielanie odpowiedzi na wnioski pilne w wyznaczonym przedziale czasu.

Zaproponowana dyrektywa przewiduje również utworzenie systemu rejestrowania i śledzenia ataków cybernetycznych.

- **Ścisła współpraca pomiędzy krajami i sektorami przemysłu**

W celu lepszej koordynacji działań Europy, Komisja proponuje nowe rozporządzenie, aby wzmocnić i zmodernizować Europejską Agencję ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji

(ENISA), która została utworzona w 2004 r. Wzmocniłoby to współpracę pomiędzy państwami członkowskimi UE, organami ścigania i sektorem przemysłu. ENISA odegra ważną rolę w zwiększeniu zaufania, które leży u podstaw rozwoju społeczeństwa informacyjnego, ponieważ poprawi bezpieczeństwo i prywatność użytkowników.

Na mocy swojego nowego mandatu ENISA angażowałaby państwa członkowskie UE i zainteresowane strony sektora prywatnego we wspólne działania w całej Europie, takie jak ćwiczenia z zakresu bezpieczeństwa sieci, partnerstwo publiczno-prywatne na rzecz bezpieczeństwa sieci, analizy gospodarcze, ocena ryzyka i kampanie informacyjne.

Zmodernizowana ENISA będzie miała większą elastyczność, zdolności dostosowawcze i ułatwi krajom i instytucjom UE pomoc i poradę w kwestiach regulacyjnych.

Aby odpowiedzieć na zwiększającą się intensywność wyzwań bezpieczeństwa cybernetycznego, proponowane rozporządzenie rozszerzyłoby mandat ENISA o 5 lat i stopniowo zwiększało jego zasoby finansowe i ludzkie. Komisja proponuje, aby wzmocnić także strukturę zarządzania ENISA poprzez zwiększenie uprawnień nadzorczych zarządu, który reprezentuje państwa członkowskie UE i Komisję Europejską.

- **Kontekst**

Proponowana dyrektywa w sprawie ataków na systemy informatyczne uchyla decyzję ramową Rady 2005/222/WSiSW. Państwa członkowskie miałyby obowiązek przestrzegać nowej dyrektywy w sprawie cyberprzestępczości i transponować ją do prawodawstwa krajowego najpóźniej w ciągu dwóch lat od jej przyjęcia.

ENISA została stworzona w 2004 r. i jej obecny mandat wygasa w marcu 2012 r. Wnioskuje się obecnie o przedłużenie tego mandatu o 5 lat. Wniosek dotyczący rozporządzenia poprzedzał szeroko zakrojony proces obejmujący ocenę agencji, zalecenia jej zarządu, dwie publiczne konsultacje i ocenę skutków wraz z analizą kosztów oraz korzyści.

- **Dodatkowe informacje:**

Strona internetowa Cecilii Malmström, komisarz UE do spraw wewnętrznych:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/malmstrom/index_en.htm

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Neelie Kroes, komisarz ds. agendy cyfrowej:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/kroes/index_en.htm

Społeczeństwo informacyjne – rubryka aktualności

http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/cf/menu.cfm

31. OCHRONA ZDROWIA - Komisja rozpoczyna konsultację społeczną na temat przeglądu dyrektywy w sprawie wyrobów tytoniowych

Komisja rozpoczęła 24 września br. konsultację społeczną na temat przeglądu dyrektywy w sprawie wyrobów tytoniowych (2001/37/WE). Komisja zwraca się do wszystkich zainteresowanych stron, aby wyraziły opinię na temat możliwych opcji oraz przedstawiły swoje zdanie o różnych sposobach podnoszenia świadomości zagrożeń, jakie niesie za sobą używanie tytoniu, zwiększania motywacji do jego zaprzestania oraz zniechęcania do

sięgania po pierwszego papierosa. Do możliwych sposobów należą: umieszczanie na opakowaniu większych, obustronnych graficznych ostrzeżeń zdrowotnych, jednolite opakowania i uregulowania dotyczące szkodliwych, uzależniających i przyciągających substancji w wyrobach tytoniowych. Konsultacja ta jest ważnym krokiem w stronę przyjęcia wniosku ustawodawczego przewidzianego na początek 2012 r.

Unijny komisarz ds. zdrowia i polityki konsumenckiej **John Dalli** powiedział: „Tytoń nie jest zwyczajnym produktem - wywołuje on bowiem uzależnienie, prowadzi do chorób i cierpień obywateli oraz pociąga za sobą możliwe do uniknięcia wydatki na ochronę zdrowia w państwach UE. Tymczasem aż 30% Europejczyków pali. Szczególnie martwi mnie fakt, że po papierosa sięga 35% młodych ludzi. Tak więc w przededniu Światowego Dnia Serca pragnę przypomnieć Europejczykom, że każdy rodzaj kontaktu z tytoniem - czy to palenie aktywne, bierne, czy żucie tytoniu – może zwiększyć ryzyko ataku serca i innych dolegliwości układu krążenia.”

- **Aktualne przepisy**

Dyrektywa w sprawie wyrobów tytoniowych pochodzi z 2001 r. Ustanowiono w niej **maksymalne poziomy zawartości** w papierosach substancji takich jak nikotyna, substancje smoliste i tlenek węgla. Zawarto w niej również wymóg umieszczania przez producentów ostrzeżeń zdrowotnych na wyrobach tytoniowych oraz zakazano używania wyrażeń takich jak „lekkie”, „łagodne” i „o niskiej zawartości substancji smolistych”.

- **Dlaczego potrzebny jest przegląd dyrektywy?**

Celem Komisji jest ułatwienie funkcjonowania rynku wewnętrznego produktów tytoniowych przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony zdrowia publicznego.

Inicjatywa Komisji jest odpowiedzią na wnioski Parlamentu Europejskiego oraz na sprawozdanie Komisji w sprawie wykonania wspomnianej dyrektywy⁹, w którym wskazano możliwe obszary wymagające poprawy. W rezolucji Parlamentu Europejskiego z 2007 r. w sprawie zielonej księgi pt.: „Ku Europie wolnej od dymu tytoniowego: alternatywne opcje polityki na szczeblu UE” poproszono państwa członkowskie o zmniejszenie o 50% odsetka palaczy wśród młodzieży do 2025 r. Surowsze przepisy dotyczące wyrobów tytoniowych znacznie pomogłyby osiągnąć ten cel.

Komisja zwraca się do wszystkich zainteresowanych stron o przesłanie do dnia 19 listopada 2010 r. komentarzy na temat niepokojących faktów wskazanych podczas konsultacji społecznej, m.in.:

- odpowiednie ustawodawstwo znacznie się różni w zależności od danego państwa członkowskiego UE i nie stanowi satysfakcjonującej odpowiedzi na zagrożenia dla zdrowia i bezpieczeństwa związane z niektórymi wyrobami tytoniowymi i zawierającymi nikotynę, takimi jak e-papierosy;
- ostrzeżenia graficzne są obecnie stosowane w czterech państwach członkowskich: w Belgii, Rumunii, Wielkiej Brytanii i na Łotwie. Oznacza to, że poziom informacji o ryzyku związanym z paleniem, dostępnej dla konsumentów unijnych, nie jest jednakowy we wszystkich państwach członkowskich;

⁹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32001L0037:PL:NOT>

- przepisy dotyczące legalności substancji potencjalnie szkodliwych, uzależniających i przyciągających, takich jak substancje smakowo-zapachowe, znacznie różnią się w zależności od państwa członkowskiego;
- w chwili obecnej informacja na temat składników papierosów jest skomplikowana i trudna do porównania i analizy. Wynika to z różnorodności formatów i mechanizmów sprawozdawczości wśród państw członkowskich.

- **Podstawowe informacje**

Używanie tytoniu jest pierwszą przyczyną możliwych do uniknięcia zgonów w Unii Europejskiej, powodując **około 650 tys. przedwczesnych zgonów rocznie**.

Aby zmniejszyć spożycie wyrobów tytoniowych w UE i na całym świecie, Komisja prowadzi kompleksową politykę antynikotynową. W tym celu organizuje ona różnorodne działania i inicjatywy, m.in. w zakresie ustawodawstwa na rzecz ograniczania spożycia wyrobów tytoniowych i podnoszenia świadomości społecznej.

- **Dodatkowe informacje:**

Konsultacja na temat przeglądu dyrektywy w sprawie wyrobów tytoniowych:

http://ec.europa.eu/health/tobacco/consultations/tobacco_cons_01_en.htm

Polityka w zakresie wyrobów tytoniowych w UE:

http://ec.europa.eu/health/tobacco/policy/index_en.htm

32. POMOC ROZWOJOWA - Unia Europejska zatwierdza 264 miliony euro pomocy dla 19 państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku na walkę z kryzysem gospodarczym

Komisja Europejska zatwierdziła pierwsze decyzje finansowe w ramach puli środków w wysokości 264 mln euro na 2010 r. przeznaczonych na tzw. mechanizm Vulnerability FLEX. Ma on pomóc najbardziej dotkniętym państwom Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) w przeciwdziałaniu skutkom ogólnoświatowego kryzysu finansowego i gospodarczego. Mechanizm V-FLEX jest krótkoterminowym instrumentem, w ramach którego przewidziano kwotę 500 mln euro na okres dwóch lat (2009-2010).

„Kraje rozwijające się nadal odczuwają poważne trudności, w tym niedobory środków w krajowych budżetach, będące bezpośrednią konsekwencją ogólnoświatowego kryzysu finansowego. W bieżącym roku wspomniany mechanizm UE pomoże 19 państwom AKP utrzymać wydatki publiczne w najważniejszych obszarach na obecnym poziomie, co złagodzi społeczne skutki recesji” – powiedział **Andris Piebalgs**, komisarz ds. rozwoju.

Mechanizm Vulnerability FLEX (V-FLEX) umożliwia szybką reakcję Unii Europejskiej w celu pomocy państwom najbardziej dotkniętym skutkami recesji z powodu ich niewielkiej odporności na wstrząsy zewnętrzne. W 2010 r. mechanizm ten umożliwi pomoc dla takich państw jak: Antigua i Barbuda, Benin, Burundi, Burkina Faso, Zielony Przylądek, Republika Środkowoafrykańska, Grenada, Gwinea Bissau, Haiti, Lesoto, Liberia, Malawi, Demokratyczna Republika Konga, Samoa, Sierra Leone, Togo, Tonga, Tuvalu i Zimbabwe. Przyjęto również decyzje finansowe na rzecz Burkina Faso (14 mln euro) i Grenady (3,5 mln euro). Jesienią 2010 r. przyjęte zostaną decyzje finansowe dotyczące pozostałych państw.

Dotychczas z pomocy finansowej o wartości 236 mln euro w ramach mechanizmu V-FLEX skorzystało 15 państw: Benin, Burundi, Republika Środkowoafrykańska, Komory, Dominika, Ghana, Grenada, Gwinea Bissau, Haiti, Malawi, Mauritius, Seszele, Sierra Leone, Wyspy Salomona i Zambia.

- **Kontekst**

Działanie instrumentu V-FLEX ma charakter prewencyjny i opiera się na prognozach deficytu budżetowego i innych kryteriach podatności, dzięki czemu pomaga on złagodzić skutki sytuacji kryzysowej zamiast naprawiać już zaistniałe szkody. Instrument ten zapewnia szybkie dotacje przeznaczone na ściśle określony cel oraz uzupełnia pomoc w formie pożyczek od Banku Światowego, Międzynarodowego Funduszu Walutowego i regionalnych banków rozwoju, przy których pomocy został opracowany.

Instrument V-FLEX wykorzystuje się w zależności od zapotrzebowania w państwach szczególnie podatnych na trudności gospodarcze, społeczne i polityczne, posiadających odpowiednie strategie polityczne służące zwalczaniu kryzysu i odpowiednią zdolność absorpcji środków oraz mających niedobory budżetowe, które środki z UE mogą ograniczyć lub zlikwidować.

Kwota 500 mln euro w ramach instrumentu V-FLEX stanowi uzupełnienie względem kwoty 1 mld euro w ramach instrumentu żywnościowego przyjętego w dniu 30 marca 2009 r. oraz kwoty 200 mln euro przydzielonej w ramach EFR w 2008 r. na pomoc krajom rozwijającym się w zaradzeniu wysokim cenom żywności. Na poziomie krajowym stanowi on uzupełnienie innych instrumentów finansowych w ramach budżetu UE oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju.

- **Lista państw i uzgodnionych kwot finansowania w latach 2009-2010 w reakcji na kryzys gospodarczy**

(W mln euro)	V-FLEX Przydział na 2009 r.	V-FLEX Przydział na 2010 r. (zaplanowany)	Ogółem
Antigua i Barbuda	/	9	9
Benin	25	13	38
Burundi	13,6	15	28,6
Burkina Faso	/	14	14
Zielony Przylądek	/	9	9
Republika Środkowoafrykańska	7,6	13	20,6
Komory	4,7	/	4,7
Dominika	5	/	5
Demokratyczna Republika Konga	/	50	50
Ghana	35	/	35
Grenada	5	3,5	8,5
Gwinea Bissau	8	8,5	16,5
Haiti	30	26	56

Lesotho	/	21	21
Liberia	/	12,5	12,5
Malawi	25	19	44
Mauritius	10,9	/	10,9
Samoa	/	5,5	5,5
Seszele	9	/	9
Sierra Leone	12	10	22
Wyspy Salomona	15,2	/	15,2
Togo	/	12	12
Tonga	/	5,5	5,5
Tuvalu	/	1,5	1,5
Zambia	30	/	30
Zimbabwe	/	16	16
Ogółem	236	264	500

V-FLEX = instrument Vulnerability FLEX stosowany w przypadku podatności na zagrożenia

33. POMOC ROZWOJOWA - UE przeznaczą 47 milionów euro na wsparcie procesu pokojowego w Somalii

Komisja Europejska potwierdziła w dniu 1 września br. wsparcie dla Misji Unii Afrykańskiej w Somalii (AMISOM), przekazując dodatkową kwotę 47 milionów euro na rzecz Unii Afrykańskiej. Tym samym łączna kwota środków przekazanych przez UE od 2007 r. na rzecz AMISOM w ramach instrumentu na rzecz pokoju w Afryce (APF) osiągnęła wartość 142 milionów euro.

Catherine Ashton, Wysoka Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz wiceprzewodnicząca Komisji, powiedziała: „Misja AMISOM jest cały czas niezbędna, aby zapobiec dalszemu poważnemu pogarszaniu stanu bezpieczeństwa w Somalii. Widać również wyraźnie, że odegrała bardzo ważną rolę przy tworzeniu minimalnych warunków bezpieczeństwa, umożliwiających dialog i pojednanie w Somalii”.

Komisarz UE ds. rozwoju, **Andris Piebalgs**, dodał: „UE przykłada ogromną wagę do wspierania Unii Afrykańskiej przy tworzeniu niezbędnych warunków do pojednania narodowego, trwałego pokoju, stabilności i trwałego rozwoju w Somalii. Mam nadzieję, że ta misja stworzy warunki, w których przestrzegane będą prawa człowieka, zapewniona będzie ochrona wszystkich obywateli, a osoby wewnętrznie przesiedlone i uchodźcy będą mogli bezpiecznie i godnie wrócić do swoich domów”.

Misja AMISOM prowadzi działania pokojowe w Mogadiszu nieprzerwanie od marca 2007 r. Wznowiona pomoc UE zasili misję dodatkowymi środkami finansowymi na zapewnienie ochrony przejściowym instytucjom federalnym; będzie również wspierać wdrażanie krajowego planu bezpieczeństwa i stabilizacji, ułatwiać działania humanitarne oraz zapewniać wsparcie w wysiłkach na rzecz rozbrojenia i stabilizacji.

- **Kontekst**

Pomoc UE na rzecz AMISOM jest finansowana w ramach instrumentu na rzecz pokoju w Afryce i przekazywana za pośrednictwem Unii Afrykańskiej. Decyzja ta jest czwartą tego rodzaju („AMISOM IV”). Środki finansowe UE na rzecz misji AMISOM od początku jej działalności zapewniały przewidywalne i ciągłe wsparcie przeznaczone na pokrycie głównych kosztów działalności misji, w tym diet żołnierzy uczestniczących w działaniach pokojowych, wynagrodzeń cywilnych pracowników misji, kosztów transportu i kosztów medycznych.

Pomoc na rzecz AMISOM stanowi część wielopoziomowej strategii UE na rzecz Somalii, która obejmuje regularne wsparcie sektora bezpieczeństwa poprzez programy i projekty rozwojowe, pomoc humanitarną, działania w zakresie bezpieczeństwa morskiego oraz szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa.

Dodatkowe informacje:

Misja Unii Afrykańskiej w Somalii (AMISOM): <http://ec.europa.eu/europeaid/peace-facility>
Partnerstwo Afryka-UE: <http://www.africa-eu-partnership.org/>

34. DELEGOWANIE PRACOWNIKÓW - Komisja wyraża zadowolenie z faktu zaprzestania przez Niemcy dyskryminowania przedsiębiorstw innych niż rodzime i zamyka postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego

W następstwie wyroku w sprawie C-546/07 władze niemieckie zaprzestały dyskryminacji przedsiębiorstw z siedzibą w innych państwach członkowskich niż Niemcy w sektorze budownictwa. Komisja Europejska podjęła w związku z tym decyzję o zakończeniu postępowania w sprawie uchybienia wszczętego przeciw temu państwu członkowskiemu. Wcześniej umowa dwustronna, zawarta w 1990 r. między Niemcami a Polską w sprawie wykonywania robót w Niemczech, była stosowana w sposób dyskryminacyjny wobec przedsiębiorstw z siedzibą w innych państwach członkowskich. Jedynie przedsiębiorstwa niemieckie mogły zlecać wykonanie robót polskim podwykonawcom. Zdaniem Komisji taka interpretacja nie była zgodna ani z przepisami Unii Europejskiej w zakresie swobody świadczenia usług, ani z traktatem akcesyjnym, dlatego też wszczęła przeciw Niemcom postępowanie, które zakończyło się wyrokiem skazującym Trybunału.

- **Jaki jest cel przedmiotowych przepisów UE?**

Swoboda świadczenia usług, gwarantowana na mocy art. 56 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jest jedną ze swobód stanowiących podstawę europejskiego rynku wewnętrznego. Obejmuje ona w szczególności prawo przedsiębiorstw do delegowania pracowników do innego państwa członkowskiego w celu świadczenia tam usług, pod warunkiem przestrzegania pewnych zasad. Oznacza to, że jeżeli krajowe przepisy lub praktyka ograniczają tę swobodę, państwa członkowskie UE są zobowiązane do ich zmiany. Swoboda świadczenia usług daje wiele możliwości przedsiębiorstwom, które pragną rozwijać działalność i oferować swe produkty oraz usługi w całej UE, przez co w dużym stopniu przyczynia się do tworzenia miejsc pracy, wzrostu gospodarczego i zwiększania możliwości wyboru konsumentów.

- **W jaki sposób skorzystają obywatele i przedsiębiorstwa?**

Umowa dwustronna, zawarta w 1990 r. między Niemcami a Polską w sprawie wykonywania robót w Niemczech, była stosowana w sposób dyskryminacyjny wobec przedsiębiorstw z siedzibą w innych państwach członkowskich. Według interpretacji, jaką stosowały organy niemieckie, jedynie przedsiębiorstwa z siedzibą w Niemczech mogły wykorzystywać zawartą w umowie możliwość korzystania z usług polskich podwykonawców. Wspomniani podwykonawcy mogli na tej podstawie delegować swych pracowników do Niemiec w granicach ustalonej liczby.

Niemcy zachowali możliwość ograniczania liczby pracowników delegowanych przez nowe państwa członkowskie w sektorze budownictwa (do 2011 r. w odniesieniu do państw, które przystąpiły do Unii w 2004 r. i do 2013 r. w odniesieniu do Bułgarii i Rumunii) na mocy przepisów przejściowych określonych w traktacie o przystąpieniu zawartym między Polską a państwami członkowskimi Unii. Przedsiębiorstwa mające siedzibę w innych państwach członkowskich, które zamierzały prowadzić roboty w Niemczech, nie mogły wykorzystywać możliwości zapewnionych w wyżej wymienionej umowie, a co za tym idzie nie mogły korzystać z usług polskich podwykonawców.

W następstwie wyroku Trybunału w sprawie nr C-546/07, w którym Trybunał przyznał rację Komisji, Niemcy przystąpiły na zmianę dotychczasowej interpretacji przepisów wyżej wspomnianej umowy. Komisja wyraziła zadowolenie z faktu, że zmiana ta objęła również wszystkie podobne umowy dwustronne zawarte przez z Niemcy z innymi państwami członkowskimi, które przystąpiły do Unii Europejskiej w 2004 lub 2007 r.

- **Dalsze informacje:**

Swoboda przedsiębiorczości i swoboda świadczenia usług:

http://ec.europa.eu/internal_market/services/principles_fr.htm

Najnowsze informacje na temat postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom dotyczące wszystkich państw członkowskich:

http://ec.europa.eu/community_law/index_fr.htm

35. Komisja Europejska i grupa Imperial Tobacco podpisują porozumienie w sprawie walki z nielegalnym handlem wyrobami tytoniowymi

Komisja Europejska ogłosiła w dniu 27 września br. podpisanie wieloletniego porozumienia z Imperial Tobacco Limited (ITL) w sprawie wspólnej walki z nielegalnym handlem wyrobami tytoniowymi. W ramach prawnie wiążącego porozumienia grupa ITL będzie współpracować z Komisją Europejską, Europejskim Urzędem ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz organami ścigania państw członkowskich, aby przyczynić się do zwalczania przemytu i podrabiania papierosów. Porozumienie przewiduje znaczne wpłaty grupy ITL na rzecz Komisji i państw członkowskich w ciągu nadchodzących 20 lat w łącznej wysokości 300 milionów USD (207 milionów EUR¹⁰). Powinno to stanowić istotny wkład w unijne wysiłki w zwalczaniu nielegalnego handlu wyrobami tytoniowymi, który każdego roku uszczupla budżet Unii i państw członkowskich o wiele miliardów euro.

¹⁰ Na podstawie kursu wymiany z dnia 12 stycznia 2010 r., kiedy to Komisja i Imperial Tobacco parafowały porozumienie o współpracy.

Przewodniczący Komisji José Manuel Barroso powiedział: „Z zadowoleniem przyjmuję podpisanie tego jakże ważnego porozumienia, które posłuży ochronie interesów finansowych Unii oraz skutecznemu zwalczaniu przemytu i podrabiania papierosów”.

Algirdas Šemeta, komisarz ds. podatków i unii celnej, audytu oraz zwalczania nadużyć finansowych, stwierdził: „Towary pochodzące z przemytu i produkty podrabiane szkodzą wszystkim: rządowi, konsumentom i rzetelnym przedsiębiorstwom. Dzisiejsze porozumienie z Imperial Tobacco jest wyraźnym sygnałem odstrasającym, wysłanym w kierunku przestępców przemycających papierosy, i znacznie zwiększa nasze szanse na wykorzenie tego nielegalnego procederu”.

- **Walka z przemytem i podrabianiem papierosów**

Coroczne straty podatkowe Unii Europejskiej i państw członkowskich z tytułu podrabiania i przemytu wyrobów tytoniowych szacuje się nawet na 10 miliardów euro. Co więcej, podrabianie oraz inne formy przemytu tworzą równoległą nielegalną sieć zaopatrzenia działającą ze szkodą dla legalnych kanałów dystrybucji oraz nieuczciwie konkurują z oryginalnymi produktami sprzedawanymi legalnie. Nielegalny handel papierosami służy często do finansowania o wiele groźniejszej działalności przestępczej, takiej jak terroryzm i przestępczość zorganizowana. Z tego też względu dla Komisji i państw członkowskich UE walka z podrabianiem i przemytem papierosów stała się jednym z głównych priorytetów.

Mimo powodzenia działań podejmowanych przez UE, państwa członkowskie i przemysł tytoniowy w ostatnich kilku latach plaga przemytu i podrabiania papierosów nie przestaje się szerzyć i przybiera wciąż nowe formy. W związku z tym Komisja wzmogła wysiłki w walce z nielegalnym handlem podrabianymi papierosami. Oznacza to również współpracę z organami ścigania państw członkowskich i państw trzecich w prowadzeniu dochodzeń dotyczących nielegalnej produkcji papierosów, lokalizowanie i likwidowanie takiej produkcji oraz rejestrowanie przypadków konfiskowania nielegalnych dostaw papierosów w UE i prowadzenie takich operacji w celu zidentyfikowania źródeł dostaw i pozyskania innych istotnych informacji.

- **Porozumienie na rzecz usprawnienia walki z przemytem**

Obecne porozumienie, którego inicjatorem była grupa ITL, potwierdza fakt, że koordynacja i współpraca między unijnymi organami ścigania a producentami, takimi jak ITL, może w istotny sposób przyczynić się do skutecznej walki z nielegalnym handlem wyrobami tytoniowymi.

Porozumienie wprowadza rygorystyczne przepisy oraz procedury współpracy i wymiany informacji dochodzeniowych, co pozwoli organom ścigania prowadzić skuteczniejsze działania w walce ze środowiskiem przestępczym w Europie i na całym świecie. Ponadto ITL, korzystając z prowadzonych już przez siebie kontroli łańcucha dostaw, usprawni procedurę weryfikacji stosowaną w selekcyjonowaniu i monitorowaniu klientów, tak aby wzmocnić możliwości identyfikacji i śledzenia niektórych opakowań oraz aby zwiększyć wsparcie dla europejskich organów ścigania w prowadzonej przez nie walce z nielegalnym handlem papierosami.

Elementem porozumienia są również daleko idące procedury identyfikacji produktów, które mają umożliwić organom ścigania określenie pochodzenia i przeznaczenia produktów ITL oraz sprawdzenie, czy nie są one podrobione. Zgodnie z porozumieniem ITL będzie umieszczać na niektórych opakowaniach informację wskazującą docelowy rynek sprzedaży detalicznej oraz oznakowywać opakowania zbiorcze¹¹ etykietą zawierającą identyfikacyjny kod kreskowy, umożliwiający skanowanie maszynowe, a także wdroży inne procedury zmierzające do lepszego identyfikowania i śledzenia swoich produktów.

Takie zobowiązania wynikają z istotnych dla walki z przemytem postanowień Ramowej konwencji Światowej Organizacji Zdrowia o ograniczeniu użycia tytoniu, a ponadto wzmocnią one unijne starania zmierzające do podpisania ambitnego protokołu do tej konwencji, dotyczącego zlikwidowania wszelkich form nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi.

Oprócz wymienionych wyżej korzyści Unia Europejska i jej państwa członkowskie otrzymają znaczne wieloletnie wsparcie finansowe ze strony ITL. Grupa ITL zobowiązała się do zapewnienia wkładu finansowego wnoszonego przez 20 lat i wynoszącego łącznie 300 milionów USD (207 milionów EUR).

Porozumienie zawiera również gwarancję ze strony ITL co do dokonywania płatności, w przypadku gdyby w przyszłości oryginalne produkty tej grupy zostały zatrzymane w UE w ilościach przekraczających ustalone limity. Środki pochodzące z tych płatności będą dostępne dla wszystkich państw członkowskich będących stronami porozumienia.

- **Przebieg procedury**

W negocjacjach z ITL Komisja reprezentowała Unię Europejską i państwa członkowskie. Negocjacje w imieniu Komisji prowadziły Służba Prawna i OLAF. W dniu 9 lipca 2004 r. UE i dziesięć państw członkowskich podpisały z grupą Philip Morris International porozumienie w sprawie walki z przemytem i podrabianiem papierosów). W dniu 14 grudnia 2007 r. UE i 26 państw członkowskich podpisały z grupą Japan Tobacco International porozumienie w sprawie walki z przemytem i podrabianiem papierosów. W dniu 15 lipca 2010 r. UE i 24 państwa członkowskie podpisały z grupą British American Tobacco porozumienie o współpracy. Obecnie wszystkie 27 państw członkowskich i UE są stronami porozumień o współpracy z PMI i JTI.

36. SWOBODNY PRZEPIY W TOWARÓW - Komisja wzywa Polskę do usunięcia przeszkód w rejestrowaniu pojazdów przystosowanych do ruchu lewostronnego

Komisja postanowiła wezwać Polskę do usunięcia przeszkód w rejestrowaniu pojazdów przystosowanych do ruchu lewostronnego. Polskie przepisy wymagają, by kierownica znajdowała się po lewej stronie pojazdu. Obecnie w Polsce nie można zarejestrować ani nowych, ani używanych samochodów, które przystosowane są do ruchu lewostronnego. Komisja uważa, że takie przeszkody w rejestrowaniu pojazdów stanowią nieproporcjonalną barierę dla przywozu do Polski samochodów przystosowanych do ruchu lewostronnego z innych państw członkowskich UE. Wniosek Komisji ma formę uzasadnionej opinii w

² Opakowania zbiorcze typu *master case* zawierają około 10 000 papierosów.

ramach unijnego postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Jeżeli Polska w ciągu dwóch miesięcy nie poinformuje Komisji o środkach, jakie podjęła w celu pełnego wywiązania się ze swoich zobowiązań wynikających z unijnego prawodawstwa, Komisja może skierować tę sprawę do Trybunału Sprawiedliwości UE.

W opinii Komisji, jeżeli pojazd silnikowy spełnia unijne wymogi w zakresie homologacji typu, oznacza to, że można się nim bezpiecznie poruszać we wszystkich państwach członkowskich, bez względu na to, czy ruch jest prawo- czy lewostronny. Komisja uważa zatem, że całkowity zakaz rejestrowania pojazdów przystosowanych do ruchu lewostronnego jest niewspółmierny w stosunku do uzasadnionego celu polityki państwa, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa na drogach oraz ochrona zdrowia i życia ludzi.

Jeżeli chodzi o nowe samochody, Komisja jest zdania, iż przeszkody w rejestrowaniu pojazdów przystosowanych do ruchu lewostronnego naruszają przepisy dyrektywy 70/311/EWG dotyczącej homologacji typu układów kierowniczych oraz dyrektywy ramowej 2007/46/WE dotyczącej homologacji typu WE pojazdów silnikowych. Co do samochodów używanych Komisja uznaje, że Polska narusza unijne przepisy w zakresie swobodnego przepływu towarów (art. 34 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej).

W związku z tzw. systemem homologacji typu pojazdów UE samochody wprowadzane na europejski rynek muszą spełniać określone wymagania eksploatacyjne. Homologacja typu gwarantuje, że produkt zatwierdzony w jednym państwie członkowskim może być legalnie sprzedawany w całej UE. Pozwala to na znaczne obniżenie kosztów badań, certyfikacji oraz związanych z tym procedur administracyjnych, a jednocześnie zapewnia zgodność z ogólnoeuropejskimi normami w zakresie bezpieczeństwa pojazdów silnikowych. Homologacja typu polega na tym, że producenci muszą wystawić świadectwo zgodności dla każdego wyprodukowanego pojazdu, potwierdzające, iż jest on zgodny z homologowanym typem.

- **Więcej na temat unijnych przepisów dotyczących przemysłu motoryzacyjnego:**
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/automotive/index_pl.htm

37. JAKOŚĆ POWIETRZA - Komisja ponagla pięć państw członkowskich, aby dostosowały się do unijnego prawa

Komisja Europejska wzywa pięć państw członkowskich do jak najszybszego zastosowania się do unijnych norm jakości powietrza. Austria, Czechy, Niemcy, Polska i Słowacja do tej pory nie zdołały podjąć środków przeciwdziałających przekroczeniu emisji cząstek pyłu znanego jako PM₁₀. Austria, Czechy, Niemcy, Polska i Słowacja mają dwa miesiące na zastosowanie się do uzasadnionej opinii w ramach unijnej procedury w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Wobec braku zadowalających odpowiedzi ze strony powyższych państw członkowskich Komisja może skierować sprawę do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości.

Janez Potočnik, komisarz ds. środowiska, stwierdził: „Surowe normy są konieczne aby chronić zdrowie obywateli UE. W Europie zanieczyszczenie powietrza jest przyczyną ponad

350 tys. przedwczesnych zgonów rocznie. Państwa członkowskie muszą w pełni respektować ograniczenia w strefach, gdzie przedłużenie terminów nie jest możliwe”.

Dyrektywa 2008/50/EC nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia zgodności stężenia PM₁₀ z określonymi wartościami granicznymi. Wartości obowiązujące od 2005 r. przewidują zarówno roczną wartość dopuszczalną stężenia (40µg/m³) jak i dzienną wartość dopuszczalną stężenia (50 µg/m³), których nie można przekroczyć więcej niż 35 razy w ciągu roku kalendarzowego¹².

Państwa mogą składać wnioski o zwolnienie z obowiązku przestrzegania wartości granicznych stężenia PM₁₀ do czerwca 2011 r., wyłączenia te podlegają jednak szeregowi warunków. Obejmują one wykazanie przez państwo członkowskie podjęcia odpowiednich kroków mających na celu osiągnięcie zgodności w przedłużonym terminie oraz realizacji przez nie planu jakości powietrza, określającego działania w zakresie ograniczenia emisji w każdej ze stref jakości powietrza.

Z informacji dostępnych Komisji wynika, iż wartości graniczne stężenia PM₁₀ od 2005 r. nie są respektowane w kilku strefach w Austrii, Czechach, Niemczech, Polsce i na Słowacji. Chociaż siedem państw członkowskich złożyło wnioski o przedłużenie terminów, Komisja stwierdziła, że warunki przyznania takiego przedłużenia nie zostały spełnione w żadnej ze stref w której przekroczone wartości graniczne. Austria, Niemcy, Polska i Słowacja złożyły ponowne wnioski o przedłużenie terminów. Komisja jest w trakcie oceny tych zgłoszeń.

- **Podstawowe informacje: skutki zdrowotne**

Pył (PM₁₀) jest obecny głównie w zanieczyszczeniach pochodzących z przemysłu, ruchu drogowego oraz olejów opałowych. Może powodować astmę, schorzenia układu krążenia, raka płuc oraz przedwczesną śmierć.

- **Więcej informacji**

Lista stref, w których normy zostały przekroczone, w podziale na poszczególne państwa członkowskie:

<http://ec.europa.eu/environment/air/quality/legislation/exceedances.htm>

Przedłużenie terminu:

http://ec.europa.eu/environment/air/quality/legislation/time_extensions.htm

38. USŁUGI PŁATNICZE - Komisja pozywa Polskę do Trybunału Sprawiedliwości w związku z niewdrożeniem przepisów unijnych

W celu zapewnienia pełnych korzyści wynikających z rynku wewnętrznego dla obywateli i przedsiębiorstw w Unii Europejskiej Komisja Europejska podjęła decyzję o skierowaniu do Trybunału Sprawiedliwości pozwu przeciwko Polsce w związku z niewdrożeniem do prawa krajowego dyrektywy o usługach płatniczych. Celem dyrektywy o usługach płatniczych jest zagwarantowanie, ażeby płatności elektroniczne w skali całej UE – w szczególności operacje przelewów bankowych, poleceń zapłaty oraz płatności kartami

¹² Dyrektywa 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy

płatniczymi – stały się równie łatwe, skuteczne i bezpieczne, jak analogiczne transakcje wykonywane w granicach jednego państwa członkowskiego. Zapewnia ona podstawę prawną umożliwiającą wprowadzenie jednolitego obszaru płatności w euro (SEPA – Single Euro Payments Area).

- **Dyrektywa o usługach płatniczych - Polska**

Dyrektywa 2007/64/WE w sprawie usług płatniczych ma na celu zapewnienie uczciwego i otwartego dostępu do rynków płatniczych przy jednoczesnym podniesieniu poziomu ochrony konsumenta. Przed jej wejściem w życie istniały przeszkody na drodze do skutecznej konkurencji między dostawcami usług płatniczych i swobody świadczenia takich usług na terytorium całej UE. W dyrektywie określono maksymalny termin wykonania wszystkich przelewów w euro lub przelewów krajowych, które należy wykonać najpóźniej w ciągu jednego dnia od złożenia przelewu. W dyrektywie zapewniono również podstawę prawną dla transgranicznych systemów polecenia zapłaty oraz większą przejrzystość i szerszy wybór dla klientów. Dyrektywa o usługach płatniczych ustanawia ponadto podstawę prawną jednolitego obszaru płatności w euro (SEPA), który jest inicjatywą europejskiego sektora bankowego, mającą na celu stworzenie zintegrowanego rynku usług w dziedzinie płatności w strefie euro. Termin wdrożenia dyrektywy ustalono na listopad 2009 r.

Jedenaście miesięcy po upływie ostatecznego terminu wdrożenia dyrektywy do przepisów krajowych Polska pozostaje jedynym państwem, które nie wywiązało się z tego obowiązku. W odpowiedzi na formalne wezwanie do wdrożenia dyrektywy wystosowane przez Komisję, władze polskie stwierdziły, iż nie będą w stanie dokonać wdrożenia dyrektywy wcześniej niż na początku 2011 r.

- **Więcej informacji**

O rynku wewnętrznym:

http://ec.europa.eu/internal_market/index_en.htm

Aktualne informacje na temat postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom dotyczące wszystkich państw członkowskich można znaleźć na stronie internetowej:

http://ec.europa.eu/community_law/index_pl.htm

39. BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY - Promieniowanie optyczne: UE ostrzega Polskę i zamyka postępowanie w sprawie dziesięciu krajów.

Komisja Europejska wezwała Polskę do pełnego stosowania przepisów unijnych chroniących pracowników przed zagrożeniem dla zdrowia, związanym z nadmierną ekspozycją na sztuczne promieniowanie optyczne urządzeń laserowych oraz promieniowanie UVA (dyrektywa 2006/25/WE). Wniosek ma formę uzasadnionej opinii w ramach unijnego postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Polska ma teraz dwa miesiące na wypełnienie wymogów dyrektywy. Jeżeli nie podejmie odpowiednich działań Komisja może podjąć decyzję o skierowaniu sprawy przeciwko Polsce do Trybunału Sprawiedliwości Równocześnie Komisja zakończyła postępowania prowadzone przeciwko dziesięciu krajom (Bułgarii, Cypru, Niemcom, Danii, Francji, Węgrom, Luksemburgowi, Portugalii, Rumunii i Słowenii), które przekazały informacje o krajowych środkach transpozycji przepisów UE do prawa krajowego.

W dyrektywie o promieniowaniu optycznym (2006/25/WE) określono minimalne wymogi w zakresie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z promieniowaniem optycznym, w szczególności uszkodzeniami oczu i skóry. Promieniowanie optyczne pojawia się gdy pracownicy wystawieni są na działanie laserów lub promieni UVA oraz innych specyficznych rodzajów sztucznego światła, zarówno widzialnego jak i niewidzialnego. Stanowi ono zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa szczególnie w sektorze metalurgicznym i w spawalnictwie, w których systematycznie używa się laserów i podobnych urządzeń.

W dyrektywie przewidziano dopuszczalne wartości narażenia opracowane w oparciu o stwierdzone efekty dla zdrowia oraz względy biologiczne. Zgodnie z dyrektywą pracodawcy muszą określić poziom promieniowania optycznego w miejscu pracy i określić istniejące ryzyko, aby zlikwidować lub ograniczyć narażenie pracowników, podjąć działania prewencyjne i ochronne oraz zapewnić dostęp do informacji i szkoleń.

Polska nie przekazała jeszcze Komisji zawiadomienia o realizujących te wymogi środkach transpozycji do prawa krajowego. Komisja przesyła zatem do polskich władz uzasadnioną opinię wzywającą do wypełnienia ich zobowiązań prawnych. . Jeżeli Polska nie podejmie działań w celu zagwarantowania zgodności, Komisja może podjąć decyzję o skierowaniu sprawy przeciwko Polsce do Trybunału Sprawiedliwości

W przypadku Bułgarii, Cypru, Niemiec, Danii, Francji, Węgier, Luksemburga, Portugalii, Rumunii i Słowenii, które przekazały zawiadomienia o środkach transpozycji dyrektywy UE do prawa krajowego, Komisja zdecydowała o zakończeniu postępowania.

40. ENERGIA - Komisja wszczyna postępowanie sądowe przeciw Polsce w związku z brakiem egzekwowania prawa wspólnotowego

Komisja postanowiła wszcząć postępowanie przeciw Polsce przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej w związku z nieprzestrzeganiem przepisów w zakresie wydawania pozwoleń związanych z zasobami węglowodorów. Przepisy te mają przyczyniać się do lepszej integracji rynku wewnętrznego energii, ograniczania kosztów i zwiększenia konkurencyjności gospodarczej. Decyzja ta jest następstwem uzasadnionej opinii, którą przesłano władzom polskim w 2008 r.

Komisja podjęła decyzję o wszczęciu postępowania sądowego, by Polska dostosowała krajowe przepisy i środki wykonawcze do przepisów europejskiej dyrektywy w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów.

W odniesieniu do wymienionych procedur dyrektywa nakłada na państwa członkowskie obowiązek umożliwiania składania wniosków wszystkim zainteresowanym jednostkom i dopilnowywania, by wybór między nimi był dokonywany na podstawie obiektywnych i niedyskryminujących kryteriów. Oprócz tego warunki i wymogi dotyczące prowadzenia lub zaniechania działalności muszą być ustalone i w każdej chwili udostępniane zainteresowanym podmiotom.

Polska nie spełnia wszystkich spośród wymienionych wymogów. Na przykład nie można stwierdzić, czy ustanawianie i udostępnianie wszystkich warunków i wymogów dotyczących prowadzenia działalności lub jej zaprzestania odbywa się zgodnie z przepisami dyrektywy.

W pierwszej kolejności, w marcu 2007 r., Komisja przesłała Polsce wezwanie do usunięcia uchybienia, obejmujące szereg zarzutów. Nie otrzymawszy zadowalającej odpowiedzi, Komisja przesłała w styczniu 2008 r. uzasadnioną opinię, która stanowi drugi etap postępowania w sprawie uchybienia, wzywając Polskę do podjęcia niezbędnych środków w celu dostosowania przepisów krajowych do przepisów dyrektywy. Mimo dalszych kontaktów w tej kwestii odpowiedź Polski nadal nie była zadowalająca. Komisja podjęła zatem decyzję o wszczęciu postępowania przed Trybunałem.

- **Dalsze informacje**

Postępowanie w sprawie naruszenia przepisów prowadzone jest w oparciu o następujące akty prawne:

Dyrektywę 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów (Dz.U. 164 z 30.6.1994, s. 3).

Celem przepisów wspólnotowych jest w szczególności zapewnienie niedyskryminacyjnego dostępu do przedmiotowej działalności, czyli do poszukiwania, badania i wydobywania węglowodorów.

Z motywów dyrektywy wynika, że ma ona w szczególności przyczynić się do ściślejszej integracji i zniesienia barier dla handlu na wewnętrznym rynku energii w celu poprawy bezpieczeństwa dostaw, redukcji kosztów i poprawy gospodarczej konkurencyjności.

- **Strona internetowa Komisji poświęcona sektorowi energii:**

http://ec.europa.eu/dgs/energy/index_en.htm

41. POŁĄCZENIA PRZEDSIĘBIORSTW - Komisja udzieliła zezwolenia spółce Foxconn na zakup fabryki komputerów Dell w Polsce

Komisja Europejska na mocy rozporządzenia UE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw wyraziła zgodę na planowany przez tajwańską spółkę Foxconn zakup spółki zależnej amerykańskiego producenta komputerów Dell w Polsce. Po przeanalizowaniu transakcji Komisja uznała, że nie zakłóci ona znacząco skutecznej konkurencji w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) ani w żadnej jego istotnej części.

Spółka Foxconn świadczy na rzecz producentów oryginalnego sprzętu usługi zewnętrznego montażu produktów, takich jak komputery, telefony komórkowe czy telewizory, zwane usługami wytwarzania sprzętu elektronicznego. Polska spółka zależna Dell w Łodzi jest odpowiedzialna za produkcję wewnętrzną komputerów Dell. W wyniku transakcji Foxconn przejmie potencjał produkcyjny polskiej spółki zależnej.

Sporządzona przez Komisję analiza planowanej transakcji wykazała, że działalność spółki Foxconn i polskiej spółki zależnej w zakresie montażu sprzętu elektronicznego nie nakłada się w takim stopniu, aby transakcja doprowadziła do znaczącego wzmocnienia pozycji

konkurencyjnej spółki przejmującej. Ponadto Komisja stwierdziła, że po transakcji spółka Foxconn będzie miała nadal kilku rzeczywistych konkurentów. Przeprowadzone przez Komisję badanie rynku potwierdziło także, że możliwości produkcyjne na rynku usług zewnętrznego montażu nie są ograniczone, możliwe jest wejście na rynek podmiotów działających na rynkach sąsiednich, zaś producenci oryginalnego sprzętu mają silną pozycję negocjacyjną w kontaktach z dostawcami usług zewnętrznego montażu. W związku z tym Komisja doszła do wniosku, że transakcja nie budzi obaw dotyczących naruszenia zasad konkurencji.

Transakcję zgłoszono Komisji w dniu 24 sierpnia 2010 r. Dodatkowe informacje na ten temat zostaną udostępnione na stronie internetowej:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_5765

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹³

¹³ Na podstawie informacji Komisji Europejskiej.